IACOBI GRETSERI
SOCIETATIS IESV

INSTITVTIONVM LINGVÆ GRÆCÆ

Liber Secundus.

DE RECTA PARTIVM ORATIONIS CONSTRVCTIONE.

PRO SCHOLA HVMANITATIS.

Cum Priuilegio Summi Pontificis.

SVPERIORVM PERMISSV.

ROMAE, Ex Typographia Aloysii Zannetti. 1598.

EPIGRAMMA

AD STVDIOSOS

GRÆCÆ LINGVÆ.

QVI linguam Latiam super æthera laudibus
effert,
Hic nullo Argolicam spernere iure potest.
Altera enim alterius proprium defendit honorem
Gloria, & alterius nititur altera ope.
Aut igitur linguam, quidquid crepet ore, Latinam
Non amat, aut pariter Graiam amat & Latiam.

AD LECTOREM.

SEcundus hic liber, amice Lector, ſicut & primus, dedita opera, paulo copioſior eſt & verbis & rebus; illud quidem, vt vitetur obſcuritas, quæ non raro in libros irrepit, magno iuuentutis detrimento, cum ſermonis parcus author ſententiam ſuam potius innuit, quam exprimit; hoc vero, vt nihil vel certe perparum eorum deſideretur, quæ iure exigas à Syntaxi, cuius eſt communes quaſdam & generales præceptiones partium orationis recte inter ſe connectendarum præſcribere, non interiores linguæ delicias & diuitias perſequi, quas, fallitur, quiſquis, exiſtimat vnius libelli anguſtis finibus circuſſcribi poſſe.

Adiunximus autem paſsim annotatiunculas prouectiorum cauſſa, tanquam auctarium regularum, ex quibus eruditus magiſter auditoribus ſuis ea proponet & explanabit, quæ maximo vi-

debuntur vtilia. Aliquando ostendimus etiam conuenientiam & symphoniam Graecæ constructionis cum Latina, quamuis rarius. Sæpe indicauimus Hellenismos, quos Latini Græcos æmulati monumentis suis intexuerunt. Exempla ex probatis authoribus plerumque depromsimus, interdum breuitatis & perspicuitatis causa attulimus propria, quod ante nos non in paucis, sed fere in omnibus peæceptis fecerunt quidam magni nominis Grammatici. Omnia denique, quantum ratio & institutum ferebat, ad normam & methodum Emmanuelis nostri conformauimus; vt hæc noua Syntaxis minus noua & insolens in manus studiosæ iuuentutis veniret, quæ Græce loquendi & scribendi regulas tanto libentius, & citius discet, quanto minus verbis, ordine, & dispositione à Latinis iam cognitis discrepabunt. Vale, beneuole Lector, & hæc leuiora iuxta & grauiora studia ad Dei gloriam salutemq. tuam confer.

INDEX CAPITVM HVIVS LIBRI.

INDEX CAPITVM.

INDEX GRAECVS
RERVM PRÆCIPVARVM
quæ hoc secundo libro continentur.

Primus numerus Caput, secundus paginam, tertius P Præceptum, vel E exceptionem seu A Annotationem indicat.

A

INDEX

INDEX LATINVS
RERVM PRÆCIPVARVM
quæ in hoc secundo libro continentur.

Primus numerus caput, secundus paginam, tertius P. Præceptum, vel E Exceptionem, seu A Annotationem indicat.

A

ne.

Adie-

Sum

Verba

Voces

FINIS.

DE CONSTRVCTIONE transitiua Verborum.

Caput Primum.

I. VERBVM personale finiti modi antecedit nominatiuus aperte vel occulte eiusdem numeri & personæ. Aperte: ὁ Πλάτων διδάσκει. *Plato docet.* Occulte: τρέχει, *currit,* παίζει, *ludit:* subauditur ἄνθρωπος, *homo,* ἵππος, *equus,* ἔλαφος, *ceruus,* vel aliquid huiusmodi.

ANNOTAT.

Subticetur nominatiuus potissimum in his, λέγουσι, *dicunt:* φασὶ, *aiunt:* μυθολογοῦσι, *fabulantur:* εἰώθασι, *assolent:* & in nonnullis impersonalibus: ἐβρόντησε, *tonuit:* ἤστραψε, *fulgurauit.* subintelligitur enim θεὸς ἢ φύσις, *Deus vel natura.* neque enim naturæ impersonalium omnino repugnat, quo minus habeant ante se tacitè vel expressè rectum; vt docet in sua Syntaxi Emmanuel: quamuis in regula solius verbi personalis mentio fiat.

EXCEPTIONES.

I. *Verbum personale finiti modi sæpe non exprimitur. Menand.* πλεονεξία μέγιστον ἀνθρώποις κακόν, auaritia maximum est mortalibus malum. *Eurip.* πᾶν συντροφὸν γλυκὺ, dulce est omne id, cui innutriti sumus. *Subauditur in vtroque exemplo* ἐστὶ *vel* ὑπάρχει.

II. Verbum infinitum aut oratio infinita cum articulo generis neutri, agit interdum partes nominatiui. Menand. πολλῶν δὲ μεστὸν ἐστι τὸ ζῆν φροντίδων, molestijs referta vita est plurimis. τὸ ζῆν *pro* ἡ ζωὴ. vita. *Philo.* τὸ μὲν μηδὲν συνόλως ἁμαρτάνειν, ἴδιον θεοῦ, nihil omnino peccare, proprium est Dei.

III. Articulus omittitur aliquando, vt in illo Eccles. 1. ἀρχὴ σοφίας, φοβεῖσθαι τὸν κύριον. initium sapientiæ est timere Dominum. *Ar. ad Alex.* σώματι μὲν οὖν ἐστι συμφέρον, ῥώμη, κάλλος, ὑγίεια: ψυχῇ δὲ ἀνδρία, σοφία, δικαιοσύνη. *& corpori quidem vtile est, robur, pulchritudo, valetudo: animo vero fortitudo, sapientia, iustitia. Quanquam articulus fere adiungitur, cum de re certa ac definita loquimur.*

ANNOTAT.

1 Græci vtuntur verbo infiniti modi pro omni casu, articulo neutri generis præcedente. τὸ ζῆν, *vita*, τοῦ ζῆν. ἀφειδὴς τοῦ ζῆν, *prodigus vitæ*, τῷ ζῆν τὸ ζῆν. Hinc illa apud Latinos.

Sed pulchrum est digito monstrari, & dicier hic est.

Et, *Velle suum cuique est, nec voto viuitur vno.*

Et, *Scire tuum nihil est.* Horat. *Virtus est vitium fugere.*

Ἀρετή ἐστι τὸ φεύγειν τὴν ἁμαρτίαν.

IIII. Loco nominatiui præponitur nonnunquam verbo genitiuus, εἴθε μοι τούτου τοῦ ἀγαθοῦ γένοιτο νῦν, *pro* τοῦτο τὸ ἀγαθὸν, vtinam mihi bonum hoc obtingat.

V. Nonnunquam vocatiuus: vt apud Homerum passim, ἱππότα Νέστωρ, *pro* ἱππότης, militaris Nestor. Νεφεληγερέτα Ζεὺς, *pro* νεφεληγερέτης, Iuppiter nubes congregans. *Aliquando vicissim ponitur nominatiuus pro vocatiuo. Luc. 8.* ἡ παῖς ἔγειρε, puella surge. *Hom.*

Iliad.

Iliad. 3. ἠέλιός θ' ὃς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις, Sol qui omnia vides & audis.

VI. Interdum ponitur Rectus loco aduerbij, siue postponatur, siue anteponatur verbo: S. Gregor. Nazianz. εἰσελάσεται δρομαῖος, ταχύς, curriculo ingredietur.

ANNOTAT.

1 Similes mutationes casuum ante verbum personale inueniuntur apud Latinos: Hinc tritum illud Ciceronis, *quū illius temporis mihi in mentem venit*, pro, *illud tempus.* & in Verrem, *Fac tibi paternæ legis Aciliæ veniat in mentem*, pro, *paterna lex Acilia.*

2 Sunt tamen, qui in supra allato de genitiuo exemplo sibi intelligi velint verbum ἀπολαύω, hoc sensu, εἴθε γένοιτό μοι τὸ ἀπολαύειν τούτου τοῦ ἀγαθοῦ, *vtinam mihi copia fiat fruendi illo bono.*

3 Accusatiuus pro Recto in illo Pomponij ponitur, *Quot lætitias insperatas mihi irrepsere in sinum*, pro, *lætitiæ insperatæ.*

4 Vocatiuus pro eodem in illo Persij, *Censoremve tuum, vel quod trabeate salutas*, pro, *trabeatus*, & apud Ausonium, *commemorande, prætextate, incorrupte*, pro, *commemorandus, prætextatus, incorruptus.*

5 Rectus sæpe apud Latinos in locum Vocatiui subit: Virg. *Corniger Hesperidum fluuius regnator aquarū*, pro, *fluuii.*

6 Solent itidem Latini his modis loquendi vti: Matutinus vel Vespertinus hoc faciam, idest, mane vel vesperi: pro his enim aduerbijs vsurpantur prædicti nominatiui in hac oratione.

7 Quamuis autem huiusmodi mutationes casuum ad Enallagen spectent: hic tamen, suppresso Enallages nomine, earum explicatio instituenda fuit, vt vno in loco, quæ cuiusque regulæ vis sit & proprietas, intelligatur. Quia vero non modo circa verbum eiusque casum, sed etiam circa verbi, & casus numerum varietas accidere solet, ideo sequentes addendæ sunt exceptiones.

VII. *Neutra pluralis numeri iungunt Attici cum verbis singularibus, παιδία, παίζει, τρέχει,* pueri ludunt, currunt.

Diodorus, τῷ ἀργυρίῳ ὑπακούει τὰ πάντα, pecuniæ obediunt omnia.

Isocrat. ταῦτα γὰρ στοιχεῖα πρῶτα καὶ μέγιστα τῆς πολιτείας ἐστί, hæc enim sunt elementa prima & maxima Reipublicæ.

ANNOTAT.

Hæc constructio Attica ferè etiam in communem linguam recepta est: tametsi non raro apud scriptores nomina neutra pluralia, cum verbo plurali iuncta reperias. Isocrat. ὀλίγα δὲ κατὰ πάντων εἰπεῖν, ἃ τοῖς ἀκούουσιν ὀργὴν ἀξίαν ἐμποιήσουσι τῶν πεπραγμένων, νεώτερος μὲν ἂν ἴσως ἐξεῦρον. *pauca verò de omnibus dicere, quæ auditores ira inflammarent, potuissem fortasse si iunior essem.* Thucyd. ἐπιθυμίᾳ μὲν ἐλάχιστα, προνοίᾳ δὲ πλεῖστα κατορθοῦνται. *cupiditate paucissima. plurima verò prudentia bene geruntur.*

VIII. *Quod Attici in neutris, idem sibi permittunt nonnunquam alij in masculinis & femininis, maxime Poetæ. Pind.* μελιγάρυες ὕμνοι ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων τέλλεται, *pro* τέλλονται, hymni dulcisoni sunt laudis posterioris principia. *Hesiod.* τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί, pro ἦσαν, huius erant tria capita. *Euripid.* ἐνῆν δ' ὑφανταὶ γράμμασιν τοιαίδ' ὑφαί, inerãt autem (ei vesti vel tapeti) intextæ picturis tales texturæ. *Aristo.* λέγω δὲ ἀρχὰς ἐν ἑκάστῳ γένει ταύτας, ἃς, ὅτι ἔστι, μὴ ἐνδέχεται δεῖξαι, dico autem principia in vnoquoque genere illa, quæ quod sint, demonstrare non licet.

VIIII. *Videntur etiam huc spectare illæ loquendi formulæ,*

mula, ἔστιν οἵτινες τρέχουσιν. οὐκ ἔστιν οἵτινες τρέχουσιν, sunt qui currant. Non sunt qui currant. *Plato in Minoe*, πολλῶν γὰρ ὄντων ἀνθρώπων καὶ ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, οὐκ ἔστιν οἵτινες ἀπέχονται συμποσίων ἢ κρῆτες. cùm enim multi sint homines & Græci & Barbari, non sunt qui à conuiuijs abstineant, præter Cretes.

ANNOTAT.

In huiusmodi locutionibus iungitur verbum singulare ἐστὶ cum plurali nomine. Neque latinè reddi possunt nisi numero multitudinis. Non enim rectè dixeris, Non est, qui abstineant à symposijs & epulis, sed, Non est qui abstineat.

2 Cæterum Pindari Græcus interpres in Hym. 11. Olymp. ita scribit. σημείωσαι ἐνταῦθα τὸ τέλλεται. οὐδεὶς γὰρ οὔτε τῶν προτέρων, οὔτε τῶν ἔπειτα ἐν τοῖς ἀρσενικοῖς ἢ θηλυκοῖς ὀνόμασι τῷ ἑνικῷ ἀντὶ πληθυντικοῦ ἐχρήσατο, ὥσπερ οὗτος. Nota hic verbum, τέλλεται, Nullus enim neque antiquorum, neque recentiorum vsus est, sicut hic, numero singulari pro plurali in nominibus masculinis, & fœmininis. Hinc, vt nouitatem hanc effugiat, refert ipse verbum τέλλεται, à τέλλομαι, orior, ad sequentem nominatiuum πιστὸν ὅρκιον, hoc ordine: οἱ μελιγάρυες ὕμνοι ἀρχαὶ καὶ προφάσεις τῶν ὑστέρων ὑπὲρ αὐτοῦ λόγων καὶ πιστὸν ὅρκιον τέλλεται ταῖς μεγάλαις αὐτοῦ ἀρεταῖς. Hinc etiam ad testimonia ex Hesiodo & Euripide allata, diceret ipse, ἦν & ἐνῆν, non esse singularis, sed pluralis numeri per syncopen, qualis syncope est in illo versu Hesiodi.

Τοῖς ἦν, χάλκεα μὲν τεύχεα χάλκεοι δέ τε οἶκοι.

Vbi interpres Hesiod. τὸ ἦν, ait, ἀντὶ τὸ ἦσαν ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ· ἦν δ' ἀμφὶ πλεκτοὶ κλίμακες. καὶ ἀπὸ τούτου γίνεται κατὰ συγκοπὴν τῆς σα συλλαβῆς Sed tamen allatum ex Aristotele exemplum perspicuum est, vt & illud eiusdem. οὐκ ἂν ἐξεφύετο τοῖς μὲν αἱ τρίχες, τοῖς δὲ τὰ πτερά. *Non enascerentur his pili, illis penna.* Planè autem discrepant Græci à Latinis in hac nominum neutrorum cum singulari verbo Syntaxi.

3 Nomina collectiua, quæ à Græcis περιληπτικὰ dicuntur, &

quæ voce quidem ἑνικὰ & singularia, sensu autem πληθυντικὰ sunt & præterea nonnulla partitiua, consultò hic prætérimus, licet enim cum suo verbo in numero non conueniant, id tamen Græcis cum Latinis commune est. Virg. *Pars in frusta secant.* Hom. ὡς φάσαν ἡ πληθύς, *sic locuti sunt multitudo.* Pausan. τὸ ἔθνος τὸ αἰτωλικὸν ἀπέστειλαν, *Gens Ætolica miserunt.* Lucian. μηδὲν ἅτερος θατέρῳ λέγοντες ἀκόλουθον, ἀλλὰ μαχόμενα πάντα, ὅμως πείθειν με ἠξίουν καὶ πρὸς τὸν αὐτοῦ λόγον ἕκαστος ὑπάγειν ἐπειρῶντο, cùm nihil alter alteri consentaneum diceret, sed omnino pugnantia, tamen persuadere mihi volebant, & ad suam quisque rationem me traducere conabantur. Vide Emmanuelem in scholiis regulæ communis de nominatiuo & verbo, adiectiuo & substantiuo.

X. *Nomina Dualia postulant verbum eiusdem numeri,* ἄμφω τρέχετον, ambo currunt. δύο παίζετον, duo ludunt. *Aristoph.* τί φεύγετον; οὐ μενεῖτον; quid fugitis? non manebitis?

EXCEPTIO.

1 *Sæpe tamen cum verbo plurali copulantur,* ἄμφω τρέχουσι, ambo currunt. *Eurip.* ἄμφω δ' ἅμ' ἐξέπνευσαν ἄθλιον βίον, ambo simul efflauerunt miseram animam. *Aristoph.* ἀλλ' ἄνδρε δύο γυναῖκα φεύγομεν μίαν; an duo viri fugimus vnam mulierem?

ANNOTAT.

Eadem omnino ratio est cum de duobus sine duali nomine loquimur: coniungi enim possunt cum verbo duali vel plurali. Σωκράτης καὶ Πλάτων ἔρχεσθον seu ἔρχονται, *Socrates & Plato veniunt.* Est autem necessario nomen duale cum plurali coniungendum, cum dualis prima persona caret. Nam, *nos duo homines verberamus,* verbi gratia, aliter efferre non possum, nisi dicendo: νὼ ἄνθρωπω τύπτομεν. ξένω γὰρ ἐσμέν. Aristoph. *Sumus enim hospites.* Pind. 2. Olymp. plurale iunxit cum verbo duali. μαθόντες δὲ λάβροι παγγλωσσίᾳ κόρακες ὣς ἄκραντα

χαρύετον,

γαρύετον, pro μαθόντες γαρύουσι, *qui didicerunt, garriunt & nugantur tanquam corui stultè & insipienter multiloquentiæ auidi.* Neque vero curanda est censura Græci interpretis cum addit: τὸ δὲ γαρύετον, κακῶς. Cur verò malè? An Pindaro lyricorum principi non liceat, nisi quod Grammaticis libet? præsertim cùm ita locutus sit non absque exemplo Homeri Iliad 4.

ὡς ὅτε χείμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες
εἰς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄμβριμον ὕδωρ.

Sicut quando torrentes fluuij de montibus fluentes in conuallem conferunt impetuosam aquam.

Vbi χείμαρροι plurale copulatur cum duali συμβάλλετον. Et Iliad. 2. εἰ υἱέες ἐστόν, *si filij estis*. Vbi vides plurale nomen cum verbo duali coniunctum.

Vtrinque nominandi casus.

I. Omne verbum personale finiti modi vtrinque nominatiuum habere potest, cùm vtrumque nomen ad eandem rem pertinet, cuiusmodi maxime est verbum substantiuum, vocatiuum, & alia, sicut apud Latinos: τὸ γῆρας ἐστὶν αὐτὸ νόσημα, *senectus ipsa est morbus.* Δημοσθένης καλεῖται ῥήτωρ. *Demosthenes vocatur Rhetor.*

II. Verbum, quod inter duos nominatiuos ponitur, conuenit apud Latinos cum illo Recto, qui verbi basis & fundamentum est, quomodocunque mutetur oratio: apud Græcos contra fit aliquando. Pauss. τῇ πόλει ἐστὶν ὅμορος Κολωνίδες, [illegible] προσοικοί, *Colonides est locus vicinus vrbi.* οὗτος ὁ χῶρος τοῦ [illegible] λειμῶνες καλεῖται. Halicarnass. *locus hic vocantur agri Mucij.* Latinè dicendum esset, *Colonides sunt; locus hic vocatur*

ANNOTAT.

Hoc orationis genus vſurpant interdum Latini vt docet Emmanuel. Cicer. in Piſon. *Expoſui breuiter conſulatum meum: aude nunc furia de tuo dicere: cuius fuit initium ludi compitalitij*, pro, *cuius fuerunt*. Plin. *Anguſtia vnde procedit Iſthmos appellatur*, pro, *appellantur*. *Hac tamen licentia tum apud Latinos tum apud Graecos videtur magis eſſe toleranda, quando verbum cum viciniore conſentit.*

III. Poſterior nominatiuus ſæpè mutatur eleganter genitiuo, Ἀριστοφάνης ἐστὶ τῶν κωμικῶν, *Ariſtophanes eſt comicus*. Δημοσθένης ἦν τῶν σοφῶν, *Demoſthenes erat ſapiens*. ſic Hor. *Fies nobilium tu quoque fontium*. pro, *Fies tu quoque fons nobilis*.

ANNOTAT.

1 Græcis ſimiliter vt Latinis, mos eſt, primam & ſecundam perſonam non exprimere, niſi cùm diuerſitas id aut emphaſis poſtulat: *Diuerſitas*. Iſocrat. σὺ μὲν παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ, *tu eruditionem cupis: ego alios erudire inſtituo*. *Emphaſis*. Demoſthen. τὸν πατέρα ὡς ἀπέκτονα ἐγὼ τὸν ἐμαυτοῦ; *Ego ne patrem meum interfecerim*.

2 Voces item copulatæ plurale vel ſingulare verbum habent. Ariſt. σπέρμα δὲ καὶ καρπὸς διαφέρουσι τῷ ὕστερον καὶ πρότερον, *ſemen & fructus differunt priori & poſteriori*. Ariſtoph. καὶ σὺ καὶ σὺ χαίρετε; *Et tu & tu ſaluete*. Ariſt. τί δὲ διαφέρει ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη αὕτη, δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων, *quid differat virtus & hæc iuſtitia, planum eſt ex dictis*. Iſocrat. Τελαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος ἐγεννήθη, *Telamone Aiax & Teucer natus eſt*.

3 Eodem modo verbum plurale nobiliorem perſonã ſequitur. ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια πρὸς ἀλλήλους ποιήσομεν. Xenoph. *Ego & tu iuſta inter nos mutuo faciemus*. Lucian. ἐγὼ καὶ ὁ πορθμεὺς ἄλλους μετελευσόμεθα, *ego & portitor ad alios accedemus*.

DE PROPRIA CONSTRVCTIONE intranſitiua verborum Subſtantiuorum.

Caput Secundum.

I. Græci frequentiſſime circumloquuntur verba tum actiua tum paſſiua, in quocunque tempore, per verbum ſubſtantiuum & participium; Σωκράτης τυγχάνει ἀναγινώσκων. *Socrates legit.* Soph. οὐ σιωπήσας ἔσῃ; pro, οὐ σιωπήσεις; *non tacebis?* Lucian. σὺ δὲ δὴ τί πράττων τυγχάνεις; pro, τί πράττεις; *tu verò quid facis?* ἦν ἐκβάλλων, idest, ἐξέβαλλε, *eijciebat.* φλυαρῶν τυγχάνω. Iſocr. *nugor.*

ANNOTAT.

1 Verba ſubſtantiua ſunt εἰμὶ, τυγχάνω, ὑπάρχω, *ſum.* Item, γίνομαι ſeu γίγνομαι, *fio* vel *ſum*; apud poetas verò, κυρῶ, πέλω, πέλομαι, τελέθω.

2 Eſt autem conſtructio hæc vſitatiſſima apud Græcos, & paſſim obuia, ἐτύγχανον περιπατῶν, *eram ambulans*, ideſt, *ambulabam.* ἀνῃρημένος ὑπάρχει. Ariſtot. ideſt, ἀνῄρηται, *ſublatus eſt.* γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα. Pſal. 129. *fiant aures tuæ intendentes,* ideſt, *intendant ſeu attendant.* προσεχέτω.

3 Soph. μίμν' ὡς κυρεῖς ἔχων. *mane vt habes.*

3 Latinis non eſt hæc Syntaxis valde familiaris. Plin. *Coluber eſt in aquis viuens,* ideſt, *viuit in aquis.* Cicer de orat. *Eſt vt ſcis quaſi in extrema pagina Phædri his ipſis verbis loquens Socrates.* Plaut. *Quos ſemper videas eſſe bibentes in œnopolia,* pro, *bibere.* Ouid. *Omnia ſunt hominum tenui pendentia filo,*

ANNOTAT.

Hoc orationis genus vsurpant interdum Latini vt docet Emmanuel. Cicer. in Pison. *Exposui breuiter consulatum meum: aude nunc furia de tuo dicere: cuius fuit initium ludi compitalitij*, pro, *cuius fuerunt*. Plin. *Angustiæ vnde procedit Isthmos appellatur*, pro, *appellantur*. *Hæc tamen licentia tum apud Latinos tum apud Græcos videtur magis esse toleranda, quando verbum cum viciniore consentit*.

III. Posterior nominatiuus sæpe mutatur eleganter genitiuo, Ἀριστοφάνης ἐστὶ τῶν κωμικῶν, *Aristophanes est comicus*. Δημοσθένης ἦν τῶν σοφῶν, *Demosthenes erat sapiens*. sic Hor. *Fies nobilium tu quoque fontium*. pro, *Fies tu quoque fons nobilis*.

ANNOTAT.

1 Græcis similiter vt Latinis, mos est, primam & secundam personam non exprimere, nisi cùm diuersitas id aut emphasis postulat. *Diuersitas*. Isocrat. σὺ μὲν παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ, *tu eruditionem cupis: ego alios erudire instituo*. *Emphasis*. Demosthen. τὸν πατέρα ἀπέκτονον ἐγὼ τὸν ἐμαυτοῦ; *Ego ne patrem meum interfecerim*.

2 Voces item copulatæ plurale vel singulare verbum habent. Arist. σπέρμα δὲ καὶ καρπὸς διαφέρουσι τῷ ὕστερον καὶ πρότερον, *semen & fructus differunt priori & posteriori*. Aristoph. καὶ σὺ καὶ σὺ χαίρετε, *Et tu & tu saluete*. Arist. τί δὲ διαφέρει ἡ δικαιοσύνη αὕτη, δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων, *quid differat virtus & hæc iustitia, planum est ex dictis*. Isocrat. Τελαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος ἐγενέσθην, *Telamone Aiax & Teucer nati sunt*.

3 Eodem modo verbum plurale nobiliorem personam sequitur. ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια πρὸς ἀλλήλους ποιήσομεν. Xenoph. *Ego & tu iusta inter nos mutuo faciemus*. Lucian. ἐγὼ καὶ ὁ πορθμεὺς ἄλλους μετελευσόμεθα, *ego & portitor ad alios accedemus*.

DE PROPRIA CONSTRVCTIONE intranſitiua verborum Subſtantiuorum.

Caput Secundum.

I. Græci frequentiſſime circumloquuntur verba tum actiua tum paſſiua, in quocunque tempore, per verbum ſubſtantiuum & participium; *Σωκράτης τυγχάνει ἀναγινώσκων.* *Socrates legit.* Soph. *οὐ σιωπήσας ἔσῃ;* pro, *οὐ σιωπήσεις; non tacebis?* Lucian. *σὺ δὲ δὴ τί πράττων τυγχάνεις;* pro, *τί πράττεις; tu verò quid facis?* *ἦν ἐκβάλλων,* idest, *ἐξέβαλλε, eijciebat.* *φλυαρῶν τυγχάνω.* Iſocr. *nugor.*

ANNOTAT.

1 Verba ſubſtantiua ſunt *εἰμὶ, τυγχάνω, ὑπάρχω, ſum.* Item, *γίνομαι* ſeu *γίγνομαι, fio* vel *ſum*; apud poetas verò, *κυρῶ, πέλω, πέλομαι, πελέθω.*

2 Eſt autem conſtructio hæc vſitatiſſima apud Græcos, & paſſim obuia, *ἐτύγχανον περιπατῶν, eram ambulans,* ideſt, *ambulabam.* *ἀνῃρημένος ὑπάρχει.* Ariſtot. ideſt, *ἀνῄρηται, ſublatus eſt.* *γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα.* Pſal. 129. *fiant aures tua intendentes,* ideſt, *intendant ſeu attendant.* *προσεχέτω.*

Soph. *μέν' ὡς κυρεῖς ἔχων. mane vt habes.*

3 Latinis non eſt hæc Syntaxis valde familiaris. Plin. *Coluber eſt in aquis viuens,* ideſt, *viuit in aquis.* Cicer de orat. *Eſt vt ſcis quaſi in extrema pagina Phedri his ipſis verbis loquens Socrates.* Plaut. *Quos ſemper videas eſſe bibentes in œnopolia,* pro, *bibere.* Ouid. *Omnia ſunt hominum tenui pendentia*

filo,

filij, pro, pendent. In sacris tamen litteris sæpissime occurrunt huiusmodi periphrases.

II. Similibus verborũ circumlocutionibus seruiunt alia itidem verba, vt *μέλλω, ἔχω. μέλλω γράφειν*, idest, *γράψω; scribam*, *ἔχω λαβών*, idest, *ἔλαβον, accepi*.

ANNOTAT.

1 Hinc illa formula acceptilationis in Institut. Iuris lib. 3. tit. 30. *ἔχεις λαβὼν δηνάρια τόσα; ἔχω λαβών. Accepisti tantum pecuniæ? Accepi.*

2 Addunt aliqui prædictis verbum *φθάνω*, sed non videtur addendum. Nam *ἔφθην ποιήσας, ἐφθάκειν πυθόμενος*, non significat absolute; Feci vel audieram, sed anteueni, seu occupaui faciendo vel audiendo, seu (quod idem est) prius feci, prius audieram. Multo minus dicendum est, verbum hoc aliaue, quibus in periphrasi verborum vtimur *παρέλκειν* & superuacanea esse. Nam quæ superflua sunt, omitti queunt, eodem manente sensu. Lucian. *παίζεις ἔχων, ludis.* Aristoph. *ληρεῖς ἔχων; nugaris, deliras.* Plato. *ποῖα ὑποδήματα φλυαρεῖς ἔχων; quos calceos deblateras?* Idem, *ἐπιόντος ἄρα θανάτου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον, τὸ μὲν θνητὸν ὡς ἔοικεν, αὐτοῦ ἀποθνήσκει, τὸ δ' ἀθάνατον σῶον καὶ ἀδιάφθορον οἴχεται ἀπιὸν ὑπεκχωρῆσαν τῷ θανάτῳ: ingruente in hominem morte, moritur quidem, vt par est, id quod in illo mortale est: at immortale, saluum & incorruptum abit sese morti subducens.* Ex his sententijs si participia *ἔχων* & *ἀπιὸν* demas; eandem retinebis sententiam, & propterea redundant. At si ex locutionibus prioris generis aliquid tollas; haud idem constabit sensus. Neque enim *ἔχεις* idem significat, quod *ἔλαβες*; quam significationem habet illud *ἔχεις λαβών*. Sed de vocabulis *παρέλκουσι*, & in oratione superfluis, legendus est Budæus in Comment. linguæ Græcæ.

III. Eadem verba substantiua coniunguntur cum participio verbi *εἰμί*, adiuncto alio insuper

nomi-

nominatiuo. Lucian. ἀεὶ φαιδρὸς ὢν τυγχάνεις, *semper es hilaris*, barbare ad verbum, *semper es hilaris existens*. Demosth. οὐ γὰρ ἐχθρὸς ὑπῆρχεν ὤν, *non enim erat inimicus*.

IIII. Eodem modo construitur aliquando verbum πέφυκα, à φύω. Herodotus. οὐδεὶς ἄπως ἄνθρωπος ἐὼν ὀλβίων πέφυκε, *nullus homo tam beatus est*.

DE INTRANSITIVA adiectiui & substantiui Constructione.

Caput Tertium.

Nomina adiectiua, articuli, pronomina, & participia cohærent cum suis substantiuis vel adiectiuis genere, numero, & casu, ἀγαθὸς ἀνήρ, *vir bonus*, πεπαιδευμένος νεανίσκος, *eruditus iuuenis*, ἡμέτερος οἶκος, *domus nostra*. παῖδε δύο ἀγαθὼ καὶ σπουδαίω, *duo boni pueri & diligentes*.

EXCEPTIONES.

I. Interdum non respondet adiectiuum substantiuo genere. Hinc apud Homerum, κλυτὸς Ἱπποδάμεια, *pro*, κλυτή, inclyta Hippodamia: ἀὴρ βαθεῖα, *pro*, βαθύς, profundus aer: αἰθὴρ δῖα, *pro*, δῖος, Dius æther. *& apud Hesiod.* λευκοῖσιν φάρεσσι καλυψαμένω χρόα καλόν, αἰδὼς καὶ νέμεσις, candidis vestibus induta verecundia & Nemesis.

ANNOTAT.

Accidit hoc potissimum in deriuatis & compositis tertię simplicium. Illa enim Atticis sub vna terminatione communia sunt, vt *κοινωνὸς, particeps : σκυθρωπὸς, vultuosus, toruus : χρήσιμος, vtilis : φρόνιμος, prudens : ἐλεύθερος, liber : κόσμιος, modestus : ἔνδοξος, gloriosus : παράδοξος, admirabilis, inopinus : ἔμπειρος, peritus : ἄπειρος, imperitus : φιλόσοφος, ἀφιλόσοφος, expers Philosophię : πάμφιλος, omnium amicus : πολύφιλος, multorum amicus : ἄφιλος, sine amicis,* & alia huius classis, quæ etiam communi lingua, cum masculinis & fœmininis sub eadem terminatione coniunguntur. At Poetæ & Attici longius progrediuntur, & illa etiam *θυραῖος, foris veniens : βιαῖος, violentus : σίγηλος, taciturnus : μεμπτὸς, culpabilis : φορητὸς, tolerabilis : φαῦλος, nauci, nequam : λαμπρὸς, splendidus :* & plurima alia communis generis faciunt. Hinc apud Sophoclem, *κρίσις λαμπρὸς*, pro, *λαμπρὰ, iudicium splendidum, magnificum*. Idem, *ψυχῆς ἀφειδήσαντε, non parcentes vita, contempta vita*, ab *ἀφειδέω, non parco, contemno*, pro, *ἀφειδησάσα*. Est enim sermo de duabus sororibus. *τούτω τὼ ἡμέρα*, apud Xenophontem, *isti duo dies : τούτω τὼ τέχνα*, apud Platonem, *istæ duæ artes*, pro, *ταύτα τὰ ἡμέρα, τέχνα*, apud Sophocl. *Ἀρχὴ δωρητὸς οὐκ αἰτητὸς, imperium donatum non petitum.*

II. Fit nonnunquam generis mutatio respiciendo non ad verba, sed ad significationem, κόρειον κάλλιστη, nympha pulcherrima : *ὦ φυὴς παιδίον,* ingeniosus puerulus : *τέκνον φίλε,* chare fili, *apud Homerum, & apud Synesium, μειράκια δυστυχεῖς, pro, μειρακίσκοι,* puerili felices. *Et apud Anacreontem, βρέφος φέρουσα τόξον,* infantem gestantem arcum.

ANNOTAT.

Idem faciunt Latini. Ludi Megalesia, ludi floralia: Centauro inuehitur magna apud Virgil. & apud Terentium, Eunuchum suam. De quibus Budæus non procul à fine sui commentarii.

III. *Adiectiuum neutrum venustè iungitur substantiuo masculino aut feminino. Demosth.* ἄπιστον ταῖς πολιτείαις ἡ τυραννίς, infidum Rebuspub. est tyrannis. *Idem,* πονηρὸν ὁ συκοφάντης καὶ πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαίτιον, improbum quid est sycophanta, & vndique inuidum atque infestum.

ANNOTAT.

1 *Latine. Infida res est Rebuspub. tyrannis.* Et, *Improba res est sycophanta & vndique inuida atque infesta.*

2 Latini idem genus loquendi vsurpant. Virgilius. *Triste lupus stabilis. Dulce satis humor, maturis frugibus imber.* Sillus. *Mite & cognatum est homini Deus.* Virgil. *Varium & mutabile semper femina.* Volunt nonnulli semper in Græcis subintelligi vocem χρῆμα, quam addidit Epictetus, ἀθάνατον χρῆμα ἡ ἀλήθεια καὶ ἀΐδιον, *veritas res est immortalis & sempiterna.*

IIII. *Neutrum singulare copulatur interdum cum substantiuo plurali,* χρήσιμον εἰς τοῦτο καὶ αἱ ψευδενέδραι. *Xenoph.* Vtile quid ad hoc sunt etiam simulatæ insidiæ.

Vel plurale cum singulari, idque Attice, οὐδ' ὅσια τοῦτο πράττειν, *pro* οὐδ' ὅσιον, non est æquum hoc facere.

V. *Neque conueniunt perpetuo adiectiuum, & substantiuum in numero. Arist.* ἐξ ἀμφοῖν ψευδῶν. Ex vtrisque falsis. *Isocrat.* δύο τινὲ καιρὼ τοῦ λέγειν, duo loquendi

quendi tempora constitue, δύω νύκτας, δύο τ' ἤματα. *Hom.* duæ noctes & duo dies. *Idem*, δύω κήρυκες, duos præcones. *Hom.* πάντεσσι δὲ θυμὸς, ἑκάστου νίκης ἱεμένων, vniuscuiusque cor exultabat victoriam cupientis. *ad verbum*, cupientium.

ANNOTAT.

1 Fit hoc maxime in nominibus collectiuis.

Pauſ. τὸ πλῆθος ὥρμησεν ἀποκτενοῦντες τὸν μνηστῆρα, multitudo ruebat, vt procum occideret. καὶ παρεῖναι τὸ στρατιωτικὸν ἔδει τιμηθησομένους. *Nazianz.* pro στρατιώτας. adesse oportebat milites vt honorarentur. Vbi non tantum numerus sed & genus mutatur. *Xenoph.* εἰσιόντας δὲ αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἥκοιεν, ingredientes vero magna circumdabat multitudo, timentes ne frustra venirent.

2 Eodem modo loquuntur Latini, vt allatis exemplis docent Budæus & Emmanuel.

VI. Vt verbum inter duos rectos non semper apud Græcos conuenit cum illo, qui verbi basis & fundamentum est: ita neque adiectiuum semper conuenit cum substantiuo basi & fundamento adiectiui, Aristot. διὰ τί οἱ ῥυθμοὶ καὶ τὰ μέλη φωνὴ οὖσα ἤθεσιν ἔοικεν; *cur numeri musici & modi cùm voces sint, moribus similes sese exhibent?*

ANNOTAT.

Fundamentum & basis verbi, immo totius orationis illud censetur, cui aliquid tribuimus, vel à quo aliquid remouemus, Dialectici vocant subiectum. Vt in hac oratione, verbi gratia: *Adolescentes probi sunt ornamentum Reipublicæ. Antonius à Cicerone Reipub. pestis appellatus est:* basis & fundamentum est, *Adolescentes probi*, hos enim Reipublicæ ornamentum esse affirmo. Quare etiam verbum numero cum illo fundamento conuenit, quomodocunque tandem mutetur oratio. In altera vero sententia basis est, *Antonius*. Ergo adiectiuum

seu

ſeu participium, *Appellatus*, cum illo, non cum nomine, *pestis*, conuenit. At apud Græcos id non obſeruatur ſemper. Nam in illo Pauſaniæ dicto, ſupra cap. I. allato, τῆ πόλις ὅσαι ὅμοροι κολωνίδες, baſis & fundamentum eſt vox κολωνίδες. quo fit vt εἰσὶν dicendum fuerit. Similiter in illo Thucyd. καὶ ὅτι μυκῆναι μικρὸν ἦν, *& quia Mycenæ parum quid erat*, dicendum fuit ἦσαν, quia vox Mycenæ baſis eſt: quum de illa alterum illud appoſitum μικρὸν enuncietur: Itidem in exemplo antea ex Ariſtotele allato, requirebat ratio communis Syntaxeos ὄντα vel ὄντες: quia verba illa ῥυθμοὶ καὶ τὰ μέλη ſunt fundamentum: de quibus quæritur, quare moribus ſint ſimilia. At Ariſtoteles appoſitum illud ad proximam vocem φωνή retulit, quem loquendi modum imitati ſunt Latini. Terent. *Paupertas mihi onus viſum eſt & miſerum & graue.* Cicer. *O delirationem incredibilem. Non enim omnis error ſtultitia dicenda eſt.* Latine dicere oportuit. *Paupertas mihi onus viſa eſt. Non enim omnis error ſtultitia dicendus eſt.* Quia baſis ſeu ſubiectum orationis eſt, *Paupertas & error*.

VII. Quorundam adiectiuorum ſubſtantiua elegantius ſupprimuntur quàm exprimuntur.

πρὸς ὀρθὴν } ſubauditur. { γραμμὴν vel γωνίαν ad lineam vel angulum rectum.

τὴν ἐπὶ θάνατον ἰέναι
ἀξίαν ἀποτίνειν
ἑτέραν τρέπεσθαι } *ſubauditur.* { ὁδὸν, ire viam quæ ducit ad mortem. τιμωρίαν, dignam pœnam ſoluere. ὁδὸν, alia via ire.

A N N O T A T.

1 Sic Latinè dicimus, Bibere calidam, frigidam, ſubintellecta voce *Aqua*, & Græcè θερμῷ λούεσθαι, *lauari calida*: ψυχρὸν πίνειν, ideſt, ὕδωρ, *frigidam bibere*.

VIII. Substantiuum adiectiuo, qualecunque illud sit, additum, sæpe vertitur in genitiuum. Isocrat. οἱ φαῦλοι τῶν ἀνθρώπων, homines nequam, οἱ σπουδαῖοι τῶν ἀνθρώπων, homines frugi. *Polyb.* τὰ βαρέα τῶν ὅπλων, grauis armatura.

ANNOTAT.

Idem Latini nonnunquam faciunt, Nigræ lanarum, pro nigræ lanæ: ouorum oblonga, pro oblonga oua, apud Plinium. Vide Emmanuelem in regula de Partitiuis.

VIIII. Adiectiuum conuertitur aliquando in genitiuum nominis abstracti, οἰκονόμος τῆς ἀδικίας, *idest,* ἄδικος, iniustus œconomus: στεφανίσκοι ὑακίνθων, *Anacreon. idest,* ὑακίνθινοι, coronæ hyacinthinæ. βωμὸς λίθου, *idest,* λίθινος, ara lapidea. ἐν ταρσοῖς καλάμων, *idest,* καλαμίνοις. *Thucyd.* in fiscellis arundineis.

ANNOTAT.

Priora illa Hebraismum potius quàm Hellenismum redolent, vt & ista 2. Thessal. 2. ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, *homo peccati, filius perditionis.* In aliis desideratur participium πεποιημένος, vel præpositio ἐκ, vel vtrumque. βωμὸς λίθου, hoc est, βωμὸς ἐκ λίθου, vel πεποιημένος ἐκ λίθου.

Hæc tamen eclipsis non reperitur in omnibus huiusmodi locutionibus. nam si quis Græcè dicat, μέταλλον χρυσοῦ, pro μέταλλον χρύσιον, quo pacto Virg. lib. 9. Aeneid. dixit, *Auri metallum*, pro, *aureum metallum*; non habebit locum prædicta eclipsis.

X. Cum duo adiectiua concurrunt, alterum fit substantiuum, γυναικεῖον στρατιωτικόν. *Lucian.* muliebris exercitus.

XI. Ipsa substantiua ponuntur interdum adiectiuè,

τὴν ἑλλάδα φωνὴν ἐξέμαθον, pro τὴν ἑλληνικὴν, didici Græcam linguam.

XII. Præpositio cum suo casu fungitur vice adiectiui, ἡδονὴ μετὰ δόξης, *idest*, ἡδονὴ ἔνδοξος, voluptas honesta; ὁ μετ' εὐκλείας θάνατος, *idest*, εὐκλεής, mors gloriosa.

DE CONSTRVCTIONE articuli Præpositiui.

Caput Quartum.

I. Articulus conuenit cum nomine, pronomine, & participio, genere, numero & casu, ut adiectiua & substantiua, de quibus capite præcedenti diximus, ὁ λόγος, *sermo*. ἡ τιμὴ, *honor*. τὸ ξύλον, *lignum*.

ANNOTAT.

De officiis huius articuli dictum est nonnihil in primo libro, cap. secundo. Quibus in præsentia omissis: Attica sunt hæc, τὼ πόλεε, τὼ φύσεε, τὼ χεῖρε, τὼ ἡμέρα, τὼ τέχνα; de quibus iam capite superiore, & libro primo satis dictũ est. Illud etiam Sophoclis in tyranno, peculiare est, καὶ τοῦ με χρείας τοῦδε λιπαρεῖς τυχεῖν; *& quam rem necessariam adeò cupis (à me consequi?* pro τῆς χρείας. In illis item ἡ γναθαίνιον, ἡ γλυκέριον, potius ad sententiam, quàm ad structuram respicitur, quum fœminina censeantur, quæcunque mulieribus nomina tribuuntur.

II. Vt in adiectiuis eleganter aliquando subintelligitur substantiuum: ita etiam in articulis, τῇ μὲν ὕδωρ φορεῖ, τῇδ' ἑτέρᾳ τὸ πῦρ, subauditur, χειρί. *altera fert aquam, altera ignem*, scilicet *manu*. τὴν ἐμὴν συνῆκας, *intellexisti meam*, id est, γνώμην, *mentem & sententiam*.

III. Cum Græci filium, aut filiam alicuius significare volunt; faciunt id per articulum masculinum vel fœmininum, genitiuo patris, matrisve præpositum, ὁ Ἐπάφου, ὁ Φιλίππου, subauditur, υἱός, *filius, Epaphi filius, filius Philippi*, ἡ Διός, *subauditur*, θυγάτηρ, *filia Iouis*.

IIII. Articulus cum genitiuo nominis substantiui possessionem effectumque significat. τὰ τῶν φίλων, τὰ τῆς τύχης, *res amicorum, res fortunæ*: τὰ Ὁμήρου, *scripta Homeri*: τὰ Ἀριστοτέλους, *scripta Aristotelis*.

ANNOTAT.

Interdum idē significat articulus cū nomine, quod nomen, cuius obliquo præponitur, τὰ τῆς εὐθυμίας, idest, εὐθυμία, *lætitia, seu status animi tranquillus*.

V. Articulus neutri generis præponitur quibuscunque vocabulis & orationibus τεχνικῶς, & pro se ipsis acceptis, τὸ ἄνθρωπος, id est, *hæc dictio*, ἄνθρωπος, τὸ γυνή, idest, *hæc vox* γυνή.

ANNOTAT.

1 Coniunguntur articuli non tantum cum nominibus & participiis, sed etiam interdum cum pronominibus: ὁ ὑμέτερος, *vester*, ὁ ἐμός, *meus*; cum aduerbiis & præpositionibus, & cum verbis infinitiui modi, vt infra suis locis declarabitur. Non habent tamen omnia nomina articulos.

Cæterum

2 Cæterum de collocatione articuli in ipsa orationis structura, non est quod hic dicatur; certius ea res ac melius obseruatione, lectione, & admonitione quoque Magistrorum, quàm regulis Grammaticorum discitur. Hoc tamen generatim grammatici præcipiunt, articulum fere tum demum adhiberi; cum emphasis exprimitur, siue cum de re certa, ac definita loquimur.

De Constructione articuli postpositiui seu de relatiuis.

Caput Quinctum.

Diximus in primo libro capite 2. articulum hunc respondere relatiuo qui, quæ, quod, de quo sequentes regulas accipe.

I. Relatiuum ὅς, ἥ, ὅ, præponitur interdum antecedenti, eodem genere, numero & casu: ut apud Latinos.

Demosth. χρὴ μὰ δί', οὐχ ἣν Διοπείθης πειρᾶται τῇ πόλει δύναμιν κατασκευάζειν, ταύτην βασκαίνειν καὶ διαλύειν πειρᾶσθαι. Ordo verus hic esset, οὐ χρὴ βασκαίνειν καὶ διαλύειν πειρᾶσθαι ταύτην τὴν δύναμιν, ἣν Διοπείθης πειρᾶται τῇ πόλει κατασκευάζειν. *Oportet sane non perstringere inuidiose conari, atque conuellere eas vires, quas Diopithes vrbi comparare conatur.*

II. Relatiuum post antecedens positum, con-

cordat plerumque cum illo non tantum genere & numero, sed etiam casu. Aristoph. τάλαιν' ἐγὼ τῆς ὕβρεως, ἧς ὑβρίζομαι, *misera ego ob iniuriam, qua afficior.* Isocrat. τοῖς γὰρ ἄλλοις, οἷς ἔχομεν, τῶν ἄλλων ζώων διαφέρομεν, *alijs quæ habemus* (ad verbum, *quibus habemus*) *nihil differimus à cæteris animalibus*, χρῶμαι βιβλίοις, οἷς ἔχω, *vtor libris quos habeo* (ad verbum *quibus habeo*) ἐκ τῶν ἐπιστολῶν, ὧν ἔπεμψε. *Ex epistolis quas misit.*

III. Interdum subticetur antecedens. Lucian. λιγίδω μεμνημένος ὧν ἔπραξεν, pro ἐκείνων, ὧν ἔπραξεν, *ligetur memor eorum, quæ fecit.* χαριζόμενον οἵῳ σοὶ ἀνδρί. Xenoph. pro τοίῳ, οἵῳ, *gratificantem tali viro, qualis tu es.*

IIII. Nonnunquam relatiuum & antecedens more latinorum construuntur. Halic. χάριν οἶδα τῆς τιμῆς, ᾗ με τιμᾶτε, *gratiam habeo pro honore, quo me honoratis.* Idem, περὶ τῶν νόμων, οὓς ἐσπούδαζον οἱ δήμαρχοι χυρωθῆναι, *de legibus, quas rogari volebant tribuni.*

ANNOTAT.

Græcam loquendi formam expressisse videtur Cornif. ad Heren. *Inter insinuationem*, inquit, *& principium hoc interest, quia principium eiusmodi debet esse, vt statim apertis rationibus, quibus præscripsimus*, (pro, quas præscripsimus) *aut beneuolum, aut attentum, aut docilem faciat auditorem.* Et Terent. *Restitue in quem me accepisti locum*, pro, *Restitue me in locum, in quo me accepisti.* Eundem Hellenismum retinet sæpe sacrorum librorum Latinus interpres, *vt* Psalm. 10. *comprehenduntur in consilijs, quibus cogitant*; συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις οἷς διαλογίζονται.

V. Si relatiuum ponatnr inter duo ſubſtantiua, cum alterutro conſentire poterit: etiamſi alterum ſit proprium. Lucian. πόλεις ἐκεῖναί εἰσιν, οὓς φωλεοὺς εἶναι νομίζεις, *ciuitates illæ ſunt, quos tu ſpecus arbitraris.* Plato. λόγοι μέν εἰσιν ἐν ἑκάστοις ἡμῶν, ἃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν, *rationes in ſingulis noſtrum ſunt, quas ſpes nominamus.*

ANNOTAT.

Interdum neque cum antecedente, neque cum conſequente videtur relatiuum conſentire, χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐστι κοδράντης, *vidua pauper miſit duo minuta, quod eſt quadrans*, Marc. 12.

VI. Partitiuum ſingulare effertur nô rarò apud Græcos relatiuo plurali. Xenoph. κατὰ γὰρ τοὺς νόμους ἐάν τις φανερὸς γένηται ἢ κλέπτων ἢ βαλαντιοτομῶν, τούτοις θάνατός ἐστιν ἡ ζημία, *nam ex legibus ſi quis furetur, crumenaſque præcidat; mors illis mulcta eſt.* τούτοις pro τούτῳ. Soph. in antigone.

> ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
> ἢ γλῶτταν ἣν οὐκ ἄλλος ἢ ψυχὴν ἔχειν,
> οὗτοι διαπτυχθέντες ὤφθησαν κενοί.

Quicunque enim ſolum vel ſapere, vel linguam qualem præter illum nemo alius, animumve ſe habere exiſtimat; hi patefacti vacui & inanes conſpecti ſunt. οὗτοι pro οὗτος.

ANNOTAT.

Simile eſt illud Terentii;

> *Si quiſquam eſt, qui placere ſe ſtudeat bonis*
> *Quamplurimis, & minime multos lædere;*
> *In his poeta hic nomen profitetur ſuum.*

Quãquã autem οὗτοι & τούτοις ab οὗτος ſunt demonſtratiua pro-

nomina; ſæpe tamen vſurpantur relatiue, vt etiam hic, hæc, hoc, is, ea, id.

VII. ἡλίκος, *quantus*, οἷος, *qualis*, ὅσος, *quantus*, & cætera id genus nomina, quando relatiua fiunt, cum ſubſtantiuo ſequente, frequenter genere nõ conueniunt. Ariſt. τὸ δὲ ἔμβρυον γίνεται, ὅσον μόσχος δίμηνος ἢ τρίμηνος, pro, τὸ δὲ ἔμβρυον γίνεται τοσοῦτον, ὅσος μόσχος, *tantus eſt embryo, quantus vitulus bimeſtris vel trimeſtris.* Idem τῶν ἐλεφάντων, ἡλίκον μόσχος ἐστίν, pro, ἔμβρυον τηλικοῦτο, ἡλίκος ὁ μόσχος, *elephantorum tantus eſt embryo, quantus vitulus.* Theoph. φασὶ δὲ καὶ τὸ καλούμενον ὄρυζον, τοῦτο δὲ ὅμοιον τῇ ζειᾷ καὶ περιπτισθὲν, οἷον χόνδρος, ideſt, τοσοῦτον, οἷος χόνδρος. *ferunt etiam id quod vocatur oryzon. eſt vero hoc ſimile zeæ, purgatumque tantum, quantum granum.*

ANNOTAT.

Plura exempla adfert Budæus in comment. cuiuſmodi eſt etiam hoc Theophraſti. πάχος ἡλίκον ὁ δάκτυλος ὁ μέγας τῆς χειρὸς, pro πάχος τηλικοῦτον, ἡλίκος ὁ δάκτυλος. craſſitudo tanta, quãtus eſt digitus. Idem μεγέθει μὲν ἡλίκος ῥόα, τῷ σχήματι δὲ περιμήκης, pro, μεγέθει μὲν τηλικοῦτος (φοῖνιξ) ἡλίκη ἡ ῥόα; magnitudinẽ tanta eſt palma, quanta malus punica, figura vero prælonga. Cæterum quæ, & cur dicantur relatiua ſubſtantiæ, accidentis, & diuerſitatis, vide apud Emmanuelem. Relatiua accidentis apud Græcos ſunt, ἡλίκος, quantus. οἷος, qualis. πόσοι, quot. πόστος, quotus. ἀνὰ πόσους, quoteni. ποσαπλοῦς, quotuplex. ποσαπλάσιος, quotuplex. ποσαετής, quotennis, ποδαπός, cuias.

DE PRONOMINE.

Caput Sextum.

I. Græcis vſitatum & liberum eſt ſubſtantiuo adiungere genitiuum pronominis primitiui, loco pronominis poſſeſſiui, πατὴρ ἡμῶν, pro, ἡμέτερος, *pater noſter.* ὁ οἶκός σου, pro, οἶκος σὸς, *domus tua.* χεὶρ μου, pro χειρὶ ἐμῇ, *manus mea.*

ANNOTAT.

1 Hinc fit vt pronomina cum ſuo adiuncto non ſemper caſu conueniant. Quia tamen poſſeſſiua in genitiuos primitiuorum, & primitiua in poſſeſſiua reſolui poſſunt; ideo facile eſt pronomen eiuſque appoſitum conciliare in caſu. ὁ φίλος μου, ὁ φίλος ἐμός, *amicus meus*: Oratores plerumque addunt articulum, ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς. *pater meus* ἡ μήτηρ ἡ σὴ, *mater tua.*

2 Vtebantur autem veteres Romani, Græcorum exemplo, genitiuis primitiuorum pro poſſeſſiuis, vt docet ex Gellio Emmanuel in regulis pronominis. *Si dicere velis, patrem mei*, pro *patrem meum*, inquit ille, *quo Græci modo*, τὸν πατέρα μου, *dicunt, inuſitate quidem, ſed recte profecto, eaque ratione dices, qua Plautus dixit, labori mei*, pro, *labori meo*. Cicero præterea primitiuum pro poſſeſſiuo, Græcorum more, aliquando vſurpauit; vt docet Budæus non longe ab initio ſui commentarii.

II. Pro poſſeſſiuis vſurpantur quoque genitiui compoſiti, ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ, cum in eadem perſona manetur. Iſocr. παράδειγμα καταστῆσαι τὸν βίον ἐμαυτοῦ

τοῖς ἄλλοις βούλομαι. *meos mores alijs tanquam exemplum ad imitandum proponere volo.*

III. Vt apud Latinos genitiui, mei, tui, sui aliquando actiue, aliquando passiue vsurpantur, ita etiam ἐμοῦ, seu μοῦ σοῦ & οὗ apud Græcos. Actiue quidem in exemplis supra allatis. Passiue in his, πρὸς βίαν ἐμοῦ. Soph. (*Ad verbum*) *ad violentiam mei, me inuito, me coacto.* Aeschyl. οὐ γὰρ νενίκησθ', ἀλλ' ἰσόψηφος δίκη ἐξῆλθ' ἀληθῶς, οὐκ ἀτιμία σέθεν. *Non enim victæ estis, sed parium suffragiorum sententia exiuit vere, non ad ignominiam tui.*

IIII. Ipsa possessiua passiuam interdum significationem habent. Plato. καί μοι μηδὲν ἀχθεσθῇς, εὐνοίᾳ γὰρ ἐρῶ τῇ σῇ, *ne mihi succenseas: dicam enim tua beneuolentia,* idest, *pro mea in te beneuolentia.* Hom. ἀλλά με σός τε πόθος σά τε μήδεα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ, σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα, *sed me tui desiderium & tui cura, inclyte Vlysses, vita priuarunt.* τῷ μῷ πόθῳ κατέφθιτο. Soph. *Mei desiderio extabuit.* ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἐμῇ. Demosth. *Mei lædendi causa.*

ANNOTAT.

Etiam apud Latinos passiue reperies possessiua vsurpata. Terent. Phorm. *Nam neque negligentia tua, neque id odio fecit tuo,* pro *tui*. Idem Heaut. *Facile scires desiderio id fieri tuo* pro tui.

V. Possessiuis additur nonnunquam genitiuus possessoris, seu agentis. Lucian. ὅλως δὲ τὰ μὰ οὗτοι σπαθῶσι, τοῦ κακοδαίμονος. *hi vero omnino res meas infelicis dilapidant.* Nazianz. ἐμὸς ὁ κίνδυνος, ἐμὸν τὸ γέρας τοῦ τῆς ψυχῆς οἰκονόμου, καὶ τελειοῦντός σε διὰ τοῦ βαπτίσματος,

meum

meum est periculum, meum ipsius præmium est, animam tuam gubernantis, teque per Baptismum perficientis. Homer. Δαὴρ αὖτ᾽ ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος. *Leuir meus impudica erat*.

ANNOTAT.

Idem apud Latinos fit, vt multis exemplis ostendit Emmanuel. Iam satis sit illud Horatii Serm. 1. Satyr. 4.

Cum mea nemo
Scripta legat vulgo recitare timentis.

VI. Relatiuum ἀυτὸς, Datiuum habet. Demosth. δεῖ δ᾽ εὔνουν καὶ δίκαιον πολίτην ταὐτὰ λυπεῖσθαι καὶ ταὐτὰ χαίρειν τῷ δήμῳ, *oportet beneuolam & iustum ciuem eadem dolere, & eadem gaudere populo*.

ANNOTAT.

Eiusdem constructionis exempla habent Latini. Horat. ad Pison.

Inuitum qui seruat; idem facit occidenti.
ταὐτὸ τῷ κτείνοντι.

VII. Idem fere vsus est reciprocorum οὗ, ὅς, seu ἑὸς, σφέτερος, ἑαυτοῦ apud Græcos, qui sui, suus, luipsius, apud Latinos. Fit enim transitio tertiæ personæ in seipsam, aut in possessionem eius, aut rei possessæ in possessionem, ἔφη γὰρ εἶναι ἀνδράποδον οἱ ἐν Λαυρείῳ. Antocid. *Dicebat enim sibi esse mancipium in Laureo*. δεῖται ἐπιμηκεστέραν γενέσθαι οἱ τὴν νύκτα. Lucian. *Petit sibi longiorem fieri hanc noctem*. Hom. τοῖσιν δ᾽ ἡγεμόνευεν ἑὰ πρὸς δώματα Νέστωρ, *his præibat Nestor ad suas ædes*. χώραν ταύτην φησὶν ἑαυτοῦ, καὶ οὐχ ὑμετέραν εἶναι. Demosth. *Regionem illam ait suam, non vestram esse*. ἀνεγνοὺς ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν. Demosth. *Euphræus*

τοῖς ἄλλοις βούλομαι. *meos mores aliis tanquam exemplum ad imitandum proponere volo.*

III. Vt apud Latinos genitiui, mei, tui, sui aliquando actiue, aliquando passiue vsurpantur, ita etiam ἐμοῦ, seu μοῦ, σοῦ & οὗ apud Græcos. Actiue quidem in exemplis supra allatis. Passiue in his, πρὸς βίαν ἐμοῦ. Soph. (*Ad verbum*) *ad violentiam mei, me inuito, me coacto*. Aeschyl. οὐ γὰρ νενίκησθ᾽, ἀλλ᾽ ἰσόψηφος δίκη ἐξῆλθ᾽ ἀληθῶς, οὐκ ἀτιμία σέθεν. *Non enim victæ estis, sed parium suffragiorum sententia exiuit vere, non ad ignominiam tui*.

IIII. Ipsa possessiua passiuam interdum significationem habent. Plato. καί μοι μηδὲν ἀχθεσθῇς, δι᾽ εὔνοιαν γὰρ ἐρῶ τῇ σῇ, *ne mihi succenseas: dicam enim tua beneuolentia*, idest, *pro mea in te beneuolentia*. Hom. ἀλλά με σός τε πόθος σά τε μήδεα φαίδιμ᾽ Ὀδυσσεῦ, σή τ᾽ ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα, *sed me tui desiderium & tui cura, inclyte Vlysses, vita priuarunt*. τῷ μῷ πόθῳ κατέφθιτο. Soph. *Mei desiderio extabuit.* ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἐμῇ. Demosth. *Mei lædendi causa*.

ANNOTAT.

Etiam apud Latinos passiue reperies possessiua vsurpata. Terent. Phorm. *Nam neque negligentia tua, neque id odio fecit tuo*, pro *tui*. Idem Heaut. *Facile scires desiderio id fieri tuo* pro tui.

V. Possessiuis additur nonnunquam genitiuus possessoris, seu agentis. Lucian. ὅλως δὲ τὰ μὰ οὗτοι σπαθῶσι, τοῦ κακοδαίμονος. *hi vero omnino res meas infelicis dilapidant.* Nazianz. ἐμὸς ὁ κίνδυνος, ἐμὸν τὸ γέρας τοῦ τῆς ψυχῆς οἰκονόμου, καὶ τελειοῦντός σε διὰ τοῦ βαπτίσματος,

meum

meum est periculum, meum ipsius præmium est, animam tuam gubernantis, teque per Baptismum perficientis. Homer. Δαὴρ αὖτ' ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος, *Leuir meus impudicæ erat.*

ANNOTAT.

Idem apud Latinos fit, vt multis exemplis ostendit Emmanuel. Iam satis sit illud Horatii Serm. 1. Satyr. 4.

Cum mea nemo
Scripta legat vulgo recitare timentis.

VI. Relatiuum αὐτὸς, Datiuum habet. Demosth. δεῖ δ' εὔνουν καὶ δίκαιον πολίτην ταὐτὰ λυπεῖσθαι καὶ ταὐτὰ χαίρειν τῷ δήμῳ, *oportet beneuolam & iustum ciuem eadem dolere, & eadem gaudere populo.*

ANNOTAT.

Eiusdem constructionis exempla habent Latini. Horat. ad Pison.

Inuitum qui seruat; idem facit occidenti.
ταὐτὸ τῷ κτείνοντι,

VII. Idem fere vsus est reciprocorum οὗ, ὅς, seu ἑός, σφέτερος, ἑαυτοῦ apud Græcos, qui sui, suus, suiipsius, apud Latinos. Fit enim transitio tertiæ personæ in seipsam, aut in possessionem eius, aut rei possessæ in possessionem, ἔφη γὰρ εἶναι ἀνδράποδον οἱ ἐν Λαυρείῳ. Antocid. *Dicebat enim sibi esse mancipium in Laureo.* δεῖται ἐπὶ μηκυστέραν γενέσθαι οἱ τὴν νύκτα. Lucian. *Petit sibi longiorem fieri hanc noctem.* Hom. τοῖσιν δ' ἡγεμόνευεν ἑὰ πρὸς δώματα Νέστωρ, *his præibat Nestor ad suas ædes.* χώραν ταύτην φησὶν ἑαυτοῦ, καὶ οὐχ ὑμετέραν εἶναι. Demosth. *Regionem illam ait suam, non vestram esse.* Δέρξαιος ἀπέσφαξεν ἑαυτόν, Demosth. *Euphræus*

phræus occidit seipsum. οἵτινες ἴδοιεν πῃ τοὺς σφετέρους ἐπικρατοῦντας, ἀντεθάρρησαν ἄν, Thucyd. *Si qui vidissent alicubi suos vincere; animum recepißent*.

VIII. Pronomina hæc sumuntur interdum non αὐτοπαθῶς, id est, non ita vt actio reflectatur in seipsam. Nazianz. ἐπειδὴ οἱ φανῆναι πλῆθος πολύ. οἱ pro αὐτῷ. *Postquam ei magna multitudo apparuit*. Pauſ. καὶ οἱ παῖδα γενέσθαι Φαέθοντα, *eique natum eße filiũ Phaethontem*. Hom. ἰδνώθη, θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ. οἱ pro αὐτῷ in vtroque loco. *Dolore se incuruauit, & calida ei excidit lachryma*. Thucyd. μέγιστον μεθ' ἑαυτὸν, pro μετ' αὐτὸν, *maximum post ipsum*.

ANNOTAT.

1 In his locis vſurpantur reciproca pro relatiuis, quod in latina quoque lingua contingit, vt Budæus & Emmanuel demonſtrant. Lucan. *Quæ nox sibi proxima venit*

In somnis, viduo tum primum frigida lecto,

sibi pro ei. Cic. *Res erat & caussa nostra eo loci, vt erigere oculos & viuere videretur, quisquis erat qui aliquam partem sceleris Clodiani attigiſſet, quocunque venerat, quod iudicium sibicumque erat damnabatur*, ſibi pro ipſi. Plato, ἐπειδὴ δὲ οὗ ἐκβῆναι τὴν ψυχὴν, πορεύεσθαι μετὰ πολλῶν, καὶ ἀφικνεῖσθαι σφᾶς ἐπὶ τόπον τινὰ δαιμόνιον, *quum autem anima eius exiſſet, cum multis iuiſſe, eoſque ad locum quendam admirandum perueniſſe*. οὗ pro αὐτοῦ, σφᾶς pro αὐτοὺς poſito. Ad verbum ita vertitur: *quum autem anima sua exiſſet; cum multis iuiſſe, ſeque ad locum quendam, &c.*

2 Porro cum ἑὸς vel ὃς *ſuus*, non modo τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ, ſed abſolute etiam τὸν ἴδιον ſignificet apud Græcos; fit vt in libris Græcis, & Latinis, imitatione Græcorum, nonnunquam reciproca eo loco poſita reperias, cui minime conuenire videantur. Plaut. Mercat. *Iubet ſaluere ſuus vir vxorem ſuam*. Cic.

Hic Tito fratre suo censore, qui proximus ante me fuerat, elapsus est. Et pro Rabir. *Nec illius animi aciem praestringit splendor sui nominis.* quibus omnibus locis suus idem est, quod ἴδιος, *proprius*, sicut & in illo Cic. ad Atticum lib. 9. *Vlciscentur illum mores sui*, & in aliis, de quibus Emmanuel.

VIIII. Relatiuum αὐτὸς ponitur interdum loco reciproci. Nazianz. ὁρῶν ἐν τῷ τοῦ δήμου κίνησιν ἐπ' αὐτὸν, pro ἐφ' ἑαυτὸν, *videns igitur motum populi contra se.* καὶ ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν βασιλέα, Apocalyp. 9. pro ἑαυτῶν, *&* *habent suum regem, seu, & habent supra se regem.* Alij tamen legunt, ἐφ' ἑαυτῶν.

ANNOTAT.

Haec relatiui in locum reciproci substitutio efficit aliquando orationem ambiguam, vt notat Budaeus. Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 1. Corinth. 15. Vbi dubites, inquit Budaeus, *suis* an *eius* intelligere debeas. *Oportet autem illum regnare, donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius.* Verum ex consequentibus satis apparet, τὸ αὐτοῦ sit ne reciprocum necne.

X. Ἀλλήλων, ἀλλήλοις, ἀλλήλους, similem habent ac pronomina constructionem, & latine redduntur interdum per aduerbium, *inuicem* aut *mutuo*, interdum per nomina, *alter alterum*, vel *alij alios*, vel *inter se*, & reguntur à verbo, cui copulantur. Aristot. τοὺς ἀγαθοὺς χρὴ εὐνοεῖν ἀλλήλοις, *bonos decet inter se esse beneuolos.* Idem, ὡς τὰ πολλὰ ἄνθρωποι διὰ τὸ χρήσιμον φιλοῦσιν ἀλλήλους, *plurimum homines propter vtilitatem diligunt inter se.*

DE

De Construćtione transitiua nominum substantiuorum.

Caput Septimum.

I. Quotiescunque duo nomina substantiua rerum diuersarum in oratione continuantur; alterum erit genitiui casus, ἀετοῦ γῆρας, *senectus aquilæ*, ἀτυχία τοῦ βίου, *infelicitas vitæ*. σημεῖον ἀρετῆς, Isocrat. *Signum virtutis*.

EXCEPTIONES.

I. *Licet substantiua ad eandem rem pertineant, alterum tamen ponitur frequenter in genitiuo*: πόλις ἀθηνῶν, *pro* πόλις ἀθῆναι, ciuitas Atheniensis. πτολίεθρον Τροίης *pro* πόλις τροία, vrbs Troia.

II. *Aliquando loco genitiui ponitur præpositio cum suo casu*, ἀτυχία περὶ τὸν βίον, *idest*, ἀτυχία βίου infelicitas vitæ.

III. *Substantiuum cum suo genitiuo sæpe est tantum rei alicuius periphrasis, valde vsitata Poetis*. βίη πριάμοιο. vis Priami, *idest*, Priamus, ἲς Τηλεμάχοιο, robur Telemachi, *idest*, Telemachus. συὸς χρῆμα, sus. υἷες Ἀχαιῶν, *Hom.* Achiui, γραφέων παῖδες. *Lucian.* pictores.

ANNOTAT.

Huius circumlocutionis occurrunt etiam exempla apud Latinos, *Fortis equi vis*, idest, *equus*, apud Lucretium. *Odora*

canum

canum vis, idest, *canis*, apud Virgilium. *Mitis sapientia Lali*, idest, *Lalius*, apud Horatium.

II. In nominibus proprijs gentis & cognationis, omittitur apud Græcos substantiuum, Ἰάκωβος Ζεβεδαίου, *Iacobus Zebedæi*, nempe παῖς, *filius*. Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου, *Alexander Philippi*. παῖς, vel υἱὸς, *filius*. Ἀλεξίδι τῷ Ἀριστοδίκου, subauditur, ἀδελφῷ. *Alelexidi fratri Aristodici*, apud Lysiam. Πτολεμαῖος ὁ λάγου. Lucian. *Ptolemæus Lagi filius*.

Interdum additur substantiuum, Πολύδωρος Ἑκάβης παῖς γεγὼς τῆς κισσέως. Eurip. *Polydorus Hecubæ filius*.

ANNOTAT.

Hinc illa apud Virgilium. *Deiphobe Glauci*, nempe filia: *Hectoris Andromache*, nempe vxor.

III. Adiectiua quum substātiue adhibetur; more substantiuorum construuntur. substantiue autem adhibentur potissimum adiectiua neutra cum articulo τό: idemque plane valent, quod abstracta; τὸ τοῦ θεοῦ εὐμενὲς ἡμῖν συναγωνίζεται. Demost. *Dei beneuolentia nos adiuuat*, εὐμενὲς, pro εὐμένεια, εὔνοια, *beneuolentia*. τὸ νέον τῆς πόλεως, pro ἡ νεότης, *iuuentus ciuitatis*. πρέπει πανταχοῦ τὸ τραχὺ ἀποθεῖσθαι, pro τὴν τραχύτητα. S. Basilius, *asperitatem vbique repellere decet*.

ANNOTAT.

1 Valde vsitatū est apud Græcos concreta pro abstractis adhibere. τὸ δίκαιον, τὸ σοφὸν, τὸ εὐσεβὲς, τὸ ἀσεβὲς, pro δικαιοσύνη, σοφία, εὐσέβεια, ἀσέβεια, *iustitia, sapientia, pietas, impietas*. quod non tantum nominibus contingit, sed etiam participiis.

τὸ δὲ

τὸ θυμούμενον, ideſt, θυμὸς, *ira*, apud Thucyd. & τῷ ξενισμῷ, *nouitate, inſolentia*, apud Diodorum.

2 Pertinent etiam huc illa, τὸ Ἰωνικὸν τῆς ςολῆς, Ionica *ſtola*: τὸ βαρβαρικὸν τῆς γλώττης, *barbara lingua*, pro Ἰωνικὴ ςολὴ, βαρβαρικὴ γλῶττα. Sic τὰ ἄδηλα τῆς τύχης, *incerta fortuna*. & alia huius generis ſubſtãtiue adhiberi ſolita, quæ Latini nõ infeliciter ſunt imitati, vt *opaca nemorum, incerta viarum, incerta caſuum*.

3 Prædictis adde hæc, εἰς τοῦθ' ἥκειν ἀναιδείας, μανίας, ἀνοίας, *eo proceſſit impudentiæ, inſaniæ, ſtultitiæ*, pro εἰς τοιαύτην ἀναίδειαν, μανίαν, ἄνοιαν. Herodian. εἰς τοσοῦτον περιεχώρησεν ὕβρεως, *eo proceſſit contumeliæ*, pro εἰς τοσαύτην ὕβριν. Qui modi loquendi paſſim apud ſcriptores obuii ſunt. *Sic Plin. eo inſolentiæ proceſſit*.

III. Subſtantiua quum ad laudem vel vitupera tionem referuntur; genitiuo vel datiuo gaudẽt. *ἀνὴρ μεγάλης βουλῆς, vir magni conſilij*. ἄνθρωπος ἀχαλίνου ςόματος, *homo effrenati oris*. ἔστι γὰρ γένει μὲν ὁ Λεύκων δήπου ξένος: *genere & natione eſt Leucon peregrinus. Demoſt.*

ANNOTAT.

1 Vſitatius tamen hæc & ſimilia efferuntur apud Græcos συνεκδοχικῶς per accuſatiuum, ἀνὴρ μέγας βουλήν. ξένος τὸ γένος *peregrinus genere*. de quo pluribus infra.

2 Antequam porro hoc caput finiamus; aliquid dicendum videtur de Syntaxi interrogationis & reſponſionis.

V. Interrogatio & reſponſio caſu conueniunt, ſicut apud Latinos; τί γλυκὺ ἀνθρώποις; ἐλπίς. Laert. *Quid dulce hominibus? Spes*.

Interdum diſcrepant, quãdo ſcilicet per pronomen poſſeſsiuum reſpondetur, aut ſenſus potior ratio habetur, quàm vocis, quod tum præ-

cipue fit, cum idem verbum plures casus admittit. *τίνος ἐστὶν ὁ λόγος; ἐμός. cuius est oratio? mea. θανάτῳ δὲ ποίῳ φησὶ μενέλεων θανεῖν; οἰκτρότατον. Qua morte ais Menelaum periisse? miserrima.* Eurip. in Helena. Dicimus enim, *θνήσκω θανάτῳ, καὶ θάνατον.*

ANNOTAT.

Vt interrogatiua substantiæ & accidentis semper habeantur in promtu; visum est hic illa subiicere. Substantiæ ergo interrogatiua sunt *πότερος, vter? ἕτερος, alter. οὐδέτερος, neuter. τίς, quis? ἄλλος, alius. οὐδεὶς, nemo.* Interrogatiua accidẽtis numerãtur quę sequũtur. *ποῖος, qualis? ἀπαίδευτος, πεπαιδευτὸς, κακὸς, ἀγαθὸς, indoctus, malus, bonus. πηλίκος, quantus. μέγας, magnus, μικρὸς, paruus, δεκάπηχυς, decem, duodecim cubitorum.*

πόσου, quanti? πολλοῦ, magni. ὀλίγου, parui.

ποταπὸς, cuias? Γερμανὸς, Germanus, ἕλλην, Ἰταλιώνης, Græcus, Italus.

πόσα, quot? δύο, τρία, duo, tria.

πόστος, quotus? πρῶτος, δεύτερος, primus, secundus.

ποσαπλοῦς, quotuplex? διπλοῦς, τριπλοῦς, τετραπλοῦς. duplex, triplex, quadruplex.

ποσαπλάσιος, quotuplus? διπλάσιος, τριπλάσιος, duplus, triplus.

ποστημόριον, quota pars? τριτημόριον, τεταρτημόριον.

ποσαέτης, quotennis? quot annorum? διετὴς, τριετὴς? bimus, trimus.

ποσταῖος, quoto die? δευτεραῖος, τριταῖος.

DE

cordat plerumque cum illo non tantum genere & numero, sed etiam casu. Aristoph. τάλαιν' ἐγὼ τῆς ὕβρεως, ἧς ὑβρίζομαι, *misera ego ob iniuriam, qua afficior*. Isocrat. τοῖς γὰρ ἄλλοις, οἷς ἔχομεν, τῶν ἄλλων ζώων διαφέρομεν, *alijs quæ habemus* (ad verbum, *quibus habemus*) *nihil differimus à cæteris animalibus*, χρῶμαι βιβλίοις, οἷς ἔχω, *vtor libris quos habeo* (ad verbum *quibus habeo*) ἐκ τῶν ἐπιστολῶν, ὧν ἔπεμψε. *Ex epistolis quas misit*.

III. Interdum subticetur antecedens. Lucian. ἀπίτω μεμνημένος ὧν ἔπραξεν, pro ἐκείνων, ὧν ἔπραξεν, *ligetur memor eorum, quæ fecit*. χαριζόμενον οἵῳ σοὶ ἀνδρί. Xenoph. pro τοίῳ, οἵῳ, *gratificantem tali viro, qualis tu es*.

IIII. Nonnunquam relatiuum & antecedens more latinorum construuntur. Halic. χάριν οἶδα τῆς τιμῆς, ᾗ με τιμᾶτε, *gratiam habeo pro bonore, quo me bonoratis*. Idem, περὶ τῶν νόμων, οὓς ἐσπούδαζον οἱ δήμαρχοι κυρωθῆναι, *de legibus, quas rogari volebant tribuni*.

ANNOTAT.

Græcam loquendi formam expressisse videtur Cornif. ad Heren. *Inter insinuationem*, inquit, *& principium hoc interest, quia principium eiusmodi debet esse, vt statim apertis rationibus, quibus præscripsimus*, (pro, quas præscripsimus) *aut beneuolum, aut attentum, aut docilem faciat auditorem*. Et Terent. *Restitue in quem me accepisti locum*, pro, *Restitue me in locum, in quo me accepisti*. Eundem Hellenismum retinet sæpe sacrorum librorum Latinus interpres. *Vt* Psalm. 10. *comprehenduntur in consilijs, quibus cogitant*; συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις οἷς διαλογίζονται.

V. Si relatiuum ponatur inter duo substantiua, cum alterutro consentire poterit: etiamsi alterum sit proprium. Lucian. πόλεις ἐκεῖναί εἰσιν, οὓς φωλεοὺς εἶναι νομίζεις, *ciuitates illæ sunt, quos tu specus arbitraris.* Plato. λόγοι μέν εἰσιν ἐν ἑκάστοις ἡμῶν, ἃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν, *rationes in singulis nostrum sunt, quas spes nominamus.*

ANNOTAT.

Interdum neque cum antecedente, neque cum consequente videtur relatiuum consentire, χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐστι κοδράντης, *vidua pauper misit duo minuta, quod est quadrans,* Marc. 12.

VI. Partitiuum singulare effertur nō rarò apud Græcos relatiuo plurali. Xenoph. κατὰ γὰρ τοὺς νόμους ἐάν τις φανερὸς γένηται ἢ κλέπτων ἢ βαλαντιοτομῶν, τούτοις θάνατός ἐστιν ἡ ζημία, *nam ex legibus si quis furetur, crumenasque præcidat; mors illis mulcta est.* τούτοις pro τούτῳ. Soph. in antigone.

ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
ἢ γλῶσσαν ἣν οὐκ ἄλλος ἢ ψυχὴν ἔχειν,
οὗτοι διαπτυχθέντες ὤφθησαν κενοί.

Quicunque enim solum vel sapere, vel linguam qualem præter illum nemo alius, animumve se habere existimat; hi patefacti vacui & inanes conspecti sunt. οὗτοι pro οὗτος.

ANNOTAT.

Simile est illud Terentii;

Si quisquam est, qui placere se studeat bonis
Quamplurimis, & minime multos lædere;
In his poeta hic nomen profitetur suum.

Quāquā autē οὗτοι & τούτοις ab οὗτος sunt demonstratiua pro-

nomina; sæpe tamen vsurpantur relatiue, vt etiam hic, hæc, hoc, is, ea, id.

VII. ἡλίκος, *quantus*, οἷος, *qualis*, ὅσος, *quantus*, & cætera id genus nomina, quando relatiua fiunt, cum substantiuo sequente, frequenter genere nō conueniunt. Arist. τὸ δὲ ἔμβρυον γίνεται, ὅσον μόσχος δίμηνος ἢ τρίμηνος, pro, τὸ δὲ ἔμβρυον γίνεται τοσοῦτον, ὅσος μόσχος, *tantus est embryo, quantus vitulus bimestris vel trimestris*. Idem τῶν ἐλεφάντων, ἡλίκον μόσχος ἐστίν, pro, ἔμβρυον τηλικοῦτο, ἡλίκος ὁ μόσχος, *elephantorum tantus est embryo, quantus vitulus*. Theoph. σπείρουσι δὲ καὶ τὸ καλούμενον ὄρυζον, τοῦτο δὲ ὅμοιον τῇ ζειᾷ καὶ περιπτισθὲν, οἷον χόνδρος, idest, τοιοῦτον, οἷος χόνδρος. *ferunt etiam id quod vocatur oryzon. est vero hoc simile zeæ, purgatumque tantum, quantum granum*.

ANNOTAT.

Plura exempla adfert Budæus in comment. cuiusmodi est etiam hoc Theophrasti. πάχος ἡλίκον ὁ δάκτυλος ὁ μέγας τῆς χειρὸς, pro πάχος τηλικοῦτον, ἡλίκος ὁ δάκτυλος. crassitudo tanta, quātus est digitus. Idem μεγέθει μὲν ἡλίκος ῥόα, τῷ σχήματι δὲ περιμήκης, pro, μεγέθη μὲν τηλικοῦτος (φοῖνιξ) ἡλίκη ἡ ῥόα, magnitudine tanta est palma, quanta malus punica, figura vero prælonga. Cæterum quæ, & cur dicantur relatiua substantiæ, accidentis, & diuersitatis, vide apud Emmanuelem. Relatiua accidentis apud Græcos sunt, ἡλίκος, quantus. οἷος, qualis. πόσοι, quot. πόστος, quotus. ἀνὰ πόσους, quoteni. ποσαπλοῦς, quotuplex. ποσαπλάσιος, quotuplex. ποσαετής, quotennis, ποδαπός, cuias.

DE

DE PRONOMINE.

Caput Sextum.

I. Græcis vſitatum & liberum eſt ſubſtantiuo adiungere genitiuum pronominis primitiui, loco pronominis poſſeſſiui, πατὴρ ἡμῶν, pro, ἡμέτερος, *pater noſter.* ὁ οἶκός σου, pro, οἶκος σὸς, *domus tua.* χεὶρ μου, pro χεὶρ ἐμὴ, *manus mea.*

ANNOTAT.

1 Hinc fit vt pronomina cum ſuo adiuncto non ſemper caſu conueniant. Quia tamen poſſeſſiua in genitiuos primitiuorum, & primitiua in poſſeſſiua reſolui poſſunt; ideo facile eſt pronomen eiuſque appoſitum conciliare in caſu. ὁ φίλος μου, ὁ φίλος ἐμὸς, *amicus meus:* Oratores plerumque addunt articulum, ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς. *pater meus* ἡ μήτηρ ἡ σὴ, *mater tua.*

2 Vtebantur autem veteres Romani, Græcorum exemplo, genitiuis primitiuorum pro poſſeſſiuis, vt docet ex Gellio Emmanuel in regulis pronominis. *Si dicere velis, patrem mei, pro patrem meum*, inquit ille, *quo Græci modo*, τὸν πατέρα μου, *dicunt, inuſitate quidem, ſed recte profecto, eaque ratione dices, qua Plautus dixit, labori mei*, pro, *labori meo*. Cicero præterea primitiuum pro poſſeſſiuo, Græcorum more, aliquando vſurpauit; vt docet Budæus non longe ab initio ſui commentarii.

II. Pro poſſeſſiuis vſurpantur quoque genitiui compoſiti, ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ, cum in eadem perſona manetur. Iſocr. πειράσομαι καταστῆσαι τὸν βίον ἐμαυτοῦ,

τοῖς ἄλλοις βούλομαι. *meos mores alijs tanquam exemplum ad imitandum proponere volo.*

III. Vt apud Latinos genitiui, mei, tui, ſui aliquando actiue, aliquando paſſiue vſurpantur, ita etiam ἐμοῦ, ſeu μου σοῦ & οὗ apud Græcos. Actiue quidem in exemplis ſupra allatis. Paſſiue in his, πρὸς βίαν ἐμοῦ. Soph. (*Ad verbum*) *ad violentiam mei, me inuito, me coacto*. Aeſchyl. οὐ γὰρ νενίκησθ', ἀλλ' ἰσόψηφος δίκη ἐξῆλθ' ἀληθῶς, οὐκ ἀτιμία σέθεν. *Non enim victæ eſtis, ſed parium ſuffragiorum ſententia exiuit vere, non ad ignominiam tui.*

IIII. Ipſa poſſeſſiua paſſiuam interdum ſignificationem habent. Plato. καί μοι μηδὲν ἀχθεσθῇς, εὐνοίᾳ γὰρ ἐρῶ τῇ σῇ, *ne mihi ſuccenſeas: dicam enim tua beneuolentia,* ideſt, *pro mea in te beneuolentia.* Hom. ἀλλά με σός τε πόθος σά τε μήδεα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ, σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα, *ſed me tui deſiderium & tui cura, inclyte Vlyſſes, vita priuarunt.* τῷ μῷ πόθῳ κατέφθιται. Soph. *Mei deſiderio extabuit.* ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἐμῇ. Demoſth. *Mei lædendi cauſa.*

ANNOTAT.

Etiam apud Latinos paſſiue reperies poſſeſſiua vſurpata. Terent. Phorm. *Nam neque negligentia tua, neque id odio fecit tuo*, pro *tui*. Idem Heaut. *Facile ſcires deſiderio id fieri tuo* pro tui.

V. Poſſeſſiuis additur nonnunquam genitiuus poſſeſſoris, ſeu agentis. Lucian. ὅλως δὲ τἀμὰ οὗτοι σπαθῶσι, τοῦ κακοδαίμονος. *hi vero omnino res meas infelicis dilapidant.* Nazianz. ἐμὸς ὁ κίνδυνος, ἐμὸν τὸ γέρας τοῦ τῆς ψυχῆς οἰκονόμου, καὶ τελευτῶντός σε διὰ τοῦ βαπτίσματος,

meum est periculum, meum ipsius præmium est, animam tuam gubernantis, teque per Baptismum perficientis. Homer. Δαὴρ αὖτ' ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος, *Leuir meus impudicæ erat.*

ANNOTAT.

Idem apud Latinos fit, vt multis exemplis ostendit Emmanuel. Iam satis sit illud Horatii Serm. 1. Satyr. 4.

Cum mea nemo
Scripta legat vulgo recitare timentis.

VI. Relatiuum αὐτὸς, Datiuum habet. Demosth. δεῖ δ' εὔνουν καὶ δίκαιον πολίτην ταὐτὰ λυπεῖσθαι καὶ ταὐτὰ χαίρειν τῷ δήμῳ, *oportet beneuolum & iustum ciuem eadem dolere, & eadem gaudere populo.*

ANNOTAT.

Eiusdem constructionis exempla habent Latini. Horat. ad Pison.

Inuitum qui seruat; idem facit occidenti.
ταὐτὸ τῷ κτείνοντι.

VII. Idem fere vsus est reciprocorum οὗ, ὅς, seu ἑὸς, σφέτερος, ἑαυτοῦ apud Græcos, qui sui, suus, suiipsius, apud Latinos. Fit enim transitio tertiæ personæ in seipsam, aut in possessionem eius, aut rei possessæ in possessionem, ἔφη γὰρ εἶναι ἀνδράποδον οἱ ἐν Λαυρείῳ. Antocid. *Dicebat enim sibi esse mancipium in Laureo.* δεῖται ἐπὶ μακροτέραν γενέσθαι οἱ τὴν νύκτα. Lucian. *Petit sibi longiorem fieri hanc noctem.* Hom. τοῖσιν δ' ἡγεμόνευεν ἑὰ πρὸς δώματα Νέστωρ, *his præibat Nestor ad suas ædes.* χώραν ταύτην φησὶν ἑαυτοῦ, καὶ οὐχ ὑμετέραν εἶναι. Demosth. *Regionem illam ait suam, non vestram esse.* ἀργαῖος ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν, Demosth. *Eu-*

phræus

phræus occidit seipsum. ὅπνες ἴδοιεν πῃ τοὺς σφετέρους ἐπικρατοῦντας, ἀνεθάῤῥησαν ἄν, Thucyd. *Si qui vidissent alicubi suos vincere; animum recepißent*.

VIII. Pronomina hæc sumuntur interdum non αὐτοπαθῶς, idest, non ita vt actio reflectatur in seipsam. Nazianz. ἐπειδή οἱ φανῆναι πλῆθος πολύ. οἱ pro αὐτῷ. *Postquam ei magna multitudo apparuit*. Pauſ. καὶ οἱ παῖδα γενέσθαι φαέθοντα, *eique natum eße filiū Phaethontem*. Hom. ἰδνώθη, θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ. οἱ pro αὐτῷ in vtroque loco. *Dolore se incuruauit, & calida ei excidit lachryma*. Thucyd. μέγιστον μεθ' ἑαυτὸν, pro μεθ' αὐτὸν, *maximum post ipsum*.

ANNOTAT.

1 In his locis vſurpantur reciproca pro relatiuis, quod in latina quoque lingua contingit, vt Budæus & Emmanuel demonſtrant. Lucan. *Quæ nox sibi proxima venit*
In somnis, viduo tum primum frigida lecto,
sibi pro ei. Cic. *Res erat & caussa nostra eo loci, vt erigere oculos & viuere videretur, quisquis erat qui aliquam partem sceleris Clodiani attigisset, quocunque venerat, quod iudicium sibicumque erat damnabatur*, sibi pro ipsi. Plato, ἐπειδὴ δὲ οὗ ἐκβῆναι τὴν ψυχὴν, πορεύεσθαι μετὰ πολλῶν, καὶ ἀφικνεῖσθαι σφᾶς εἰς τόπον τινὰ δαιμόνιον, *quum autem anima eius exisset, cum multis iuisse, eosque ad locum quendam admirandum peruenisse*. οὗ pro αὐτοῦ, σφᾶς pro αὐτοὺς posito. Ad verbum ita vertitur: *quum autem anima sua exisset; cum multis iuisse, seque ad locum quendam, &c.*

2 Porro cum ἑός vel ὅς *suus*, non modo τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ, sed absolute etiam τὸν ἴδιον significet apud Græcos; fit vt in libris Græcis, & Latinis, imitatione Græcorum, nonnunquam reciproca eo loco posita reperias, cui minime conuenire videantur. Plaut. Mercat. *Iubet saluere suus vir vxorem suam*. Cic.

Hic

Hic Tito fratre suo censore, qui proximus ante me fuerat, elapsus est. Et pro Rabir. *Nec illius animi aciem præstringit splendor sui nominis.* quibus omnibus locis suus idem est, quod ἴδιος, *proprius*, sicut & in illo Cic. ad Atticum lib. 9. *Vlciscentur illum mores sui*, & in aliis, de quibus Emmanuel.

VIIII. Relatiuum αὐτὸς ponitur interdum loco reciproci. Nazianz. ὁρῶν ἐν τῷ τοῦ δήμου κίνησιν ἐπ᾽ αὐτὸν, pro ἐφ᾽ ἑαυτὸν, *ridens igitur motum populi contra se.* καὶ ἔχουσιν ἐπ᾽ αὐτῶν βασιλέα, Apocalyp. 9. pro ἑαυτῶν, *&* *habent suum regem*, seu, *&* *habent supra se regem.* Alij tamen legunt, ἐφ᾽ ἑαυτῶν.

ANNOTAT.

Hæc relatiui in locum reciproci substitutio efficit aliquando orationem ambiguam, vt notat Budæus. Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 1. Corinth. 15. Vbi dubites, inquit Budæus, *suis* an *eius* intelligere debeas. *Oportet autem illum regnare, donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius.* Verum ex consequentibus satis apparet, τὸ αὐτοῦ sit ne reciprocum necne.

X. Ἀλλήλων, ἀλλήλοις, ἀλλήλους, similem habent ac pronomina constructionem, & latine redduntur interdum per aduerbium, *inuicem* aut *mutuo*, interdum per nomina, *alter alternm*, vel *alij alios*, vel *inter se*, & reguntur à verbo, cui copulantur. Aristot. τοὺς ἀγαθοὺς χρὴ εὔνους εἶναι ἀλλήλοις, *bonos decet inter se esse beneuolos.* Idem, ὡς τὰ πολλὰ ἄνθρωποι διὰ τὸ χρήσιμον φιλοῦσιν ἀλλήλους, *plurimum homines propter vtilitatem diligunt inter se.*

DE

De Constructione transitiua nominum substantiuorum.

Caput Septimum.

I. Quotiescunque duo nomina substantiua rerum diuersarum in oratione continuantur; alterum erit genitiui casus, ἀετοῦ γῆρας, *senectus aquilæ*, ἀτυχία τοῦ βίου, *infelicitas vitæ*. σημεῖον ἀρετῆς, Isocrat. *Signum virtutis*.

EXCEPTIONES.

I. *Licet substantiua ad eandem rem pertineant, alterum tamen ponitur frequenter in genitiuo*: πόλις Ἀθηναίων, *pro* πόλις Ἀθῆναι, ciuitas Atheniensis. πτολίεθρον Τροίης *pro* πόλις Τροία, vrbs Troia.

II. *Aliquando loco genitiui ponitur præpositio cum suo casu*, ἀτυχία περὶ τὸν βίον, *idest*, ἀτυχία βίου infelicitas vitæ.

III. *Substantiuum cum suo genitiuo sæpe est tantum rei alicuius periphrasis, valde vsitata Poetis*. βίη Πριάμοιο. vis Priami, *idest*, Priamus, ἲς Τηλεμάχοιο, robur Telemachi, *idest*, Telemachus. σῦς χρῆμα, sus. υἷες Ἀχαιῶν, *Hom.* Achiui, γραφέων παῖδες. *Lucian.* pictores.

ANNOTAT.

Huius circumlocutionis occurrunt etiam exempla apud Latinos, *Fortis equi vis*, idest, *equus*, apud Lucretium. *Odora*

canum

canum vis, idest, *canis*, apud Virgilium. *Mitis ſapientia Lælij*, idest, *Lælius*, apud Horatium.

II. In nominibus proprijs gentis & cognationis, omittitur apud Græcos ſubſtantiuum, Ἰάκωβος Ζεβεδαίου, *Iacobus Zebedæi*, nempe παῖς, *filius*. Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου, *Alexander Philippi*. παῖς, vel υἱὸς, *filius*. Ἀλεξίδι τῷ Ἀριστοδίκου, ſubauditur, ἀδελφῷ. *Alexidi fratri Ariſtodici*, apud Lyſiam. Πτολεμαῖος ὁ Λάγου. Lucian. *Ptolemæus Lagi filius*.

Interdum additur ſubſtantiuum, Πολύδωρος Ἑκάβης παῖς γεγὼς τῆς κισσέως. Eurip. *Polydorus Hecubæ filius*.

ANNOTAT.

Hinc illa apud Virgilium. *Deiphobe Glauci*, nempe filia: *Hectoris Andromache*, nempe vxor.

III. Adiectiua quum ſubſtãtiue adhibẽtur; more ſubſtantiuorum conſtruuntur. ſubſtantiue autem adhibentur potiſſimum adiectiua neutra cum articulo τὸ: idemque plane valent, quod abſtracta; τὸ τοῦ θεοῦ εὐμενὲς ἡμῖν συναγωνίζεται. Demoſt. *Dei beneuolentia nos adiuuat*, εὐμενὲς, pro εὐμένεια, εὔνοια, *beneuolentia*. τὸ νέον τῆς πόλεως, pro ἡ νεότης, *iuuentus ciuitatis*. πρέπει πανταχοῦ τὸ τραχὺ ἀπωθεῖσθαι, pro τὴν τραχύτητα. S. Baſilius, *aſperitatem vbique repellere decet*.

ANNOTAT.

1 Valde vſitatũ eſt apud Græcos concreta pro abſtractis adhibere, τὸ δίκαιον, τὸ σοφὸν, τὸ εὐσεβὲς, τὸ ἀσεβὲς, pro δικαιοσύνη, σοφία, εὐσέβεια, ἀσέβεια, *iuſtitia, ſapientia, pietas, impietas*, quod non tantum nominibus contingit, ſed etiam participiis.

τὸ δυν-

cipue fit, cum idem verbum plures casus admittit. τίνος ἐστὶν ὁ λόγος; ἐμός. *cuius est oratio? mea.* θανάτῳ δὲ ποίῳ φησὶ Μενέλεων θανεῖν; οἰκτρότατον. *Qua morte ais Menelaum periisse? miserrima.* Eurip. in Helena. Dicimus enim, θνήσκω θανάτῳ, καὶ θάνατον.

ANNOTAT.

Vt interrogatiua substantiæ & accidentis semper habeantur in promtu; visum est hic illa subiicere. Substantiæ ergo interrogatiua sunt πότερος, *vter?* ἕτερος, *alter.* οὐδέτερος, *neuter.* τίς, *quis?* ἄλλος, *alius.* οὐδείς, *nemo.* Interrogatiua accidētis numerātur quę sequūtur. ποῖος, *qualis?* ἀπαίδευτος, παιδευτὸς, κακὸς, ἀγαθὸς, *indoctus, malus, bonus.* πηλίκος, *quantus,* μέγας, *magnus,* μικρὸς, *paruus,* δεκάπηχυς, *decem, duodecim cubitorum.*

πόσου, *quanti?* πολλοῦ, *magni.* ὀλίγου, *parui.*

ποταπὸς, *cuias?* Γερμανὸς, *Germanus,* ἕλλην, Ἰταλιώτης, *Gręcus, Italus.*

πόσοι, *quot?* δύο, τρία, *duo, tria.*

πόστος, *quotus?* πρῶτος, δεύτερος, *primus, secundus.*

ποσαπλοῦς, *quotuplex?* διπλοῦς, τριπλοῦς, τετραπλοῦς. *duplex, triplex, quadruplex.*

ποσαπλάσιος, *quotuplus?* διπλάσιος, τριπλάσιος, *duplus, triplus.*

ποστημόριον, *quota pars?* τριτημόριον, τεταρτημόριον.

ποσαετὴς, *quotennis? quot annorum?* διετὴς, τριετὴς, *bimus, trimus.*

ποσταῖος, *quoto die?* δευτεραῖος, τριταῖος.

DE

De Constructione transitiua nominum adiectiuorum.

Caput Octauum.

Quædam adiectiua genitiuum, quædam datiuum alia vtrumque, alia denique accusatiuum habent. de singulis ordine dicemus.

GENITIVVS POST NOMEN Adiectiuum.

1. Adiectiua quæ scientiam, communionem, dignitatem, copiam, curam, desiderium, & his contraria significant, genitiuo iunguntur.

(Scientiam.)

1 *Lucian.* ἔμπειρος τοῦ χωρίου, peritus loci. ἄπειρος τῶν πράξεων ὁ νέος, *Aristot.* iuuenis est rerũ imperitus.

(Communionem.)

2 κοινωνὸς τῶν ἀπορρήτων. *Herodianus.* Particeps secretorum. ἰσόμοιρος πάντων. *Xenoph.* omniũ ex ęquo particeps. τιμῆς ἔμμοροι. *Homer.* participes honoris.

(Dignitatem.)

3 ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. *Homer.* vir medicus multis viris æquiualet. ἀνάξιον τῆς τῶν προγόνων δόξης. *Demosth.* indignum gloria maiorum. ἐκείνου

ἄξιος

ἄξιος μᾶλλον ἢ μέμψεως. *Xenoph.* magis laude dignus quam reprehensione.

(Copiam.)

4 τὸ φρέαρ ἐλαίου μεστὸν, *Aristoph.* puteus plenus olei. κενὴ οἰστῶν ἡ φαρέτρα. *Lucian.* pharetra inanis sagittarum. ἀφνειὸς βιότοιο, diues opum. πένης ἀργυρίου, inops pecuniæ. χώρα εὔφορος πάντων. *Herodian.* regio omnium ferax.

(Desiderium.)

5 *Nazianz.* Διψαλέος αἵματος, sitiens, cupidus sanguinis. φιλομαθὴς τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων, *Lucian.* studiosus Græcarum litterarum. ἀνόρεκτος αἰσχρᾶς ἡδονῆς. *Aristot.* Non appetens turpis voluptatis. Ἀμελὴς τῶν μουσῶν, *Lucian.* negligens Musarum.

ANNOTAT.

Conueniunt fere Latini cum Græcis in hac regula, nisi quod adiectiuum *dignus* & alia huiusmodi cum ablatiuo coniungũt: quanquam etiam cum genitiuo reperias. Balbus ad Ciceronem lib. 8. ad Atticum. *Obsecro te, mi Cicero, suscipe curam & cogitationem dignissimam tuę virtutis.* Virg. 12. Aeneid. *Descendam magnorum haud vnquam indignus auorum*, & sępe in sacris litteris huiusmodi Syntaxis occurrit.

II. Genitiuum quoque habent adiectiua precij, seu emtionis, diuersitatis, accusationis, damnationis, absolutionis, & quæ constant particula α priuante, & denominatiua in κὸς, & his contrarium significantia, itemque numeralia ordinis.

(Precij ſeu emtionis.)

2 *αἵματος ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὠνία.* *Aeſchin.* virtus venalis eſt ſanguine. *πολλοῦ ἄξια.* *Demoſth.* magni precij. *πόσου νῦν ὁ πυρὸς ἐστιν ὤνιος.* *Lucian.* Quanti nunc venditur frumentum?

(Diuerſitatis.)

3 *Plato 2. de Repub.* *οὐδὲν ἓν διάφορον τοῦ ἑτέρου ποιεῖ,* nihil diuerſum ab altero facit. *οὐδὲν ἀλλότριον ἐποίησε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, οὐδὲ τοῦ τρόπου.* *Demoſth.* nihil alienum fecit à ſua patria, neque à ſuis moribus. *παύου με ἄλλον ποιῶν σεαυτοῦ.* *Lucian.* Deſine me alium ac te facere.

(Accuſationis & abſolutionis.)

4 *ἔνοχος δεσμοῦ,* reus vinculi, *ἔνοχος ἱεροσυλίας.* *Ariſtot.* reus ſacrilegij. *ὑπόδικος ἀσεβείας.* *Plato,* reus impietatis. *ἁγνὰς χεῖρας αἵματος φέρεις.* *Eurip.* manus habes puras à ſanguine. *καθαρὸς πάντων τῶν ἐγκλημάτων,* purus omnium criminum.

NOMINA CVM PARTICVLA *α priuante.*

1 *ἀθῷος τῆς Φιλίππου δυναστείας.* *Demoſth.* liber à dominatu Philippi. *ἀδάπανος χρημάτων εἰς τὸ δέον.* *Ariſtot.* parcus pecuniarum in re neceſſaria. *Xenoph.* *ἐπιθυμιῶν ἀκρατής,* cupiditates continere non valens. impotens cupiditatum.

(Denominatiua in *κός*.)

2 *ἀγαθὸς θεὸς καὶ ἀγαθῶν παρεκτικός.* *S. Baſil.* Deus bonus eſt, & dator bonorum. *Ariſtot.* *καθάπερ ἐστὶ φυ-*

λακτικὸν σώματος ὑγίεια, οὕτω τῆς ψυχῆς φυλακτικὸν καθέστηκε παιδεία, vt sanitas corpus, sic doctrina conservat animum.

(Numeralia ordinis.)

3 ὅμηρος πάντα δεύτερα γαστρὸς ποιεῖται. *Heliod.* Homerus omnia ventri posthabenda censet. νόμων ἐμπειρίᾳ οὐδενὸς δεύτερος. *Athen.* legum cognitione nulli secundus.

ANNOTAT.

1 Adiectiua diuersitatis nonnunquam genitiuum apud Latinos quoque recipiunt. Cic. 1. de fin. *Quis alienum putet esse eius dignitatis, quam mihi quisque tribuit?* Quod idem etiã de multis ex priuante particula IN, compositis dicendum est. Nam vt Græcis α, ita Latinis IN, priuat. Exempla inuenies apud Emmanuelem in scholiis regulæ de Genitiuo post nomen adiectiuum.

2 Illa denominatiua in κὸς Latine vix commode ad verbum exprimi possunt vno verbo, nisi quis barbaro vocabulo velit vti. Neque enim τρόπον ποριστικὸν τοῦ βίου, recte interpretaberis, *rationem necessariorum suppeditatiuam*, sed, *suppeditatricem*, vel, *suppeditantem*, vel periphrasi; *quæ necessaria suppeditandi vim habet.*

EXCEPTIONES.

I. Quædam e supradictis vocabulis etiam Datiuo cohærent. ἔνοχος τοῖς νόμοις, reus legum. *Lucian.* ἔνοχος τῇ κρίσει, συνεδρίῳ, *Matthæi 5.* reus iudicij, *vel* reus iudicio, reus consilio, *vt vertit sacer interpres.* ὑπεύθυνον τιμωρίᾳ, *Chrysost. obnoxium pœnæ.*

II. Datiuum itidem habent Denominatiua in κος, *quæ deriuantur à verbis habentibus Datiuum,* τοῖς πάθεσιν ἀκολουθητικὸς ὁ νέος. *Arist.* iuuenis sequitur affectus.

Nam verbum ἀκολουθεῖν *datiuum regit. Sunt & alia nonnulla, de quibus infra.*

III. Quædam adiectiua habent genitiuum per eclipsin, deficiente scilicet ἕνεκα, μακάριε τῆς θέας, Lucian. *felix qui hæc videris.* ἄθλιος τῆς τύχης, *miser ob fortunam.* vtrobique subauditur, ἕνεκα.

IIII. Genitiuo iunguntur partitiua, vt apud Latinos, γειτόνων πολλοί. *Pind.* multi vicinorum: μόνη τῶν πόλεων, sola ciuitatum: ἕκαστον τῶν ζώων, vnumquodque animalium. *Vide Emmanuelem.*

DATIVVS POST NOMEN Adiectiuorum.

I. Adiectiua quibus commodum, voluptas, gratia, fauor, similitudo, æqualitas, fidelitas, mos, consuetudo, & his contraria significantur, Datiuum habent non secus atque apud Latinos. exempla passim sunt obuia.

II. Prædictis adde adiectiua quædam passiuæ significationis à verbis deducta, & Latinis in bilis, vt *amabilis,* respondentia, ἐπ' ἐκείνους πέμπε με, οἷς τίμιος ἐγὼ καὶ περιπόθητος, Lucian. *ad illos mitte me, quibus ego honorabilis & exoptabilis sum.*

III. Adde etiam composita ex σὺν & ὁμοῦ, *simul,* & præterea multa verbalia casum sui verbi imitantia, ὁμότεχνος ἐμοί, *eiusdem artis atque ego.* ὁμόγλωσσος ἐκείνῳ, *eiusdem atque ille linguæ.* σύντροφος τῇ παιδείᾳ, *educatus simul in litteris.* ὁμόψηφος ἐμοί, *eiusdem sententiæ ac mea est.* προσεκτικὸς τοῖς μεγάλοις καὶ τοῖς θαυμαστοῖς. Arist. *Qui magnis & miris attendit.* quia προσέχω, Datiuum habet.

IIII. Substantiua aliquando Datiuum habent imitatione adiectiuorum. vt cum Aristoteles ait, νέμεσιν dictam ἀπὸ τῆς ἑκάστῳ διανεμήσεως, *à suum cuique distribuendo*. Sic Cicer. *Iustitia est obtemperatio scriptis legibus*. Nimirum quia διανέμειν,& obtemperare Datiuum habent; ideo etiam substantiua verbalia ab illis deducta, cum Datiuo iunguntur. Sic apud Plautum. quid tibi hanc aditio est, quid tibi hanc notio est? quia *adeo* & *nosco* accusandi casum postulant.

EXCEPTIO.

Multa ex prædictis Genitiuum admittunt, ut & apud Latinos. ὄρνις ὁμοία τῶν λοιπῶν ὀρνίθων. *Aesop.* Gallina similis aliarum gallinarum. *Theodoret.* ὁ μὲν πόνος κοινὸς δούλων καὶ δεσποτῶν, labor communis est seruorum & dominorum.

V. Quoduis adiectiuum admittit Datiuum modi, caussæ, instrumenti, atque huiusmodi circumstantiæ. Arist. ἴσα τῷ ἀριθμῷ ὠά, oua numero paria. θρασὺς σώματι, audax ore. ἕτοιμος ξίφει, paratus gladio, promtus manu.

ACCVSATIVVS POST Adiectiuum.

I. Multa adiectiua laudem vel vituperationem patriam, gentem, nomen, vel partem significantia, accusatiuum habent, præpositione κατὰ per synecdochen subintellecta. Herodotus, κροῖσος ἦν λυδὸς μὲν τὸ γένος. *Crœsus erat genere vel natione Lydus*. θαυμάσιος τὴν τέχνην. Lucian. *Mirandus arte*.

ANNOTAT.

Nomina hæc nonnunquam Datiuum habent, τῷ εἴδει καλὸς, *ſpecie pulcher.* quo pacto ad ſuperiores de Datiuo regulas pertinent. Eſt autem modus hic loquendi Græcorum Latinis, & maxime Poetis valde vſitatus, vt apud Emmanuelem cernere licet.

II. Quædam adiectiua habent accuſatiuum interpoſita præpoſitione εἰς, περὶ, ἐπὶ. Ariſtoph. δεινὸς εἰς τὰ πάντα, *idoneus & acer ad omnia.* δεινὸς περὶ τὴν νομοθεσίαν, Ariſtot. *aptus ad leges ferendas.* χρήσιμος εἰς τὰ πολεμικὰ, *vtilis ad res militares.* τὴν τοῦ σώματος ἰσχὺν ἱκανὴν ἐπὶ τοὺς πόνους ἔχουσι. Plato. *Sat virium habent ad labores.* ἱκανὸς πρός τι, *aptus ad aliquid.*

ANNOTAT.

Idem fit in his nominibus, accommodatus, aptus, idoneus, & aliis: de quibus Emmanuel.

III Adiectiua quibus generalis dimenſio ſignificatur, fere non copulant Græci cum accuſatiuo, vel Datiuo loco ablatiui more Latinorum: ſed circumloquuntur plerumque per ſubſtantiua abſtracta in nominatiuo, vel datiuo, vel accuſatiuo poſita, ſubintellecta crebro præpoſitione κατὰ per ſynecdochen. Xenoph. τοῦ μαιάνδρου τὸ εὖρος (ἐστὶ) δύο πλέθρα, *Mæandri latitudo eſt duo iugera.* Idem, τοῦ μαρσύου τὸ εὖρος εἴκοσι, καὶ πέντε ποδῶν, *Marſiæ fluuij latitudo eſt viginti quinque pedum.* Εὐφράτης ἐστὶ τὸ εὖρος τεττάρων σταδίων. Idem, *Euphrates latitudine eſt quatuor ſtadiorum.* Herod. ἐόντας τὸ μέγεθος ἐείκοσι πήχεων, *erant magnitudine viginti cubitorum.* Diodorus, χῶμα δίπλεθρον τῷ πλάτει, *agger duorũ iugerũ latitudine.*

ANNO-

1 Ad Latinorum normam ita dicendum esset, ὁ μαίανδρός ἐστὶ δ' εὐρὺς δύο πλέθρα, δύο πήχεις: vel μέγας δέκα, ἑκατὸν πήχεσι vel πήχεις, vel etiam in genitiuo (Nam & hæc constructio inuenitur apud Latinos) πήχεων, πλέθρων, δακτύλων, ποδῶν.

2 Pro latino illo, *opus est*, vtuntur Græci verbis impersonalibus δεῖ & προσδεῖ cum genitiuo. Demosth. δεῖ δὴ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων, *pecunia sane opus est, nec sine hac præclarum quicquam agi potest*. Idem, οὐ λόγου προσδεῖν ἡγοῦμαι, *non arbitror opus esse verbis*. Vtŭtur etiam nomine χρεία à χράομαι, *vtor*. χρεία ἐστὶ τούτου, *vsus seu opus est hac re*. Aristot. ἔφησεν ἑαυτῷ χρεῖαν εἶναι καὶ τούτων, *his quoque sibi opus esse dixit*. πείρας χρεία ἐστί. S. Chrys. experientia opus est. Respondet autem vocabulo χρεία, ad verbum, illud Latinum *vsus*, quo sæpe vsi sunt scriptores, pro *opus*. Plaut.

Viginti iam vsus est filio argenti minis. Virgil. lib. 8.
Arma acri facienda viro, nunc viribus vsus.
Nunc manibus rapidis, &c.

De Constructione graduum comparationis.

Caput Nonum.

I. Comparatiuus genitiuum habet. Hom. de Nestore. τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή *cuius ex ore melle dulcior fluebat oratio*.

μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη. 1. ad Corinth. 13. *Maior his est charitas*.

ANNOTAT.

1 Interpres sacræ scripturæ aliquoties hoc hellenismo vsus est, *Maior horum est charitas. Maiora horum faciet*.

II. Comparatiuo addi potest datiuus, significans excessum; μείζων ἐμοῦ ἑνὶ δακτύλῳ, *maior est me vno digito*.

III. Non tantum comparantur res diuersi generis, sed etiam eiusdem: immo eiusdem secum ipso comparatio instituitur, quamuis diuerso respectu. πάντων λαχάνων μείζων. Marc.4. *Omnibus oleribus maius*. πλουσιώτεροι αὐτῶν γινόμενοι. Thucyd. *ditiores seipsis facti*.

IIII. Comparatiuus cum partitionem significat, genitiuum habet ὁ μείζων τῶν νέων, *maior iuuenũ*.

V. Genitiuus comparatiui mutari potest in casum verbo congruentem, interpositis particulis ἤ, ἤπερ, ἠέπερ. οὐδέν ἐστι κτῆμα σεμνότερον ἢ ἀρετή, *nulla possessio honorabilior quàm virtus*. ἀρείοσιν ἠέπερ ὑμῖν ἀνδράσιν ὡμίλησα, *cum melioribus viris versatus sum, quam vos sitis*. Nestor apud Homerum Iliad. 1. Ἀννίβας τῇ γνώμῃ πλέον, ἤπερ τῇ τύχῃ ἐχρήσατο. Lucian. *Hannibal magis prudentia quam fortuna vsus est*.

VI. Interdum post ἢ eleganter additur κατὰ, εἰς, πρὸς, ὅσον, ὡς. μεῖζον ἢ κατὰ ἄνθρωπον. Plato. *Humana forma maius*. τὰ προγεγενημένα τί δεῖ μακρότερον ἢ εἰς ὅσον τοῖς νῦν ξυμφέρει αἰτιᾶσθαι. Thucyd. *Quid opus est præterita verbosius, quàm quatenus præsenti rerum statui expedit, reprehendere?*

ANNOTAT.

1 Hoc loquendi genus Latinis quoque vsitatum est. Nam illud

lud Isocratis, ἐλάττω νομίσας τὴν ἀρχὴν, ἢ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν εἶναι: recte vertes: *Ratus imperium minus esse, quam pro suo ingenio atque animo.* μεῖζον τὸ ἔργον ἢ κατὰ τὴν ἐμὴν δύναμιν, *maius opus est quam pro meis viribus.* ita loquitur Cuc tius l.5, *ventus maiorem quam pro flatu sonum edebat.* Cicero aliter. vt illud 3. de Or. *Plus multo etiam vidisse videntur, quam quantum ingeniorum nostrorum acies intueri potest. Ibid. Hoc est altius, quam vt nos humi strati suspicere possimus.* & 5. Tusc. *Plerũque dolor est vehemẽtior, quam vt causa sit,* cur feratur. πολλάκις λύπη μείζων ἐστὶν ἢ ὡς φέρειν.

2 Latius porro patet vsus comparatiui apud Græcos, quàm apud Latinos, multa enim ipsi comparatiuo efferunt, quæ nos per comparatiuum eloqui non possumus; vt pluribus exemplis demonstrat Budæus in commentariis. vnum aut alterum satis fuerit. Aristot. ὥστε δεῖ προσέχειν τῶν ἐμπείρων καὶ φρονίμων ταῖς ἀναποδείκτοις φάσεσι καὶ δόξαις οὐχ ἧττον τῶν ἀποδείξεων. *itaque attendere oportet ad sententias & opiniones, quæ demonstrari nequeunt, expertorum & prudentium, non minus quam ad demonstrationes.* Idem: εὔλογον δὲ τοῖς εἰδόσι τῶν ζητούντων ἡδίω τὴν ἀγωγὴν εἶναι, *consentaneum rationi est scientium vitam suauiorem esse, quam indagationem.* Idem: κάλλιον εὖ ποιεῖν φίλους ὀθνείων, *pulchrius est amicis benefacere, quam alienis.* Iam vero illa, ὀργῆς ἥττων ὤν, apud Herodianum; κρείττων χρημάτων, κρείττων παιδείας, vix assequi potest latinus sermo pari vi & elegantia. Nam si dicas, *Minor est ira; maior pecunia, maior institutione.* nihil minus exprimes, quam quod illis Græcis loquendi formulis subest. Illud enim κρείττων χρημάτων, significat rem esse præstantiorem, quam quæ pecunia emi possit. Et illud ὀργῆς κρείττων, ἥττων παιδείας, *talem qui infirmior sit, quam vt iram superet. doctiorem, quam qui doceri possit.* quædam tamen latini conantur exprimere, vt impotens animi, impotens iræ.

3 Comparatiua, cum partitionem significant, apud latinos quoque genitiuum admittunt. Sic Liu. Iuniores Patrum euincebant. sæpius tamen ablatiuo gaudent cum præpositione Ex

De,

De, Inter. Vide Emmanuel. capite 6. de Constructio. Nominis.

VII. Comparatiua recipiũt apud Græcos augmentum seu intẽsionem, adiectione harum particularum, μᾶλλον, *magis*: πολὺ, πολλῷ, *multo*: ὅσῳ, *quanto*: τόσῳ, τοσούτῳ, *tanto*. Demosth. πολὺ γὰρ ῥᾷον ἔχοντας φυλάττειν ἢ κτήσασθαι πάντα, *multo facilius est parta tueri, quam cuncta de integro acquirere*. Non raro adiungitur venuste aliud comparatiuũ. Dionys. Alic. ποιητικώτερα μᾶλλόν ἐστιν ἢ ἀληθινώτερα, *poetica sunt potius quam veriora*. Thucid. ἀξυνετώτερος ἢ ἀδικώτερος ἀπεχώρει. *imprudentior quam iniustior discessisset*.

Interdum additur alia intensionis particula, vt apud Isæum: πολὺ μᾶλλον ἑτοιμότερον, ad verbum, *Multo magis promptius*. Quale est etiam illud D. Pauli ad Philip. 1. πολλῷ μᾶλλον κρεῖσσον, *multo magis melius*.

ANNOTAT.

Latini eodem modo vim suorum comparatiuorum augent: quanquam aduerbium *Magis*, non apponunt nisi raro & per hellenismum. Plautus, *Nihil inuenies hoc certo magis certius*. Idem, *Nam magis multo patior facilius verba*. Virg. in culice. *Quis queat optato magis esse beatior æuo*? Aliud etiam comparatiuum adiungunt. Liu. Cautior tamen quam promptior hic Habitus fuit. Cic. pro Mil. Non timeo iudices, ne odio inimicitiarum mearum inflammatus, libentius hæc in illum euomere videar quam verius.

VIII. Adhibetur interdum comparatiuus pro Positiuo. Sophocl. in Elect. πλέον ἐχθίστη, pro πολὺ, *longe infensissima*.

VIIII. Vsurpatur vicissim positiuus pro cõparatiuo

ratiuo, καλὸν τὸ μὴ ζῆν ἐστὶν ἢ ζῆν ἀθλίως, pro κάλλιον; Menand. *Pulchrius est non viuere, quã viuere misere.*

ANNOTAT.

Apud interpretem sacræ Scripturæ occurrit interdum hoc genus loquendi, vt psalm. 117. *Bonum est confidere in Domino, quam confidere in homine: Bonum est sperare in Domino, quam sperare in principibus*, pro, *melius est*. ἀγαθὸν πεποιθέναι ἐπὶ κύριον ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἄνθρωπον, ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον, ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχουσι· nisi potius ad Hellenismum respexisse dicendus sit. Hebræi certe fere ita loquuntur, quippe qui comparatiuis careant.

X. Adiectiua ponderis comparatiuorum naturam habent: quæ caussa est, cur genitiuo iungantur. Ἀντίγονος παρεκάλει Εὐμένη λαβεῖν δωρεὰς πολλαπλασίους ὧν πρότερον ἦν ἐσχηκώς. Diodorus. *Antigonus hortabatur Eumenem, vt acciperet beneficia multis partibus plura, quam ante habuisset*. Aristot. μυριοπλάσια ἂν κακὰ ποιήσειεν ἄνθρωπος κακὸς θηρίου. *homo malus infinitis partibus plura mala perpetrauerit, quam bellua*.

DE SVPERLATIVO.

I. Superlatiuus genitiuum habet, σοφώτατος ἁπάντων, *sapientissimus omnium*.

II. Neque solum genitiuum pluralem, sed & singularem nominis collectiui habere potest. ἀνδράσι τῆς συγκλήτου βουλῆς ἀρίστοις, Herodian. *viris totius Senatus optimis*. τῆς γῆς ἡ ἀρίστη, Thucid. *terra optima*. Ἀλκῇ νέανδρος, ἐκπρεπέστατος φύσεως. Lycoph. *fortitudine strenuus, clarissimus genere*.

ANNOTAT.

Idem de partitiuis dicendum est. Vt enim recte dicitur, *Nemo plebis*, ita etiam οὐδεὶς δήμου. Vide Emmanuelem.

Non

III. Non tantum res eiuſdem vel diuerſi generis inter ſe cõferri poſſunt, ſed etiã idem ſecum ipſo. Demoſthen. οὐ γὰρ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν, οὐδὲ πλίνθοις ἐγὼ, οὐδ' ἐπὶ τούτοις μέγιστον τῶν ἐμαυτοῦ φρονῶ, *neque ego muro neque lateribus muniui ciuitatem, neque hac re potiſſimum confido.* S. Baſilius, ὅτε καὶ φλογωδέστατός ἐστιν ἑαυτοῦ ὁ ἥλιος, *quando Sol maxime ardet, & ſeipſo æſtuoſior eſt.* Plutarch. αὐτὸς αὑτοῦ κράτιστος ἐν τῷ μονομαχεῖν, *ſeipſum vincens in ſingulari certamine.* ὅτε δεινότατος σαυτοῦ ἦσθα. Xenoph. *Quo tempore omnium ætatis tuæ dierum eras dexterrimus.*

ANNOTAT.

Has locutiones Latini imitari non poſſunt eadem loquendi forma, vt ait Budæus. Quod autem quidam dicunt, in huiuſmodi locutionibus idem ſecum ipſo non comparari; inane eſt. Cum quo enim comparatur *Sol* in allato diui Baſilij teſtimonio, ſi non comparatur ſecum? Ariſtoteles quoque idem ſecum ipſo reciproce contulit in comparatiuo. τότε αὐτὸς αὑτοῦ ὁ ἄνθρωπος εὐχρούστερός ἐστι. *Tunc homo eſt ſeipſo coloratior.* Dixi autem in regula, *Res quoque diuerſi generis comparari.* Cur enim non recte dicam? ἄνθρωπος πάντων οὐ μόνον διπόδων, ἀλλὰ καὶ τετραπόδων μιαρώτατος, καὶ βδελυρώτατος: Sicut Latine recte dicimus, *homo omnium non modo bipedum, ſed etiam quadrupedum flagitioſiſſimus.*

IIII. Mutatur interdum genitiuus ſuperlatiui in alium caſum, adiũcta præpoſitione. Ariſtoph. Αἰσχύλον νομίζω πρῶτον ἐν ποιηταῖς, *Aeſchylum primum inter Poetas arbitror.* Hom. ι. Iliad. μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι, *ſum Dea omnium contemtiſſima.*

V. Superlatiui recipiunt augmentum, ſeu intenſionem, additis particulis λίαν, μακρῷ, πολὺ, ὡς

ὅτι

ὅτι, ὅσον, ὡς δυνατὸν, ὡς οἷόν τε, ὅσῳ, τοσούτῳ, & alijs huiusmodi, λίαν φιλοπονώτατος, *multo laboriosissimus*, μακρῷ τὰ πάντα πρῶτος. *longe omnium primus*. ὡς πλεῖστοι *quam plurimi*. Et sic de alijs. Nam exempla passim sunt obuia.

VI. Attici vsurpant interdum superlatiuum pro comparatiuo, τὰ ἄρρενα κυούμενα κινητικώτατά ἐστι τῶν θηλέων. Arist. pro πολλῷ κινητικώτερα. *masculi in vtero longe mobiliores sunt, quam fœmellæ*. Sophocl. ὅσῳ κράτιστον κτημάτων εὐβουλία, *quanto præstantior est opibus prudentia in dandis ineundisque consilijs*.

ANNOTAT.

Plura exempla affert Budæus, simulque negat huius rei exemplum apud Latinos reperiri.

VII. Adhibetur etiam cōparatiuus pro superlatiuo, & superlatiuus pro positiuo, μακρῷ πάντων βαρύτερος, pro βαρύτατος. Synesius, *longe omnium grauissimus*. μάλιστα δεινότατος τοῖς ἐναντίοις, pro δεινός. Thucyd. *in hostes acerrimus*.

VIII. Quædam nomina licet superlatiua non sint; habent tamen vim superlatiuorum, ac proinde genitiuum exigunt, ἔξοχος ἄλλων. *præstans alijs, princeps aliorum*. δῖα θεάων. Homer. *Diua Dearum*, κορυφαῖος τῶν ἀθήνῃσι ῥητόρων. Diodorus. *Coryphæus Rhetor Athieniensium*.

De Transitiua Constructione verborum quæ vnum casum post se habent.

Caput Decimum.

Verborum quædam genitiuum, quædam datiuum, quædam accusatiuum exigunt: de singulis ordine præscribendæ sunt regulæ.

GENITIVVS POST VERBVM.

I. Sum eodem modo apud Græcos, quo apud Latinos cum Genitiuo cohæret: nisi quod interdum non exprimitur. Demosth. πολίτου δικαίου κρίνω, *viri iusti esse arbitror.*

II. Cum laudem vel vituperationem significat, genitiuum itidem nonnũquam exigit. Plutarch. φοῦρνος ἦν ἀξιώματος μεγάλου, *Furnus erat magnæ dignitatis.*

III. Genitiuum postulant verba sensuum, tum quæ vniuerse, tum quæ proprie sensum significant. αἰσθάνομαι ψόφου. Aristoph. *sentio strepitum.* Demosth. προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν, *par est, vt promte illos velitis audire, qui consilium dare volunt.* ὀσφραίνεται τοῦ χρυσίου. Lucian. *odoratur aurum.* καὶ πρῶτα μὲν δὴ τῆς κεφαλῆς ἐφήψατο: Aristoph. *& primũ quidem caput attigit.* γεύεσθαι κακῶν, *gustare mala.* Eurip.

ANNOTAT.

Eadem est ratio vocabulorum, quæ horum sunt synonyma, vt κλύω, ἀΐω, *audio*: ἐπιψαύω, θιγγάνω, *tango*. *Theognis*: σὺ δέ μου κλῦθι καὶ ἐσθλὰ δίδου. *Tu vero me exaudi, bonaque da*

EXCEPTIONES.

1 *Verba videndi, vt* ὁρῶ, ὄπτομαι, βλέπω, δέρκομαι, θεωρῶ, δέομαι, *eorumque composita fere accusatiuum habent.* ὁρῶ τὸν ἱερέα, *Aristoph.* video sacerdotem. πάντα ὁρῶ ταῦτα, omnia hæc video. *Lucian.* οὐδένα ἔβλεπε. *Act.9.* neminem videbat.

2 *Attici omnia verba sensuum cum accusandi casu coniungunt.* *Aristot.* αἰσθάνονται τὰ παρόντα, sentiunt præsentia.

ἀκούσατε ὦ ἄνδρες δικασταὶ τὰ ψηφίσματα. *Demosth.* audite ô viri iudices decreta. κακόδαιμον ὀσφραίνῃ τι; *Aristoph.* miser olfacis ne aliquid? γευσάμενος γάλα. *Lucian.* cum lac gustasset.

ANNOTAT.

Μανθάνω pro ἀκούω genitiuo gaudet. ὅταν μάθῃς μου, νοήσεις. Sophocl. *cum audiueris me, advertes*. sic etiam πείθεσθαι pro ἀκούειν quando significat *auscultare*, *obedire*, πείθεσθαι γὰρ εἴθισμαι σέθεν, *audire te soleo*, idest, *obedire tibi*. Euripid. κλύω & ἀκούω interdum datiuum habent. Theognis δ' εὐχομένῳ μοι κλῦθι, *audi me precantem*.

IIII. Verba quæ animi affectionem significant, vt sunt verba admirandi, expetendi, amandi, priuandi, consequendi, aberrandi, & participandi genitiuum habent. quibus adde verbum petendi δέομαι, & verbum ἔχομαι, *adhæreo*, *coniunctus sum*.

(Admirandi.)

θαυμάζω ὑμῶν, Xenoph. *miror vos.* θαυμάζω σου, Plato, *miror te.* θαυμάζω τῶν ταύτην τὴν γνώμην ἐχόντων. Isocrat. *miror illos, qui tali sint animo.*

(Experendi.)

ὀρέγεσθαι τῆς καλοκἀγαθίας. Isocrat. *appetere honestatem.* Aristoph. οὐ γὰρ τούτων ἐπιθυμῶ, *non cupio hæc.* ἐφίεμαι πλούτου *expeto diuitias.*

(Amandi.)

οὐ γὰρ οὕτω τοῦ πλουτεῖν ἐρῶσιν. Lucian. *non ita diuitias amãt.* ἐρῶντες δυναστείας. Halicar. *appetentes potentiæ.* τῶν καλῶν ἐρῶσι. Xenoph. *amant pulchra.*

(Priuandi.)

στερηθῆναι βίου, *priuari vita.* στερηθήσεται τῆς πόλεως. Xenophon. *priuabitur ciuitate.* ὁ πόλεμος ἁπάντων ἀγαθῶν ἡμᾶς ἀπεστέρηκε. Isocrat. *bellum priuauit nos omnibus bonis.*

(Consequendi.)

τοῦ σκόπου τευξόμενος. Plato, *scopum assecuturus,* τυγχάνω τῶν δικαίων, *ius meum obtineo.* οὐκ ἀσφαλὲς ἐπιλαμβάνεσθαι μεγάλης ἐξουσίας. Demosth. *non est tutum magnam potestatem consequi.* τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι. Isocrat. *virtutem adipisci.*

(Aberrandi.)

ψευσθεὶς ἐλπίδος, *spe falsus.* ἀποτυγχάνειν τοῦ σκόπου *aberrare à scopo.* ἁμαρτάνειν ὅλης τῆς ὁδοῦ, *tota via aberrare.* εἰ μὴν ἄριστα φρονοῦντες ἐνίοτε διαμαρτάνουσι τοῦ συμφέροντος.

Isocrat.

Iſocrat. *ſapientiſsimi quique aberrant aliquando ab vtili.* καὶ τούτου μὲν οὐκ ἐψεύσθην. Plato. *& in hoc non ſum deceptus.*

(Participandi.)

μετέχειν τῶν ἴσων. Halicar. *æquale ius participare.* σίτου καὶ ποτοῦ κοινωνεῖν, Xenoph. *cibi & potus participem eſſe.*

Eodem modo vſurpantur μεταλαμβάνω, μέτεστι, μεταδίδωμι. Theog. οὐδὲ γὰρ ἂν προκαμὼν ἄλλῳ καμάτου μεταδοίης, *neque enim ante fatigatus alium laboris ſeu defatigationis participem facias.* ἀθανασίας μετείληφας. Lucian. *immortalitatis es particeps.*

(Petendi.)

ἀηδὼν ἐδεῖτο τοῦ ἱέρακος. Æſop. *luſcinia rogabat accipitrem.* Herodot. σοῦ δέομαι μὴ δέεσθαι ἀνόμων, *rogo te ne petas iniqua.* Κλεάρχου μηδὲν πώποτε ἐδεήθην. Demoſt. *A Clearcho nihil vnquam petij.* τῆς τοῦ θεοῦ λατρείας ἐχομένοις. S. Chryſoſtomus, *Dei cultui inhærentes.*

ANNOTAT.

1 Omnia fere hæc verba alios aliquando caſus habent. Iſocrat. θαυμάζω αὐτούς, *miror eos.* ἀναγκαῖον οὖν τὴν τοῦ κόσμου φύσιν γλίχεσθαι τὴν ὅλου διαμονὴν. Philo. *neceſſe eſt naturam mundi cupere & velle vniuerſi incolumitatem.* ἃ γὰρ ἐπιθυμεῖ ψυχή, καὶ πιστεύειν φιλεῖ, *quæ animus cupit, etiam credere ſolet.* Heliodorus. Sic ποθεῖν καὶ ἐπιποθεῖν, accuſatiuo gaudẽt. Lucian. μηδὲν ἐπιπόθει τῶν κακῶν, *nihil mali concupiſcas.*

2 Eſt autem diligenter obſeruandum, quæ & qualia verba expetendi, amandi, &c. iunxerint ſcriptores cum genitiuo: ab ijſque ne minimum quidem diſcedet, qui recte ſcribere, aut loqui volet. Non enim omne verbum quod deſiderium, V. G. vel amorem ſignificat, cum genitiuo cohæret, vt patet ex alla-

tis exemplis; neque φιλέω, quia idem eſt quod amo, propterea genitiuum admittit.

3 Verba conſequendi interdum datiuo iunguntur. Diodor. ἐπιτυγχανούσαν τοῖς πρώτοις ἐγχειρήμασι, *cum primi conatus ſucceſſiſſent.*

4 Quædam etiam accuſatiuum habent, κληρονομῶ χρήματα, *pecunias hæreditate conſequor. Iſocrat.* τὰς ἀρχὰς κληροῦντες. Imperia ſortiri.

5 Dicimus etiam ψεύδομαι τόδε, τοῦδε, τῷδε, *fallor vel deſtituor hac re.* ψεύδομαι τούτων οὐδέν. nihil horum mentior. Ariſtoph. οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις. Act. 5. non es mentitus hominibus. ψευσθῶσι δείπνου. Ariſtoph. ideſt, ἀποτύχωσι, cæna multentur, fraudentur.

6 Verba denique participandi nonnunquam accuſatiuo iunguntur. Ariſtoph. οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοὶ, *non fuiſti particeps tot plagarum atque ego*, ideſt, *non accepiſti tot plagas, quot ego.*

7 Latini videntur interdum has Græcorum conſtructiones imitari. Virgil.

Iuſtitiæ ne prius mirer belline laborum. Idem.
Nec veterum memini lætorve laborum.

niſi quis ſubaudire velit *cauſa* vel *gratia* laborum.

8 Ad eandem normam dixiſſe putatur, Horat. lib. 2. Ode 13. *Dulci laborum decipitur ſono:* tametſi nonnulli legunt, laborem, ſic *fallor ſermonis,* apud Plautum & alios.

V. Genitiuum habent verba, quæ curam, neglectum, & contemtum ſignificant. Item verba dominandi ſeu imperandi, copiæ, inopiæ, incipiendi, abſtinendi, dimittendi, parcendi, diſtandi, differendi, excellendi, ſuperandi, & ſeparãdi.

(Quæ curam ſignificant.)

Iſocrat. πάντων ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τὸν βίον, *cura omnia, quæ ad vitam pertinent.* εὑρήσεις τὰ οἰκεῖα αὐτοῦ σεσωσμένους,

νοις, τῶν ἀλλοτρίων φάσκειν κήδεσθαι. Demosth. *Stultum est eos, qui sua negligunt, dicere se aliena curare*. σοῦ δ' οὐ φροντιῶ. Aristoph. *non curabo te*.

(Neglectum.)

τῆς ἀληθείας ὀλιγωροῦσι. Herodian. *Veritatem negligunt*. ὠλιγώρουν τῶν κοινῶν. Isocrat. *negligebant Remp.*

(Dominandi.)

τῶν οἰκετῶν ἄρχειν, Isocrat. *Imperare seruis*. δεσπόζουσι τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. Lucian. *viris imperant mulieres*.

(Copiæ, & inopiæ.)

χρημάτων ηὐπόρει. Demosth. *pecunijs abundabat*. γέμω κακῶν, Eurip. *scateo malis*. ἐνέπλησε τοσαύτης παρανομίας καὶ μανίας. Demosth. *tanta improbitate ac timore repleuit*. ἐμφορεῖσθαι τοῦ ἀκράτου. Lucian. *ingurgitari mero*. σπανίζουσι τῶν ἀναγκαίων. Halicar. *egent rebus necessarijs*.

(Incipiendi, & debnendi.)

Ἄρχετε βωκολικᾶς ἀοιδᾶς. Theocrit. *incipite musam agrestem*. λήγετε βωκολικᾶς ἀοιδᾶς. Idem, *desinite modulari musam agrestem*.

(Abstinendi.)

ἀλλοτρίων ἀπέχεσθαι. Phocyl. *ab alienis abstinere*.

(Dimittendi.)

δεξιᾶς ἐμῆς μέθες. Eurip. *dimitte dexteram meam*. τούτου μὴ μεθίεσθαι. Aristoph. *hunc non dimittere*.

(Parcendi.)

πλούτου μὴ φείδου. Phocil. *diuitijs ne parcas*. Demosth.

παίδων φείδεσθαι πατρικὸς νόμος, *parcere liberis, paterna lex est.*

(Distandi.)

Demosth. ἀπεῖχε τῆς πόλεως στάδια τετταράκοντα, *aberat à ciuitate stadia quadraginta.*

(Differendi.)

οὐδὲν τῶν κοράκων διαφέρουσιν. Lucian. *nihil differunt à coruis.*

(Excellendi.)

προέχειν τῶν ἄλλων, Isocrat. *aliis antecellere.*

(Superandi.)

κρατεῖν τῶν ἡδονῶν, Xenoph. *superare voluptates.* κρατεῖς ἁπάντων, Lucian. *omnibus imperas.*

(Separandi.)

χωρίζεται τοῦ θεοῦ. Chrysost. *separatur à Deo.* Dionys. de situ orbis. Εὐρώπην Ἀσίης Τάναϊς διὰ μέσσον ὁρίζει, *Tanais diuidit ab Asia Europam.*

ANNOTAT.

1 Quædam ex prædictis verbis cum aliis interdum casibus copulata reperies. αἰεί τι φροντίζουσι, Lucian. *semper aliquid curant*; idest, *meditantur.* θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες. *Hom. Dei conspectum seu præsentiam nihil curantes.* Idem μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε, *impera Myrmidonibus.* Fere enim apud Poetas verba imperandi datiuum habent. Imitantur porro Latini interdum hos Græcos loquendi modos. maxime Horat. vt lib. 3. ode 30. *Et qua pauper aqua Daunus agrestium.*

Regnauit populorum.

idest, ἐβασίλευσε, ἦρξε τῶν δήμων. Alij legunt, *Regnator populorum.* Et lib. 2. Ode 9. *Desine mollium querelarum*, &

lib.3.

lib. 3. Ode 27. *Mox vbi lusit satis, abstineto (dixit) irarum calidæque rixæ*.

2 Dominor iungunt Latini cum ablatiuo vel accusatiuo, interuentu præpositionis (in) Cic. 1. Tuscul. *Vetat enim dominans ille in nobis Deus. idem de Sen. dominatur in suos*. Admittere tamen videtur interdum apud Poetas datiuum. Virg. *Hic domus Æneæ cunctis dominabitur oris*. sed censendus potius ablatiuus sine præpositione, vt sit *cunctis oris*, pro, *in cunctis oris*. In sacris litteris Græca structura fere semper est ab interprete latino expressa. Psal. 9. πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει, *omnium inimicorum suorum dominabitur*. Ibid. ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεύσαι τῶν πενήτων, *cum dominatus fuerit pauperum*. Psal. 18. ἐὰν μή μου κατακυριεύσωσι: *si mei non fuerint dominati*, pro *in me*. Et alibi sæpissime.

3 Etiam verba implendi genitiuo iungunt Latini. Virg. *Implentur veteris Bacchi pinguisque farinæ*. Plaut. *Parasitus qui me compleuit flagitij & formidinis*. Plura exempla vide apud Emmanuelem. Interpres sacer, *impletæ sunt nuptiæ discumbentium*, ἐπλήσθη ὁ γάμος τῶν ἀνακειμένων, Matthæi 22. Egeo genitiuum admittit Græcorum imitatione. *Eget æris Cappadocum Rex*. Horat. & Terent. *Tui carendum*. sic verbum copiæ *Abundo* cum genitiuo. Lucill. *Quarum abundamus rerum*, ὧν εὐπορῦμεν. Lucret. teste Seruio; *superi viduatus luminis aer*.

VI. Genitiuum habent verba arcendi, seu prohibendi, liberandi, æstimandi, emendi, & vendendi, accusandi, damnandi, absoluendi, fruendi & concedendi.

(Arcendi, seu prohibendi.)

εἴργω πυρὸς καὶ ὕδατος. Plutarc. *interdico igni & aqua*: μηδέ μ' ἔργυκε μάχης. Homer. *ne me arceto à pugna*. Græcos imitatus verbum prohibendi iunxit cũ

genitiuo. Silius Italicus, *captæ prohibere nequiret Cum pœnos aquilæ.*

(Liberandi.)

ῥύσασθε λύμης, Apollonius, *liberate à calamitate.* Isocrat. ὑπομένομεν τομὰς ἰατρῶν, ἵν' ἀπαλλαγῶμεν πλειόνων ἀλγηδόνων, *toleramus medicorum sectiones, vt liberemur maioribus doloribus:* φθόνου καθαρεύειν. S. Chrysost. *purgare seu liberare se ab inuidia. Interdum additur præpositio:* Aristoph. ἀπαλλάττεσθον ἀπ' ἐμοῦ, *recedite à me.*

(Æstimandi & emendi.)

πόσου δοκεῖς τιμῶμαι; Synes. *quanti putas æstimo?* οὐκ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν. Demosth. *non emo decies mille drachmis.* οὐκ ἂν πριαίμην οὐδ' ἂν ἰσχάδος. Aristoph. *non vna emerim carica.*

(Fruendi.)

τί ἀπολαύσειας τῶν ὀρῶν; τί δ' ἂν ἀπόναιντο τοῦ σοῦ κάλλους αἱ βόες; Lucian. *Quem fructum capias ex montibus? quid vtilitatis percipiant ex tua pulchritudine vaccæ?* ἀπόλαυε μὲν παρόντων ἀγαθῶν ὡς θνητός. *præsentibus bonis fruere vt mortalis.* Isocrat.

(Accusandi, absoluendi, & concedendi.)

κατηγορῶ Φιλίππου, Demosth. *accuso Philippum.* κατηγοροῦσί τινες ἡμῶν. Isocrat. *accusant nos aliqui.* ἀφεθεὶς τῶν ἐγκλημάτων. Demosth. *liberatus crimine.* Idem παρανόμων γραφόμενον. *violatarum legum accusantem.* ἀποψηφίζομαί σου. Arist. *absoluo te.* παραχωρεῖ τῆς ἀρχῆς συνοίκῳ

χρεῖτ-

κρείττονι, Synesius. *præstantiori cedit de imperio.*

VII. Verba quædam sæpe genitiuum postulant, ἐλλειπτικῶς deficiente ἕνεκα vel χάριν, ἀποδέχομαί σε τῆς προαιρέσεως, *probo tuum consilium.* εὐδαιμονίζω σε τῆς ἀρετῆς, *fœlicem te prædico propter virtutem*, subauditur ἕνεκα vel χάριν. Eurip. ἐλλάδος μάλις' ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου στένω, *maxime gemo propter miseram Græciam.*

ANNOTAT.

Huc referunt nonnulli illud Virg.

Iustitiæ ne prius mirer, &c. & illud Ouidj.

Successorumque Mineruæ indoluit.

Et illud Senecæ. *Laius rapti furit*, idest, gratia vel caussa regni rapti. Et illud Horat. *Plorem artis in te nullum habentis exitum.*

VIII. Interdum junguntur verba genitiuis, præpositione deficiente, quæ genitiuum postulat, λύω σε τῶν δεσμάτων, *soluo te vinculis.* ἁρπάζω σε τοῦ πυρὸς, *rapio te ex igne.* ibi subauditur, ἀπὸ, hic præpositio ἐκ. ἐλύθη χρημάτων μεγάλων. Demosth. *magna pecunia redemtus est.*

VIIII. Eandem ob causam enunciantur genitiuo pars, & materia, & principium ortus seu caussa efficiens. ἕλκει ῥινός. Lucian. *trahit te naso.* ἕλκει σε ποδὸς ῥιχῶν. *trahit te pede, capillis.* πεποιημένον μυλίτου λίθου. Herodian. *Factum ex molari lapide.* Idem, ἑνὸς λίθου πᾶν πεποιῆσθαι, *vno lapide totum esse factum.* Διὸς πεφυκὼς, Eurip. *Ioue natus.* φῦς ἀγαθῶν πατέρων. Plato, *Bonis parentibus natus.* Τελαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος ἐγεννήθη. Isocr. *Telamone quidem natus est Aiax ac Teucer.*

ANNOTAT.

1 In his atq; horũ similibus locis desiderari videtur præpositio ἐκ, vel alia. Huc spectant etiam illa; ἔπιε τοῦ κωνείου. Lucian. *bibit cicutam*, ἔπιον τῆς βαφῆς, tincturam biberunt. πίνοντες οἴνου, *bibentes de vino*. Idẽ φαγόντες ἐχίδνης. *edentes de vipera*.
2 Differunt autẽ πίνειν ὕδατος, & πίνειν ὕδωρ, & his similia. Nã illud est veluti definite aquam talem ac tantum aquæ bibere, ac velut ex aqua, vt subintelligatur ἐξ. At ὕδωρ πίνων, accusabatur Demosthenes orat. de corona, quod omnino aquam bibere soleret, non vinum.

X. Interdum exprimitur materia in Datiuo. Hom. αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι.

Alteræ enim cornibus fabricatæ sunt, alteræ ebore.

XI. Multa denique verba regunt genitiuum, vi præpositionis, cum qua sunt composita, ἀπωθεῖν τοῦ συμποσίου. Lucian. *repellere à conuiuio*. ἐκβαλῶ τῆς οἰκίας, *eijciam domo*. Aristoph. ἀποπέμψομαι ὑμᾶς τοῦ συμποσίου. Lucian. *Eijciam vos ex conuiuio*.

ANNOTAT.

1 Hic ἀπωθεῖν & futurum ἐκβαλῶ genitiuum habent, quia ἀπὸ & ἐκ, quibus constant, genitiuo iunguntur. Idem vsu venit nonnunquam in Latina Syntaxi. Hinc, *propugnat nugis*, pro, *pugnat pro nugis*, apud Horatium:

Et, *Neu quid medios intercinat actus*.

& apud Ciceronem, Off. 2. *arbitrum illam adegit*. pro, ad arbitrum. Quibus locis verba vi præpositionis cum qua componuntur, casum regunt.

DATIVVS POST VERBVM.

I. Verba quæ commodum, incommodum, auxilium, opem, fauorem, aut adulationem significant, datiuum habent, vt apud Latinos.

(Com-

(Commodum, & incommodum.)

λυσιτελεῖ τῇ πόλει. Isocrat. *prodest ciuitati*. συμφέρει τῷ λέγοντι. Isocrat.*prodest dicenti*. λυμαίνομαι τοῖς ὅλοις. Demosth. *noceo Reipublicæ*.

(Auxilium, & adulationem.)

βοηθεῖν αὐτοῖς. Demosthen. *auxiliari ipsis*. ἧκον ἡμῖν ἀμυνοῦντες, *venerunt nobis auxilio*. Isocr. οὐ ῥᾴδιον εὐνοεῖν τοῖς κακονόοις. Demosth. *non est facile fauere malignis*. ὅπως τοῖς πλουσίοις κολακεύωσι. Plutarch. *vt blandiantur diuitibus*.

EXCEPTIO.

Verba commodi & incommodi, opis, auxilij, adulationis exigunt accusatiuum frequenter apud Græcos. Demosth. τὸν βουλόμενον εὖ ποιεῖν ἡμᾶς ἐάσωμεν, sinamus nobis illum, qui velit, benefacere. τοὺς εὖ ποιοῦντας ἡ πόλις ἀντευπεποίηκε. *Demosth.* ciuitas bene de se merentibus viciſſim benefecit. Μενέλεων εὐεργετεῖς κἀμέ. *Eurip*. Menelao bene facis & mihi. δρᾷς δ' οὐδὲν ἡμᾶς εὖ. *Eurip.* nobis nihil boni facis. ταῦτα ἐργάσεταί σε, οἷα καὶ σὺ εἰργάσω τὸν κρόνον. *Lucian*. Idem tibi faciet quod tu feciſti Saturno, *sic dicimus*, κακῶς ποιεῖν τινὰ *seu* κακοποιεῖν malefacere alicui. *His adde verbum* βλάπτω, noceo. ἐμὲ οὐδὲν βλάψει Μέλιτος. *Plato*, nihil mihi nocebit Melitus. οὐκ ἐμὲ μείζω βλάψετε ἢ ὑμᾶς αὐτούς. *Plato*, non magis mihi quàm vobis nocebitis, λυμαίνεσθαι τὴν πόλιν. *Demosth*. nocere ciuitati. μηδένα τῶν ἀνθρώπων κολακεύειν ἕνεκα μισθοῦ. *Xenoph*. nulli hominum adulari mercedis cauſſa. οὐ πολύ σε

ὀνήσει

ὀνήσει ἡ ἀθανασία. *Lucian.* non multum tibi immortalitas proderit.

ANNOTAT.

Reperitur itidem apud Latinos, *Noceo te, adulor te*, Græcorum imitatione. Plaut. Mil. Iura te non nociturum esse hominem de hac re neminem. Cæterum verba alia datiuo iungi solita, Græcisque cum Latinis communia, prætereo; cuiusmodi sunt verba tribuendi seu attribuendi, promittendi & minandi, credendi & diffidendi, obsequendi & repugnandi, appropinquandi, seruiendi & ministrandi, inuidendi, insidiandi, nunciandi, conueniendi seu congruendi, suadendi & alia id genus. Itemque verbum εἰμὶ quod modo vnum, modo duos datiuos habet. τί γὰρ δεῖ με ζῆν, ᾧ πατὴρ μὲν ἦν ἄναξ φρυγῶν ἁπάντων. Eurip. *Quid enim me oportet viuere, cui pater erat rex omnium Phrygum?* ἀλλ' ὅρα εἴ σοι βουλομένῳ ἐστὶν ἃ λέγω. Plato. *vide num tibi probentur, quæ dico.* ἂν βουλομένοις ᾖ τούτοις ἀκούειν. siquidem hi audire voluerint. *Dem.* Cum datiuo legitur Luc. 6. καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς. *Benefacite ijs, qui oderunt vos.* sed id fortasse Hebræorum imitatione, seu latinorum factum est.

II. Datiuum habent verba pugnandi, sequendi, adorandi, precandi, hortandi, iubendi, occurrendi, incidendi, adeundi, versandi, vtendi, reprehendendi.

(Pugnandi, & sequendi.)

οὐ μάχομαί σοι. Aristoph. *non pugno tecum.* οὐκ ἄν μοι ἐρίσειεν. Homer. *non contendet mecum.* αἰσχρῶς ἀκολουθοῦσιν ἑτέροις. Demosth. *turpiter sequuntur alios.* ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς ἕπεται γνώμη τε καὶ αἰδώς. Theog. *viros bonos sequitur mens, & verecundia.*

(Ado-

(Adorandi & precandi.)

προσκυνεῖν τὸν θεῷ. Demosth. *adorare Deum.* θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις. Idem. *omnes deos & deas precor.* θεοῖς ἀρᾶται. Soph. *precatur Deos.*

(Hortandi, iubendi, & occurrendi.)

τῷ νέστορι τὸ δέον παραινέσειας ἄν. Lucian. *etiam Nestorem admonere posses.* τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο. Xenoph. *alios adhortabantur.* φίλῳ ἐκέλευσεν ἑταίρῳ, Hom. *mandauit fido socio.* ἀντήσας σοι. Sophoc. *cum tibi occurrisset.* λῃσταῖς περιέπεσε. Luc. 10. *incidit in latrones.* τῷ θεῷ προσιόντας. S. Chrysost. *ad Deum accedentes.*

(Versandi & vtendi.)

Mænand. σοφοῖς ὁμιλῶν κἀυτὸς ἐκβήσῃ σοφός:
κακοῖς ὁμιλῶν κἀυτὸς ἐκβήσῃ κακός.
Si cum sapientibus verseris; ipse quoque eris sapiens:
Si cum malis verseris; ipse quoque malus eris.

ἐχρήσατο φιλανθρώπως πᾶσι. Plutarc. *humaniter tractauit omnes.* Isocrat. μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς, πῶς κέχρηται τοῖς προτέροις φίλοις, *neminem tibi adiungas amicum; priusquam exploraueris quomodo prioribus amicis vsus sit.*

(Reprehendendi.)

Isocrat. θυμουμένοις μὲν φίλοις εἴκειν δεῖ, πεπαυμένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττειν, *iratis amicis cedendum est: sedata ira, reprehendendi sunt.*

EXCEPTIONES.

1 *Ex his verbis cohærent nonnulla, sed minus frequenter, cum aliis casibus,* οὐδεὶς μέμφεται τὴν πόλιν. Demosth.

mosth. nullus reprehendit ciuitatem. παρακαλεῖ ἀλλήλους. *Isocrat.* hortari se mutuo. *Reperitur etiam apud Demosth.* προσκυνεῖν τὸ θεὸν, venerari Deum. *Et*, θνητὸν ἄνδρα προσκυνεῖν. mortalem hominem adorare.

2 *Verbum* νικάω *accusatiuum habet.* νικῶ σε, vinco te. *Lucian. Quamuis* κρατῶ, *vt supra diximus, etiam genitiuum habeat.*

3 μιμέομαι, imitor, *itidem cum accusatiuo copulatur*, μιμεῖσθαι τὰς ἐκείνων πράξεις. *Isocrat.* illorum res gestas imitari.

ANNOTAT.

Verba quæ hac secunda regula sumus complexi, iungunt Latini nonnunquam cum datiuo per hellenismum. Virgil.

Montibus in nostris solus tibi certet Amyntas.

Idem. *Placitone etiam pugnabis amori?*

Lucret. *Quid enim contendat hirundo cycnis?*

& alias sæpe. Horatius præsertim in odis.

III. Multa verba datiuum habent, vi præpositionis ex qua componuntur: cuiusmodi præpositiones potissimum sunt, σὺν, ἀντὶ, ἐπὶ, παρὰ, πρὸς, ἐν, ὑπό. S. Chrysost. τῇ ἐσχάτῃ πενίᾳ συνέζη, *in extrema paupertate degebat.* Ad verbum, *extremæ paupertati conuiuebat.* συμπαίζειν τοῖν ἡλικιώταις, *paribus colludere.* τούτοις ἀντιλέγων. Xenoph. *his contradicens.* ἐπιχειρεῖν τῷ ἔργῳ. Plutarch. *rem aggredi.* τούτῳ παρέστης, *huic astitisti.* ἐπιγελᾶν τινι, προσγελᾶν, καὶ προσμειδιᾶν, *alicui arridere.* Quanquam ἐπιγελᾶν, est etiam irridere. Isocrat. ἀτυχοῦντι μὴ ἐπιγέλα, *misero ne illuseris.* προσαπτέον σοι νόμιζε ταύτην τὴν πόλιν. Demosth. *existima hanc tibi*

ciui-

ciuitatem accidere, ideſt, *accidere ad genua*. ἐμμένειν τῶις συνθήκαις, *manere dictis, pactis, ſtare promiſſis*, paſſim apud Iſocratem, ὑπῆλθε χρυσῷ, ὕδατι. Lucian. *ſubijt aurum, aquam*.

ANNOTAT.

Apud Latinos multa ex verbis neutris datiuum admittunt propter præpoſitiones ad, con, in, & his ſimiles, vt docet Emmanuel. Hinc *immori ſtudijs, chartis impalleſcere, colludere paribus, concurrere armatis*, & alia huius generis.

ACCVSATIVVS POST VERBVM.

I. Plurima verba actionem ſignificantia accuſatiuo gaudent. ἀδικεῖν τοὺς φίλους, *amicos iniuria afficere*. πίνειν οἶνον, *bibere vinum*. ἐσθίειν κρέα, *edere carnes*. Dem. τοῦτο βασκαίνει, *hoc reprehendit*.

ANNOTAT.

1 Nomine verborum actionem ſignificantium intelligi volumus, non tantum verba actiua, ſed etiam communia, deponentia & neutra. nam & hæc interdum actionem ſignificant, vt recte docet Emmanuel. niſi forte φιλεῖν, *amare*, magis ſit actio quam μάχεσθαι, *pugnare*, βιάζεσθαι, *cogere*, *vi adigere*. βούλεσθαι, *velle*.

2 Non eſt autem dictum in regula, omnia verba actionem ſignificantia poſcere accuſatiuum, ſed plurima: quia de omnibus id minime affirmari poteſt, niſi quis contendat nullũ verbum ex iis, quæ ſupra cum genitiuo & datiuo iungi diximus, ſignificare actionem.

II. Apud Græcos non tantum actiuum ſed verbum etiam paſſiuum coniungi poteſt cum accuſatiuo nominis à ſe deducti. δίκην δικάζω, *iudicium iudico*. δεῖπνον δειπνῶ, *cœnam cœno*. ὕβριν ὑβρίζω, *iniuriam facio*. δῶρον ἐδώρησαν. Heſiod. *donum donarunt*. ἐπιτρέπω σοι ἐπιτροπὴν, *committo tibi curationem aliquam*.

ἐπιτ-

ἐπιτρέπομαι ἐπιτροπήν, committitur mihi curatio aliqua. *ὑβρίζομαι ὕβριν, iniuria aliqua afficior.*

III. Interdum ponitur verbale in datiuo, *χαρᾷ χαίρει, gaudio gaudet. ἁμαρτάνει ἁμαρτήματι, peccat peccato.*

ANNOTAT.

Idem Latinis vſitatũ eſt, ſi minus in paſſiuis, at certe in aliis. Hinc *furere furorem. cantare cantilenam, viuere vitam*, & alia huiuſmodi. Quæ omnia ad Hebraiſmum fortaſſe referantur.

IIII. Accuſatiuum habent verba reuerendi, *αἰσχύνομαι, σέβομαι, τιμῶ, αἰδέομαι*: orandi vt *λιτανεύω, ſupplico, ἀντιβολῶ, oro, ἐκλιπαρῶ. ἀξιόω*: *ὑμᾶς αἰσχύνομαι λέγειν περὶ ἐκείνης φαῦλον.* Demoſth. *reuereor*, ideſt, *pudet me apud vos de illa aliquid mali dicere. αἰδέομαι Τρῶας.* Hom. *reuereor Troianos. τίμα τὸ δαιμόνιον.* Iſocrat. *numen honora. ἀξιῶ ὑμᾶς.* Demoſth. *rogo vos: ἀντιβολῶ τοὺς δικαστάς, rogo indices. ἱκετεύουσι τὰς γυναῖκας*: Plutarch. *ſupplicant mulieribus.*

Prædictis adde verba miſerendi, *ἐλεῶ, οἰκτείρω, κατοικτείρω, οἰκτίζομαι. οἰκτείρω τὴν τύχην.* Lucian. *miſeret me calamitatis. καί μ' ἐλέησε.* Hom. *& me miſeratus eſt. ἐλέησόν με θεός, miſerere mei Deus.* Pſal. 50.

Εὔχομαι quum precari ſignificat, datiuum recipit *εὔχομαι τῷ θεῷ, oro Deum.* Quando idem eſt quod vovere; accuſatiuum poſcit, *εὔχομαι θυσίαν voueo ſacrificium. ſæpe vtrumque coniungit.* Xenoph. *πολλὰ τοῖς θεοῖς εὐχομένην ἀγαθὰ ὑπὲρ σοῦ. multa tibi bona precantem à dijs.*

Multa

V. Multa verba habent accusatiuum per ellipsin alicuius præpositionis, ἀλγέω ταὶ κεφαλαὶ, Theocrit. *doleo caput*, abest, κατά.

VERBA EADEM IN CASU DIVERSO.

ADMONITIO.

Licet ex his, quæ hactenus diximus, perspicuum sit multa verba cum casu diuerso copulari; hic tamen breuiter sigillatim quædam notanda sunt.

I. Verba memoriæ & obliuionis modo genitiuum, modo accusatiuum habent, vt apud Latinos. τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων οὐχὶ μέμνηται, Demosth. *rerum à me gestarum non meminit.* μνῆσαι πατρὸς σοῖο. Hom. *memento patris tui.* μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγώ. Hom. *memini hoc factum.* ὅταν τὰς λύπας ἀναμνησθῶμεν. Isocrat. *quando recordamur molestias.* ἀναμνησθέντες φοβεροῦ τινος ὠχριάσαμεν, *recordati alicuius rei formidandæ expallescimus.* οὐκ ἀμνημονῶν οὔτ᾽ ἐκείνων. Isocrat. *neque illorum immemor.* οὔτε ἀμνημονεῖ τοὺς λόγους οὔτε τὰς ὑποσχέσεις. Demosth. *neque obliuiscitur sermones, neque promissa.* τοῦδ᾽ οὐκ ἐπιλήσομαι. Homer. *huius non obliuiscar.* εἴ τίς τι ἐπιλελησμένος εἴη. Xenoph. *si quis quid oblitus esset.*

II. Verbum ἀπολαύω, *fruor* seu *potior*, modo genitiuum, modo accusatiuum poscit. Plato, καὶ μέντοι καὶ τούτων ἀπέλαυον, *& sane his quoque potitus sum.* ἀγαθὸν γὰρ ἀπέλαυσ᾽ αὐτοῦ οὐδὲν πώποτε. Aristoph. *nibil boni vnquam ab eo accepi.*

III. Huc præter verba sensuum, & alia de quibus

bus paſsim ſupra, ſpectant etiam hæc. ὄζω μύρου. Ariſtoph. *oleo vnguentum*. ἔπ γλυφάνοιο ποτόσδον. Theocr. *ſculpturam olens*. & ὄζω μύρον, πνέω θυμὸν, καὶ πνέει θυμοῦ, *ſpirat iram*. ἐμποδίζω σε, καὶ σοί, *impedio te*. & ſic de alijs. πειράζω σε, καὶ σοῦ, *tento te*. ἐπειδὴ τάχιστα συνῆκε τοῦ κρείττονος. Lucian. *ſimul atque intellexit quod erat melius*. συνεὶς Βροῦτος τὸ πεπραγμένον. Plutarch. *cum Brutus intellexiſſet, quod factum erat*.

IIII. Genitiuum, datiuum, & accuſatiuum habet μέμφομαι, *reprehendo*. ὧν οὐδεὶς ἐμέμψατο. Thucyd. *quæ nemo vituperauit*. Exempla datiui & accuſatiui attulimus ſupra.

V. Quædam verba diuerſis caſibus iuncta mutant ſignificationem, πατρὶ τιμωρῶν. Herod. *illatam patri iniuriam vindicans*. τιμωρεῖσθαι λῃστάς. Demoſth. *punire latrones*. δεῖ τῷ θεῷ θαρρεῖν. Theodor. *oportet Deo confidere*. οὔτε ὁ Φίλιππος ἐθάρρει τούτους. Demoſth. *neque Philippus audebat hos aggredi*. ἐκδικῶ σοι. *iniuriam tibi factam vlciſcor*. ἐκδικῶ σε, *punio te*, ἀμύνονται σφίσιν αὐτοῖς. Thucyd. *defendunt ſeipſos*. ἠμύνατο τοὺς πολεμίους. Plutarch. *propulſabat hoſtes*. διαφέρει αὐτοῦ, *differt ab ipſo, vel antecellit ei*. διαφέρει αὐτῷ, *eius intereſt*.

DE CONSTRVCTIONE transitiua Verborum quæ plures simul habent casus.

Caput Vndecimum.

ADMONITIO.

Tradidimus hactenus præcepta de verbis, quæ vel vnum casum habent, vel etiam diuersos, sed non simul iunctos, neque se mutuo in oratione sequentes. Restat vt nunc paucas præceptiones præscribamus de verbis, quæ casus diuersos simul iunctos & ex se mutuo nexos admittunt.

GENITIVVS CVM ACCVSATIVO.

I. Verba accusandi, absoluendi, damnandi præter accusatiuum admittunt genitiuum, qui pœnam crimenve certum aut incertum significet; ἐγὼ γὰρ Αἰσχίνην οὐδενὸς αἰτιῶμαι τῶν ἐν πολέμῳ πραχθέντων. Demosth. *ego enim Aeschinem nullius eorum accuso, quæ in bello gesta sunt.*

καταγινώσκω σε φόνου, Lys. *condemno te cædis.* γράφομαί τινα μοιχείας. Lucian. *accuso aliquem adulterij.* ἀφίημί σε τῶν ἐγκλημάτων. Demosth. *absoluo te criminibus.* τοὺς καταιτιαθέντας ἀπολύσαντες τῆς ἐπενεχθείσης αὐτοῖς διαβολῆς. Polyb. *accusatos liberarunt impacto crimine.* ἀφίεμέν σε τῆς αἰτίας. Lucian. *absoluimus te crimine.*

EXCEPTIONES.

1 *Accuſatiuum perſonæ mutant aliquando Græci in genitiuum, & genitiuum rei vel criminis in accuſatiuū,*
κατηγορῶ πολλὴν ἄνοιαν αὐτοῦ. *Lucian.* accuſo multam eius imprudentiam. *ſic* καταγινώσκω σου ἀμαθίαν ἢ κακίαν, condemno tuam inſcitiam, vel malitiam.
τὸ μὲν τελευτῆσαι πάντων ἡ πεπρωμένη κατέκρινε. *Iſocrat.* fatum decreuit omnibus mortem. πάνθ' ἃ τῶν ἄλλων κατηγορεῖ, αὐτὸς ἐποίησε. *Demoſth.* omnia illa fecit, in quibus alios accuſat.

2 *Interdum ponitur in genitiuo cum perſona, tum crimen.* κατηγορῶ σου ἁπάντων τῶν τεττάρων. *Aeſch.* accuſo tē de omnibus quattuor. εἰ μὲν οὖν παρανόμων ἢ παραπρεσβείας ἢ τινος ἄλλης τοιαύτης αἰτίας ἔμελλον αὐτοῦ κατηγορεῖν. *Demoſth.* quod ſi vel violatarum legum, vel falſæ legationis, vel alterius id genus cuiuſpiam criminis illum accuſaturus eſſem.

3 *Aliquando ponitur tum perſona, tum crimen in accuſatiuo,* αἰτιῶμαί σε τόδε. *Demoſth.* accuſo te huius.

4 *In quibuſdam effertur perſona in datiuo,* ἐγκαλῶ σοι τούτου *vel* τοῦτο. *Demoſth.* accuſo te huius criminis. μηδὲν ἐγκαλεῖτε αὐτῷ. *Idem.* nihil illum accuſatis.

5 *Aliquando additur præpoſitio manente vel mutato genitiuo.* διώκω σε περὶ θανάτου. *Xenoph.* accuſo te de capite. τοῦτον πεφυγαδεῦσθαι ἔλεγον ἁλόντα ἐπὶ στάσεσι καὶ πολλοῖς ἁμαρτήμασι, pro στάσεων καὶ πολλῶν ἁμαρτημάτων. *Herodot.* hunc in exilium actum dicebant de ſeditionibus multiſque criminibus conuictum. ἀφίεσθαι ὑπό τινος καὶ ἀπαλλάττεσθαι. *Demoſth.* abſolui ab

ui ab aliquo & crimine liberari.

6 Genitiuus criminis transit aliquando eleganter in participium. Demosth. ἀσεβῶν οὕτως ἑάλωκε, *pro* ἀσεβείας. impietatis damnatus est. *sic* ἑάλω κλέπτων, *pro* ἑάλω κλοπῆς, in furto deprehensus est.

7 Verba æstimandi, vendendi, emendi, permutandi, implendi, priuandi, liberandi, arcendi, satiandi, & horũ similia, præter genitiuum, etiã accusatiuum habent: quod in multis fit propter ellipsin particulæ ἕνεκα *vel* χάριν, *vel præpositionis* διὰ, *vel propter præpositionem, cum qua componuntur.*

(Æstimandi.)

ἔστι τοίνυν ὑμῖν νυνὶ σκεπτέον, εἰ τοσούτου τιμᾶσθε τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς κειμένους νόμους. *Demosth.* vobis itaque considerandum est, vtrum tanti faciatis Rempublicam, legesq. latas. πολλοῦ τὴν ἡμετέραν τιμώμενος φιλίαν. *S. Chrysostomus*, magni nostram amicitiam æstimans. μείζονος δῶρα αὐτὰ τιμῶνται οἱ λαμβάνοντες. *Xenoph.* dona illa pluris æstimant qui accipiunt.

(Vendendi, & emendi.)

πόσου τοῦτον ἀποκηρύττεις; δέκα μνῶν. *Lucian.* quanti istũ indicas? Decem minis. πρίασθαι ταλάντου ἐπιστάτην. *Xenoph.* talento emere præfectum. οὐκ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν μεταμέλειαν. *Demosth.* non emo decies mille drachmis pœnitentiam. πολλοὶ δ' ὅμως πᾶσαν ἀρετὴν κ' εὐδαιμονίαν ὀλίγου πωλοῦσι. *Isocrates.* Multi omnem virtutem & felicitatem paruo vendunt. *sic* δέομαί σου τοῦτο. *Aristoph.* hoc abs te peto. ἀπέλαυσ' αὐτοῦ ἀγαθὸν οὐδέν. *Idem.* nihil boni ab illo accepi.

(Permutandi, & alia.)

Homer. τεύχε' ἄμειβε χρύσεα χαλκείων, arma permutauit aurea æreis. ἀλλάττειν χρυσοῦ ἀργύριον, permutare auro argentum. ἀναμιμνήσκειν ὑμᾶς τῶν γενομένων κακῶν. *Andocides.* admonere vos præteritorum malorum. εὐδαιμονίσας Φίλιππον τῆς τύχης, id est, ἕνεκα, *Demosth.* Philippum ob fortunam beatum prædicans. προτιμᾶν τὴν δικαιοσύνην τῆς βασιλείας. *Plutarch* Iustitiam regno præferre.

ANNOTAT.

1 Verba, magnifacere, plurisfacere, nihili facere, fere circumloquuntur Græci cum genitiuo, addita præpositione, περὶ. περὶ πλείονος ποίει δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν, Isocrat. *pluris fac gloriam quam magnas opes.* τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ πολλοῦ ποιοῦ καὶ θεράπευε. Isocrat. *sapientes magnifacito & cole.* περὶ ὀλίγου ποιεῖν, *paruifacere.* περὶ οὐδενὸς ποιεῖν, *nihili facere.* περὶ πλείστου, *maximi.* περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην, Isocrat. magni facerem.

2 Sunt porrò nonnulli, qui proprias regulas præscribant de verbis, & genitiuum & accusatiuum, vel genitiuum & datiuum habentibus, & rursus alias de verbis, quæ accusatiuum & genitiuum postulant, vel datiuum & genitiuum, quasi vero non sit eadem constructio si dicam, δέομαί σου τοῦτο, τοῦτο δέομαί σου, δέομαι τοῦτό σου. Vel οὐ μέλει μοι Γύγου, vel οὐ μοι μέλει Γύγου, non est mihi curæ Gyges.

GENITIVVS CVM DATIVO.

I. Multa verba genitiuum & datiuum postulant. ἵνα δὴ μετέχῃ τῶν πραγμάτων αὐτοῖς. Plato, *vt cum ipsis factorum particeps esset.* τὰ βαρέα μεταδιδόναι τοῖς φίλοις δεῖ. Xenoph. *molestiam cum amicis communicare*

municare oportet. οὔ μοι μέλει Γύγεω. Anacreon. *non est mihi curæ Gyges*. ἀμφισβητῶ σοι τοῦ χωρίου. Plutarch. *contendo tecum de prædio*. εἴ τι μέλει τῶν ἀνθρώπων τοῖς θεοῖς. Demosth. *si qua Dijs rerum humanarum cura est*. διαφέρει μοι τούτου. Plato, *hoc mea interest*.

ANNOTAT.

Dicimus etiam, διαφέρει μοι τοῦτο, *hoc mea interest*. τί σοι τοῦτο διαφέρει; Plato, *quid hoc tua refert* ᾧ ἐκείνους σωθῆναι μάλιστα διέφερεν. Demosth. *cuius multum intererat, vt illi seruarentur*.

DATIVVS CVM ACCVSATIVO.

I. Verba dandi, reddendi, committendi, promittendi, vt apud Latinos, ita apud Græcos datiuum cum accusatiuo poscunt. Neque opus est exemplis.

II. Verba anteponendi & postponendi fere præter accusatiuum genitiuum habent, propter præpositiones, vt προτιμᾶν, προαιρεῖσθαι, προτάττειν, προκρίνειν, *anteponere, præferre*. τὸν ἐπιεικῆ προτιμᾶν τοῦ πλουσίου. Plutarch. *virum modestum præferre diuiti*.

ANNOTAT.

Alia multa verba datiuum cum accusatiuo, vel hunc cum illo habent, quæ vsu & lectione notabis. Neque enim omnia regulis comprehendi possunt. συνειδὼς αὑτῷ πολλὰ καὶ πονηρά. Xenoph. *qui multorum sibi malorum conscius est*. διαλλάττει ταῖς πόλεις ἀλλήλαις. Plutarch. *conciliat inter se ciuitates*. Atque eadem erit Syntaxis si dicas: διαλλάττει ἀλλήλαις τὰς πόλεις, vel ἀλλήλαις διαλλάττει τὰς πόλεις.

III. Nonnunquam ponitur accusatiuus cum datiuo per ellipsin præpositionis κατὰ, vel διὰ, vel

 alterius.

alterius. Xenoph. *τοῖς φίλοις τὰ δίκαια βοηθεῖν, amicis ſubuenire in rebus geſtis.*

GEMINI CASVS CVM eodem verbo.

I. Quædam verba geminum habēt genitiuum, *κατηγορῶ σου ἁπάντων τεττάρων*. Æſchin. *Accuſo te de omnibus quatuor rebus.*

II. Quædam geminum datiuum petunt. *σαυτῷ συνῄδεις ἀδικοῦντι*. Demoſth. *conſcius tibi eras te iniuſte facere.*

III. Alia duplici accuſatiuo gaudent: cuiuſmodi ſunt verba celandi, docendi, rogandi, monendi, petendi, veſtiendi. *τὴν θυγατέρα ἔκρυπτε θάνατον τοῦ ἀνδρός*. Lyſias. *celauit filiam mortem viri. διδάσκω σε γραμματικήν, doceo te Grammaticam. σχεδὸν τὰ αὐτά με ἤρετο*. Lucian. *fere eadem me interrogauit. ἀναμνήσω ὑμᾶς τὰ τούτῳ πεπραγμένα*. Plato, *admonebo vos rerum ab iſto geſtarum. ὑπομνῆσαι τοὺς χρόνους ὑμᾶς καὶ τὸν καιρὸν ἀνάγκη*. Demoſth. *neceſſe eſt admonere vos temporum illorum & occaſionis. τέλη τοὺς παραπλέοντας ἐξέλεγον*. Æſchin. *tributa à præternauigantibus exigebant. ἀποδῦσαι τινὰ τὰ τεύχεα*. Hom. *exueret aliquem armis. ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ*, Matthæi 27. *exuerunt eum chlamyde ſeu chlamydem, & induerunt eum veſtimentis ſeu veſtimenta ſua. ἐνδὺς τὸν χιτῶνα*. Xenoph. *induens tunicam, & ἐνδεδυμένοι χιτωνίσκους*. Plutarch. *paruis tunicis ſiue induſiis induti.*

1 Nam Sacer interpres Græcam constructionem retinuit, quæ tamen apud historicos & poetas Latinos non omnino est inusitata. Ouid. *Si quidem Cybeleius Atys Exuit hanc hominem, truncoque induruit illo.*

2 Dicimus etiam ἀποστερῶ σε τὰ χρήματα καὶ τῶν χρημάτων. *priuo te pecuniis*. Et sic de cæteris priuandi verbis. προπίνω σοι γάλα καὶ γάλακτι, *propino tibi lac*. Reliqua vsus docebit.

DE VERBIS IMPERSONALIBVS.

Caput Duodecimum.

I. Impersonalia fere sequuntur constructionem suorum personalium, & interdum quidem genitiuum habent, δεῖ τῶν χρημάτων. Demosth. *opus est pecuniis*. ὅταν δ' ὁ δαίμων εὖ διδῷ, τί χρὴ φίλων; Eurip. *quid opus est amicis, si Deus res secundas mittat?*

II. Interdum habent genitiuum, & datiuum simul. μέλει μοι τούτου, *hoc est mihi curæ*. οὐδὲν δεῖ μοι πολέμου καὶ μάχης, *non opus est mihi bello & pugna*. διαφέρει μοι τούτου. Plato. *hoc mea refert*. μεταμέλει τῆς ἁμαρτίας, *pænitet me peccati*. Res accusatiuo effertur. Aristoph. οἴομαι δέ σοι ταῦτα μεταμελήσειν, *puto fore, vt te horum pæniteat*.

III. Quædam tantum datiuum recipiunt. προσήκει μοι τοῦτο. Dem. *hoc me decet*. συμφέρει τῇ πόλει. *conducit ciuitati*. Verum προσήκει genitiuum quo-

que præter datiuum admittit. Plat. καὶ μηνῶν καὶ ἐνιαυτῶν οὐ μόνον γεωργίᾳ προσήκει, ἀλλὰ καὶ στρατηγίᾳ οὐχ ἧττον. *Mensium & annorum rationem tenere non minus ad Imperatoriam artem pertinet, quam ad agriculturā.*
IIII. Coniunguntur etiam cum infinitis tum actiua, tum passiua Impersonalia, more Latinorum. φιλεῖ γίνεσθαι, *solet fieri.* δεῖ μανθάνειν, *oportet discere.* ἀρέσκει μοι παίζειν, *placet mihi studere.* Plato 7. de rep. ἀμετάστατα φιλεῖ γίγνεσθαι, *mutari non solent.*

De Constructione verbi Passiui.

Caput XIII.

I. Verbum passiuum postulat genitiuum cum præpositione ὑπὸ, παρὰ, πρὸς. ἐξηπάτησθε μὲν ὑμεῖς ὑπὸ Φιλίππου. Demosth. *decepti estis à Philippo.* πρὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὰ εἰκότα τετίμηται. Lucian. *à Deo & hominibus honore debito affectus est,* τὰ παρὰ τῆς βουλῆς ὁμολογηθέντα. Halicar. *concessa à Senatu.* σημαίνεσθαί τι παρὰ τοῦ θεοῦ. Xenoph. *significari aliquid à Deo.*
II. Græci sæpe verbis neutris & alijs, quamuis absolutis, pro passiuis vtuntur, eandemq. constructionem illis tribuunt, τηνικαῦτα τηλικαύτῃ καὶ τοιαύτῃ συμφορᾷ περιπεπτώκαμεν ὑπὸ τούτου. Demosth. *tunc in tantam atque talem calamitatem propter istum incidit.* ἀπέθανεν ὑπὸ τῆς γυναικὸς φαρμάκῳ. Lucian. *interfectus est ab*

est ab vxore veneno. ἐφ᾽ οἷς δικαίως ἂν ἀποθάνοις ὑπὸ τ̃ δικαςῶν. Demosth. *propter quæ meritò à iudicibus occidaris.* ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο. 1. ad Corinth. 10. *perierunt à serpentibus.* ὑπὸ τοῦ δίσκου ἀπώλετο. Lucian. *periÿt à disco.*

ANNOTAT.

1 Plura exempla adfert Budæus, qui etiam notat Latinos hoc genus dicendi esse imitatos. Terent. *Herus quantum video ab vxore excidit,* ἐκπέπτωκε, idest, *victus & exactus est.* Cicer. *Nihil esse valentius, à quo intereat.* Plin. *periÿt ab Hannibale.*

2 Solent autem Græci sæpe verbis actiuæ vocis in passiua significatione vti: vt mirum non sit, si illis quoque passiuam constructionem tribuant: ἀπαλλάττω, *liberor:* ἀπαλλάττω ὑπὸ σοῦ: ἀναλαμβάνω, *recreor,* ἀνακάμπτω, *reflector:* ῥίπτω, *iactor:* ἀσκῶ, *exerceor:* κρύπτω, *occultor:* & alia multa.

III. Passiua interdum datiuum habent, ablata præpositione, πέπρακται ἐμοὶ, λέλεκται, ἔγνωσταί μοι, pro, ὑπ᾽ ἐμοῦ, *factum est mihi, dictum est mihi, decretum est mihi,* pro à me. Thucyd. ἐπεπράσσετο αὐτῷ οὐδέν. *Nihil ab illo conficiebatur.*

IIII. Passiua eundem accusatiuum, immo alios fere omnes casus suorum actiuorum retinent. ἐγχειρίζω σοι ταύτην τὴν ἐπιμέλειαν, *committo tibi hanc curam.* ἐγχειρίζομαι ταύτην τὴν ἐπιμέλειαν. *committitur mihi hæc cura.* κρίνεται, κατηγορεῖται κλοπῆς, *accusatur furti.* ἀπεστέρηται χρημάτων, γεγύμνωται τῆς ἐσθῆτος, *priuatus est pecunia, nudatus vestibus.* Gregorius Nazianz. καὶ μέρος οὐκ ὀλίγον ἐγχειρίζεται τῆς οἰκουμένης, *non exigua pars orbis terrarum eius imperio committitur.*

DE CONSTRVCTIONE communi omnium verborum.

Caput XIIII.

Datiuus communis cum præpositione.

I. Propria pagorum, castellorum, vrbium, & cætera omnia nomina iunguntur datiuo cum præpositione ἐν, post quoduis verbum, si interrogatio fiat per aduerbium ποῦ, *vbi.* διέτριψεν ὀλίγον χρόνον ἐν Ῥώμῃ. Herodian. *Exiguo tempore moratus est Romæ.* τῷ παιδὶ τάφον ἐχωσάμην ἐν ἀμύκλαις, Lucian. *Puero tumulum fodi Amyclis.* ποῦ ἐστι; *ubi est?* ἐν ἀγρῷ, *in agro, ruri, vel rure.* ἐν πόλει, *in urbe.* ἐν ἀγορᾷ, *in foro.* ἐν οὐρανῷ, *in cælo.*

II. Nomina vrbium, & aliorum locorum, interdum copulantur cum aduerbio. ποῦ ἐστιν; Vbi est? οἴκοι, *domi,* ἀθήνησι, *Athenis.*

III. Interdum omittitur præpositio. Thucyd. στήλας δὲ στῆσαι ὀλυμπιάσι καὶ πυθοῖ καὶ ἰσθμῷ, *columnas esse erigendas Olympiæ apud Pytho & Isthmum.*

IIII. Si interrogatio fiat per aduerbium ποῖ, *quo?* vtendum est accusatiuo cum præpositione εἰς, vel ἐς, & hoc quotiescunque motus ad locum significatur nomine proprio, siue appellatiuo. ἦλθον καὶ αὐτοὶ εἰς ἀθήνας. Thucyd. *uenerunt ipsi quoque Athenas.* ἀφικνοῦμαι εἰς Ῥώμην, *uenio Romam.*

Accu-

V. Accusatiuus mutatur nonnunquam in aduerbium : *ἀφικνοῦμαι ἀθήναζε, uenio Athenas.*

VI. Interdum omittitur præpositio. Homer. ἐπεὶ δὴ νῆάς τε καὶ ἑλλήσποντον ἵκοντο, *postquam ad naues & Hellespontum uenerunt.* πόλεμόν δ' ἴεν, *iuit in militiam.* Homer. quamquam hic potius pro aduerbio ponitur.

ANNOTAT.

Ergo apud Homerum verba ἱκάνω, ἥκω, ἵκω, *venio*, motum ad locum significantia passim copulantur cum accusandi casu, omissa præpositione εἰς, vel ἐς, vel harum simili. Iliad. 2. αὐτὴ δ' οὐρανὸν ἷκεν· *clamor autem in cœlum venit.* ibid. αὐγὴ δ' οὐρανὸν ἷκεν. *Splendor in cœlum venit.* Simile est illud Virgilianum. *Deuenere locos.* Et, *speluncam conueniunt eandem*, pro in speluncam.

Genitiuus communis cum præpositione.

I. Si interrogatio fiat per aduerbium πόθεν, *unde*, genitiuo respondendum est cum præpositione ἐκ vel ἐξ, idque quando motus à loco significatur. ἐκ Ῥώμης, *Roma*: ἐξ ἀγροῦ ἐπανέρχομαι, *rure redeo.*

II. Nomina locorum, per quæ motus fieri significatur, cohærent genitiuo cum præpositione διά. διὰ τῆς θαλάττης, *per mare.* διὰ τῆς ἑλλάδος, *per Græciam.*

III. Genitiuus mutatur nonnunquam in aduerbium, ἀθήνηθεν, *Athenis*, οἴκοθεν, *domo*, ἀγρόθεν, *ex agro.*

ANNO-

CONSTRVCTIO TEMPORIS.

I. Tempus accusatiuo efferimus, si interrogatio fiat per πόσον χρόνον, *quanto tempore*, seu *quandiu.* quod fit quotiescunque tempus continuatum significamus. Demosth. οἱ χρηστοὶ πρέσβεις οὗτοι καθῆντο ἐν μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆνας. *boni isti Legati tres ipsos menses in Macedonia consederunt.*

II. Aliquando additur accusatiuo præpositio. ἐπί τινας ἡμέρας ἡσυχίαν εἶχον. Diodor. *Per aliquot dies quieuerunt.*

III. Sæpe effertur tempus genitiuo. Lucianus. πέντε ὅλων ἐτέων λαλέειν οὐδέν. *Quinque ipsis annis nihil loqui.* πολλοῦ γὰρ αὐτοὺς οὐχ ἑώρακα χρόνου. Aristoph. *longo enim illos interuallo non vidi.*

IIII. Interdum adhibetur datiuus. Σεβῆρος ἐβασίλευσεν ὀκτωκαίδεκα ἔτεσι. Herodian. *Seuerus duodeuiginti regnauit annis.* εἴκοσιν ὅλοις ἔτεσιν ἀποδημήσας, *uiginti ipsis annis peregrinatus.*

V. Habet hic datiuus nonnunquam præpositionem, παμπλείστοις ἐν ἔτεσιν, *plurimis annis.* Thuc. ἐν τοσῷδε χρόνῳ, *tam breui.*

VI. Quod si interrogatio fiat per aduerbium πότε, *Quando*, genitiuo respondebimus. κοιμήσομαι τῆς νυκτός. Lucian. *dormiam noctu.* μέτεισι οὐ μακροῦ χρόνου. Sophocl. *aderit non longo post tempore.* νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐργάζεται, *laborat dies ac noctes.*

VII. Adhibetur non raro datiuus. τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ αὐτοῖς ξυνέβη. Thucyd. *eadem autem die ipsis accidit.* ὑστέρῳ χρόνῳ ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν. Thucyd. *posteriore tem-*

re tempore expeditionem contra Troiam susceperunt.

VIII. Aliquando vtuntur scriptores accusatiuo, vt in hac Aristotelis quæstione vides. διὰ τί τὸν μὲν χειμῶνα πρωῒ ἀπὸ τῆς ἕω πνεύματα πνεῖ, τὸ δὲ θέρος δείλης καὶ ἀπὸ δυσμῶν, *quare hyeme quidem venti ab oriente spirant mane; æstate vero circa crepusculum, seu vesperi ab occidente.* In qua sententia posuit χειμῶνα & θέρος in accusandi casu, δείλης vero in genitiuo. κατέπλευσαν δεῦρο τρίτον ἔτος. Demosthen. *Nauigarunt huc ab hinc tribus annis.*

ANNOTAT.

Videtur subintelligenda esse præpositio κατὰ, cum ad πότε respondetur per accusatiuum, κατὰ τὸν χειμῶνα, κατὰ τὸν χρόνον. Nam interdum exprimitur præpositio, ἐν μηνὶ τῷ ἕκτῳ, *in mense sexto,* Luc. 1. ἐν χρόνῳ τοῦ τέλους. *Nazianz. in extremo temporis articulo.* & passim alias. Putant aliqui etiam in illis, νυκτὸς, *noctu*. ἑσπέρας, *vesperi*. μεσημβρίας, *meridie*, νυκτὸς μέσων, *media nocte*. subintelligi præpositionem ἐπὶ.

GENITIVVS ABSOLVTVS.

I. Quæ Latini ablatiuo absoluto enũciant, hæc efferũt Græci genitiuo. Hom. οὔ τις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο, *nullus me viuente superque terram vidente.* γινομένης ἐκκλησίας, Demost. *conuocata concione.* τοσούτων ὄντων καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων, Isocrat. *Cum tot sint priuati & magistratus.*

II. Aliquando videtur loco genitiui poni datiuus absolute. παριόντι τῷ ἐνιαυτῷ φαίνουσι πάλιν φρουράν. Xenoph. *Anno præterlapso rursus custodiam decernunt.* Nisi sit datiuus temporis.

III. Aliquando loco genitiui ponitur accusatiuus

tiuus absolute, ὡς δὴ ἀκίνδυνον, αὐτοῖς τὸ ἔργον ἐσόμενον, pro, ὡς ἀκινδύνου αὐτοῖς τοῦ ἔργου ἐσομένου. Halicar. *quasi res illis sine periculo eßet futura*. ὥσπερ οὐκ αὐτῷ χώραν τινὰ ὄσαν. Aristoph. *quasi ei non esset aliqua regio, seu aliquis locus*.

ANNOTAT.

Plerumque addi solet ὡς vel ὥσπερ, cum accusatiuus pro genitiuo absolute adhibetur. Aristot. ὡς οὐχ ὁμοίως φύσει τῆς διαλέκτου οὔσης καὶ τῆς φωνῆς, ἀλλ' ἐνδεχόμενον πλάττεσθαι: *quasi non similis sint natura sermo & vox, sed fingi ac formari ea contingat*, ἐνδεχομένου *dicendum fuit*.

IIII. Attici frequenter pro genitiuo absoluto vsurpant solum participium neutri generis, numeri singularis in nominādi vel accusandi casu. δόξαν δὲ ἡμῖν ταῦτα, ἐπορευόμεθα. Plato, *cum hæc nobis visa & decreta essent, ibamus*. γεγραμμένον διαρρήδην ἐν τῇ συγγραφῇ. Demosth. *cum scriptum esset in syngrapha*. Sic μικρὸν δεῆσαν, pro, δεήσαντος, *cum parum abfuisset*, ἐξὸν αὐτῷ, *cum illi liceret*. ἐξὸν φυγεῖν, μὴ ζήτει δίκην, Plutarch. *cum licet fugere, ne quære iudicium*: ἀκουσθὲν αὐτῷ, *cum iam audisset*, δόξαν ἐμοὶ γράψαι. *cum scribere statuissem*, & eiusdem generis multa.

V. Interdum ponitur solum participium, reliquis casibus suppressis, ἐλθόντων δὲ, *venientibus vero*, subaudi, ἀνθρώπων, *hominibus*.

Datiuus instrumenti, Causæ, Modi, Actionis.

I. Quæuis verba admittunt datiuum significantem instrumentum aut causam, propter quam aliquid

aliquid fit, aut modum, quo aliquid fit, κοσκίνῳ ὕδωρ ἀντλεῖν, *cribro haurire aquam*, δόρατι διαπεῖραι, *hasta confodere*. ξίφει κτείνειν, *gladio occidere*. προνοίᾳ πλεῖστα κατορθοῦνται. Thucyd. *Plurima bene geruntur prouidentia*. ὄμμασιν ἀμβλώσσει, Nicand. *cæcutit oculis*.
II. Vt apud Latinos nonnunquam additur præpositio *cum*; ita apud Græcos σὺν: σὺν πολλῇ σπουδῇ, *magna cum diligentia*.

Accusatiuus communis spatij.

I. Accusatiuum spatij vel mensuræ admittunt pleraque verba, ποταμὸς ἀπεῖχε τῆς πόλεως, σημεῖα ἑκκαίδεκα. Herodian. *fluuius ab vrbe aberat sexdecim milliaria*. ἀπέχει δὲ ἡ πλαταία τῶν θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα. Thucyd. *abest platæa Thebis septuaginta stadia*.
II. Spatium vel mensura exigit nonnunquam Datiuum, δίεχει ὁδῷ ἡμερῶν εἴκοσι, *abest via viginti dierum*.

DE CONSTRVCTIONE modorum, præsertim infinitiui.

Caput XV.

ADMONITIO.

Cum suæ cuique linguæ sint certe loquendi formulæ, natiuique modi, quibus ab aliis secernitur; fit, vt multa eleganter dicantur Græce, quæ non nisi inepte dicerentur Latine;

quod cum in aliis passim, tum vero maxime in modis verborum contingit, vt ex sequentibus exemplis planum fiet.

I. Græci per indicatiuum multa efferunt, quæ nos per coniunctiuum. Arist. ἡ δὲ κάμηλος πίνει ἥδιον, θολερὸν καὶ παχὺ, οὐδ' ἀπὸ τῶν ποταμῶν πρότερον ἢ συνταράξει, *camelus uero suauis bibit aquam turbidam & crassam, neque prius è fluuijs bibit, quàm conturbet seu conturbauerit*. παρ' ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς μισθοφορεῖ, ὅστις μὴ ἱκανός ἐστιν ἴσα ποιεῖν ἐμοί. Xenoph. *apud me nullus stipendia facit, qui non idoneus sit, eadem atque ego facere*, οὐδὲν γὰρ οὕτω βραχὺ ὅπλον ἑκάτεροι εἶχον, ᾧ οὐκ ἐξικνοῦντο ἀλλήλων. Xenoph. *nullum enim telum tam breue habuerunt, quo se mutuo non sauciarent*.

ANNOTAT.

Plura exempla adfert Budæus. Et certe insignis est hæc linguæ Græcæ à Latino discrepantia. Quam enim malè dices latinè; *Nescio num venit, num fecit, Nescio utrum ipse est, vtrũ ipse est, vtrum ipse me percussit*, tam bene dices Græcè; ἀγνοῶ εἰ ἦλθεν. οὐκ οἶδα εἰ ἐλήλυθε. οὐκ οἶδα, εἰ πεποίηκε, οὐκ οἶδα εἰ αὐτὸς ἔτυψεν ἐμέ, εἰ ἐτύφθην ὑπ' αὐτοῦ. *Dubito num venturus sit*, ἀμφισβητῶ πότερον ἥξει, ἢ ἥξεται. Aristot. ἐπεὶ οὐκ ἔχουσι μόρια, οἷς περιλήψονται, ἀντὶ τούτων τῇ ὑγρότητι τοῦ σώματος, *cum non habeant partes, quibus se complectantur* (ad verbum, *complectuntur vel complectentur*) *harum loco vtuntur humiditate corporis*. Latine dicendum est; *Nescio quid fecerit*. Græcus dicet; οὐκ οἶδα τί πεποίηκεν, ἢ ἐποίησε. Seduli porro præceptoris erit in explicatione librorum & has & alias Græcorum proprias loquendi formas iuuentuti diligenter demonstrare; vt cum Græce scribendum & loquendũ est; id non tantum faciant Græcis vocabulis, sed etiam Græco more. Quo modo vero Græci indicatiuo vtantur cum particula δυνητικῇ ἂν dictum est iam in primo libro, & infra cum de coniunctionibus præcipiemus, breuiter iterabitur.

Sæpe

II. Sæpe Græci per enallagen indicatiuum pro optatiuo ponunt. οὐ γὰρ ἐζήτουν οἱ Ἀθηναῖοι οὔτε ῥήτορα οὔτε στρατηγὸν δι' ὅτου δουλεύσουσιν εὐτυχῶς· ἀλλ' οὔτε ζῆν ἠξίουν, εἰ μὴ μετ' ἐλευθερίας αὐτοῖς ἐξέσται τοῦτο ποιεῖν. Demosth. *non enim quærebant Athenienses Rhetorem uel Ducem, per quem feliciter seruirent, sed neque uiuere quidem uolebant, si id illis cum libertate non liceret*, pro, δουλεύσοιεν καὶ ἐξέσοιτο. Idem, χρῆν δὲ σιτοπομπείαν ὅπως κομισθήσεται, περιϊδεῖν, *oportebat uero uidere, quomodo frumentum conueheretur*.

IMPERATIVVS.

I. Imperatiuus postulat vocatiuum apud Græcos & Latinos. Est tamen quando Græci cum nominatiuo illum iungant. Lucian. οὗτος ὁ πυθαγορικὸς κατάβηθι, καὶ πάρεχε ἑαυτὸν ἀναθεωρεῖν *Tu uita Pythagorica descende, & te spectandum præbe*.

II. Vtuntur interdum aoristo imperatiui pro futuro indicatiui. Menand. οἶδ' ὅτι ποίησον, pro, ποιήσεις, *scio te facturum*. Euripid. οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; pro, δράσεις, *scis quid facturus sis?*

OPTATIVVS.

I. Græci libenter vsurpant optatiuum præcedentibus particulis ὅτι, ὥσπερ, ὅς, ὅποι, ὅτε, & ὡς. ὡς εἴ τις ζητήσας καρπὸν πολὺν παρὰ τῆς Δημητρὸς, εἶτα τυχὼν, ἄχθοιτο τῇ φορᾷ, Liban. *ut si quis copiosum fructum à Cerere petisset, post ubi impetrasset, prouentui indignaretur*.

II. Aliquando præponitur illi aduerbium optandi, εἴθε aliquando omittitur, Synes. κακῶς ὁ δεῦρό με κομίσας ἀπόλοιτο ναύκληρος, *malè pereat nauta, qui me huc aduexit*. Theocr. εἴθε γενοίμαν ἁ βομβεῦσα μέ-

λισσα, καὶ εἰς τὸ σὸν ἄντρον ἱκοίμην. *utinam fierem apis stre pera, tuumque in antrum uenirem.*

III. Optatiuus sæpe adhibetur pro indicatiuo. Porro Atticorum proprium est optatiuis vti, vbi natura ad indicatiuum ferebat, vt ait Budæus. ἔλεγες γὰρ ὅτι Ζεὺς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν αἰδῶ πέμψειε τοῖς ἀνθρώποις. Plato. *dixisti enim à Ioue iustitiam ac uerecundiam hominibus missam.* οἱ δ' Ινδοὶ εἰσελθόντες ἔλεξαν, ὅτι πέμψειε σφᾶς ὁ Ινδῶν βασιλεὺς, καὶ κελεύσειεν ἐρωτᾷν, Xenoph. *Indi uero ingressi dixerunt, se à Rege Indorum missos, & iussos interrogare, pro* ἔπεμψε καὶ ἐκέλευσε.

SVBIVNCTIVVS.

Subiunctiui magnus est vsus apud Græcos & Latinos in ambigendo dubitandoque, πότερον εἴπω; Lucian. *utrum dicam?* οὐκ οἶδ' ὅ, τι φῶ. Galen. *nescio quid mihi dicendum sit.* ὅπως δὲ εἰδῶ μάλιστα, ὁποῖός ἐστι τὴν ὄψιν; Lucian. *Vt autem scire possim, quali est aspectu?*

ANNOTAT.

Apud Latinos hæc loquendi ratio crebra est. Nisi malis hunc modum potentialem appellare. *Cic. pro Plancio.* multo citius meam salutem pro te obiecero, quam Cn. Plancii salutem tradidero contentioni tuæ. *Idem Phil. 13.* Neque istinc si cupias possis te explicare. recesseris? omnes sequentur. manseris? hærebis. *Eiusmodi à Græcis* αὐθυπότακτα *vocantur.*

INFINITIVVS.

I. Cum duo verba simul ponuntur, absque coniunctione, alterum ponitur in infinitiuo; vt apud Latinos, δοκεῖς τι ἀληθὲς λέγειν. Lucian. *uideris quiddam uerum dicere.*

Infini-

II. Infinitiuus nominatiuum habet, cum in eadem persona oratio subsistit, λέγω εἶναι φίλος, *dico me esse amicum.* Lucian. φησὶν οὗτος ἀμείνων γεγενῆσθαι στρατηγὸς, *dicit iste se meliorem esse ducem.*

III. Dum verò in eadem persona non persistitur, accusatiuus adiungitur, φημὶ τούτους μάλιστα ἐπαίνου ἀξίους εἶναι. Lucian. *dico istos maximè esse laude dignos.*

ANNOTAT.

Fusius de his Budæus. Imitati sunt nonnunquam Latini secundam regulam. Lucan. *Tutumque putauit*
Iam bonus esse socer. Ouid. *sed enim quia rettulit Aiax*
Esse Iouis pronepos. Catul. *Phaselus ille quem videtis hospites.*
Ait fuisse nauium celerrimus.
De quibus consule Emmanuelem initio Syntaxéos.

V. Quando infinitiuus & verbum præcedens ad eandem personam pertinent; non est opus accusatiuo pronominis, ἔφη ποιήσειν, *dixit facturum.* nimirum se. ὑπέσχετο βοηθήσειν. Plutarch. *pollicitus est se opitulaturum.*

VI. Verbum μέλλω frequenter adiungitur præsenti, aoristis, & futuris infinitiui μέλλω ποιεῖν, *faciam,* ad verbum, *futurus sum facere,* ἔμελλον ποιεῖν, *facturus eram.* ὅταν μέλλῃ εἰσάξειν, *quando futurus est introducere,* ideſt, *quando introducturus est,* λόγος ὁ μέλλων λεχθήσεσθαι, λόγος ὁ λεχθησόμενος, *oratio recitanda.* μέλλω γενέσθαι, *ero.* μέλλω πέμψειν. Thuc. *sum missurus.* τί ἔμελλον κελεύειν ἢ τί συμβουλεύειν αὐτῇ ποιεῖν. Dem. quid ei præcipere vel suadere debui vt faceret?

VII. Infinitiuus εἶναι, accedente verbo δεῖ, vel ἔξεστι ὑπάρχει, vel aliquo huiusmodi, dandi vel accusandi casũ postulat, ἰσχυροῖς λακεδαιμονίοις διὰ τέλους εἶναι, *continuo Lacedæmonijs fortibus atque robustis eße licet*, τῇ τῶν τρόπων πρᾳότητι οὐδ' ἑτέροις ἄλλοις ὁμοίως ἡμέροις εἶναι δοκεῖν λιπόντες, Aristid. *mansuetudine morum nullis alijs concedentes, vt æque placidi esse videãtur.* σοὶ δὲ συκοφάντῃ εἶναι ὑπάρχει, Demosth. *tibi licet esse sycophantæ.* οἷς προσήκει ἀγαθοῖς ἀνδράσιν εἶναι, Andocid. *quos viros bonos esse decet.*

A N N O T A T.

Hinc Latini sumserunt. vt Cic. pro Flacco. liceat iis, qui hæc salua esse voluerunt, ipsis esse saluis. Idem 1. de leg. Cui ne esse quidem licuisset tribuno. & alibi sæpe.

VIII. Accusatiui participiorum frequẽter pro verbis infinitis adhibentur, πρῶτον μὲν ἅπαντες μέμνησθε δὶς δεθέντα καὶ κριθέντα. Demosth. *omnes meministis bis ligatum bisque condemnatum*, pro δεθῆναι καὶ κριθῆναι.

IX. Cum verbis perseuerandi, desistendi, affectionem animi notitiamve significantibus coniungitur participium loco infinitiui, ἀγαπῶν με διατέλει, pro, ἀγαπᾶν, *perge me amare*. οὐ παύσομαι φιλῶν, *non desistam amare*, pro, φιλεῖν. παύσασθε ἐρίζοντες. Lucian. altercari desinite μέμνημαι ἰδών, pro, ἰδεῖν, *memini videre*. λανθάνει πράττων. Aristot. *latet alios eum hoc facere, clam facit.* λέληθας δουλεύων, Aristoph. *non sentis te seruire*.

X. Idem fit in nonnullis adiectiuis cognitio-

nem

nem significantibus, δῆλος εἶ συκοφαντῶν, *apparet te esse sycophantam*. Lucian.

XI. Interdum tamen non participium, sed infinitiuus prædictis verbis additur, Μέτελλον αἰσθόμενος ἐγγὺς εἶναι (pro ὄντα) ἀνέζευξε. Plutarch. *sentiens Metellum prope adesse, castra mouit*.

XII. Vsurpatur infinitiuus frequentissime pro coniunctiuo vel optatiuo, præcedentibus particulis οἷος, ὅσον, ὡς, ὥστε, πρὶν, ἐφ' ᾧ. οὐδ' ὀβολὸν ἔχει, ὥστε πρίασθαι βρόχον. Lucian. *ne obolum quidem habet, vt emat laqueum*. τοιοῦτός ἐστιν οἷος μὴ ἥδεσθαι, *talis homo est, vt nulla voluptate afficiatur*. οἱ θεοί εἰσιν οἷοι μὴ μεταβάλλειν. *Dij sunt eiusmodi vt nunquam mutentur*. πολλάκις γέγονεν, ὥστε τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆναι. Isocrat. *Sæpe accidit, vt qui potentiores essent, ab imbecillioribus vincerentur*.

XIII. Nominatiuis adiectiuorum eleganter adiungunt Græci infinitiuum, δεινὸς λέγειν, *acer dicere*, id est, *acer, & vehemens in dicendo*. δεινὸς γὰρ εὑρεῖν κἀξ ἀμηχάνων πόρον. Æschyl. *etiam ex desperatis exitum reperire potest*. ὀξὺς ὁρᾶν, *acer videre*, βαθεῖα περᾶσαι, *profunda transire*, ἔμπειρος ἱππεύειν, τοξεύειν, ᾄδειν, *peritus equitare, iaculari, cantare*, δεινὸς ἄνθρωπος τοῖς πράγμασι χρῆσθαι. Demosth. vir acer in rebus gerendis.

ANNOTAT.

Hinc apud Latinos, *fortis bellare, prudens intelligere, sapiens prouidere*, & his similia passim apud Latinos obuia, maxime apud Horatium.

VII. Infinitiuus εἶναι, accedente verbo δεῖ, vel ἔξεστι ὑπάρχει, vel aliquo huiuſmodi, dandi vel accuſandi caſū poſtulat, ἰσχυροῖς λακεδαιμονίοις διὰ παντὸς ἔξεστιν εἶναι, *continuo Lacedæmonijs fortibus atque robuſtis eſſe licet*, τῇ δὲ τρόπων πρᾳότητι οὐδ' ἐσὶν ἄλλοις ὁμοίως ἡμέροις εἶναι δοκεῖν λιπόντες, Ariſtid. *manſuetudine morum nullis alijs concedentes, vt æque placidi eſſe videãtur*. σοὶ δὲ συκοφάντῃ εἶναι ὑπάρχει, Demoſth. *tibi licet eſſe ſycophantæ*. οἷς προσήκει ἀγαθοῖς ἀνδράσιν εἶναι, Andocid. *quos viros bonos eſſe decet*.

ANNOTAT.

Hinc Latini ſumſerunt. vt Cic. pro Flacco. liceat iis, qui hæc ſalua eſſe voluerunt, ipſis eſſe ſaluis. Idem 1. de leg. Cui ne eſſe quidem licuiſſet tribuno. & alibi ſæpe.

VIII. Accuſatiui participiorum frequẽter pro verbis infinitis adhibentur, πρῶτον μὲν ἅπαντες μέμνησθε δὶς δεθέντα καὶ κριθέντα. Demoſth. *omnes meminiſtis bis ligatum biſque condemnatum*, pro δεθῆναι καὶ κριθῆναι.

IX. Cum verbis perſeuerandi, deſiſtendi, affectionem animi notitiamve ſignificantibus coniungitur participium loco infinitiui, ἀγαπῶν με διατέλει, pro, ἀγαπᾶν, *perge me amare*. οὐ παύσομαι φιλῶν, *non deſiſtam amare*, pro, φιλεῖν. παύσασθε ἐρίζοντες. Lucian. altercari deſinite μέμνημαι ἰδών, pro, ἰδεῖν, *memini videre*. λανθάνει ποιῶν. Ariſtot. *latet alios cum hoc facere, clam facit*. λέληθας δουλεύων, Ariſtoph. *non ſentis te ſeruire*.

X. Idem fit in nonnullis adiectiuis cognitio-

nem

nem significantibus, δῆλος εἶ συκοφαντῶν, *apparet te esse sycophantam*. Lucian.

XI. Interdum tamen non participium, sed infinitiuus prædictis verbis additur, Μέτελλον αἰσθόμενος ἐγγὺς εἶναι (pro ὄντα) ἀνέζευξε. Plutarch. *sentiens Metellum prope adesse, castra mouit*.

XII. Vsurpatur infinitiuus frequentissime pro coniunctiuo vel optatiuo, præcedentibus particulis οἷος, ὅσον, ὡς, ὥστε, πρὶν, ἐφ' ᾧ. οὐδ' ὀβολὸν ἔχει, ὥστε πρίασθαι βρόχον. Lucian. *ne obolum quidem habet, vt emat laqueum*. τοιοῦτός ἐστιν οἷος μὴ ἥδεσθαι, *talis homo est, vt nulla voluptate afficiatur*. οἱ θεοί εἰσιν οἷοι μὴ μεταβάλλειν. *Dij sunt eiusmodi vt nunquam mutentur*. πολλάκις γέγονεν, ὥστε τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆναι. Isocrat. *Sæpe accidit, vt qui potentiores essent, ab imbecillioribus vincerentur*.

XIII. Nominatiuis adiectiuorum eleganter adiungunt Græci infinitiuum, δεινὸς λέγειν, *acer dicere*, id est, *acer, & vehemens in dicendo*. δεινὸς γὰρ εὑρεῖν κἀξ ἀμηχάνων πόρον. Æschyl. *etiam ex desperatis exitum reperire potest*. ὀξὺς ὁρᾷν, *acer videre*, βαθεῖα περᾶσαι, *profunda transire*, ἔμπειρος ἱππεύειν, τοξεύειν, ᾄδειν, *peritus equitare, iaculari, cantare*, δεινὸς ἄνθρωπος τοῖς πράγμασι χρῆσθαι. Demosth. vir acer in rebus gerendis.

ANNOTAT.

Hinc apud Latinos, *fortis bellare, prudens intelligere, sapiens prouidere*, & his similia passim apud Latinos obuia, maxime apud Horatium.

XIIII. Infinitiuus apud Græcos ponitur frequenter pro imperatiuo. Phocylid. μέτρῳ μὲν φαγέειν, πιεῖν καὶ μυθολογεύειν, pro, φάγε, πίε, καὶ μυθολόγει. *moderatè edito, bibito, ac loquere*. Atque id frequens eſt apud Heſiodum in ἔργοις.

ANNOTAT.

Sunt tamen qui ſubaudiri velint verbum, θέλε, aut χρὴ, aut προσήκει, aut aliquid huiuſmodi. Modum hunc loquendi expreſsit Virgil. 3. Georg.

Aeſtibus at medijs vmbroſam exquirere vallem
Tum tenues dare rurſus aquas, & paſcere rurſus.

Subaudi conuenit.

XV. Gerundia Latinorum in Di, Do, Dum, itemque ſupina, ſupplét Græci per infinitiuum, addito interdum articulo, interdum omiſſo, cum alijs particulis, vt ſunt, ἕνεκα, χάριν, & cum præpoſitionibus. ἄριστος ἀκοντίζειν. Herodian. *peritiſsimus iaculandi*. ὥρα ἡμῖν ἀπιέναι. Lucian. *tempus eſt abeundi*. ὥρα πορεύεσθαι ἐστί, Xenoph. *tempus eſt eundi*. ἕνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν, Iſocrat. *rei familiaris augendæ gratia*. τοῦ νικᾶν ἕνεκα ἦλθε, *venit vincendi gratia*. τὸ πλουτεῖν ἐστὶν ἐν τῷ χρῆσθαι μᾶλλον ἢ ἐν τῷ κεκτῆσθαι. Ariſtot. *diuitiæ magis ſunt in vtendo, quàm in poſſidendo*. δῶκε φέρειν, *dedit ferendum*. εὖ πεφυκὼς πρὸς τὸ διαχλευάζειν. Polyb. *natura aptus ad ſubſannandum*. ἐξῆλθε μισθώσασθαι ἐργάτας. Matthæi. 20. *exiuit conductum, ſeu conducere operarios*. ἡδὺ καὶ ῥᾴδιον κτήσασθαι. Plato. *res comparatu facilis*.

ANNO.

ANNOTAT.

Inde illa apud Latinos. Virg. *dederatque comas diffundere ventis*. Et, *Dat habere nepoti*. Et, *Magnum dat ferre talentum*.

XVI. Gerundia in dum, cum aliquid fieri, aut faciendum significant, circumloquuntur Græci per verbalia in εον, λεκτέον, *dicendum*: ποιητέον, *faciendum*: τυπτέον, *verberandum*: quæ præter suum casum, casum quoque personæ recipiunt, οὐ δουλευτέον τούτοις, *non est his seruiendum*. οὐ τ' αὐτὰ πᾶσιν ἀποδοτέον. Aristot. *non eadem omnibus tribuendum est*. εὐθὺς διαλυτέον τὰς φιλίας. Idem, *statim dissoluendum amicitias*.

ANNOTAT.

Ita enim ad verbum vertitur. qui modus loquendi Latinis quoque poetis nonnumquam placuit. Lucret.

Æternas quoniam pœnas in morte timendum.

Virgil. *alia arma Latinis*

Quærenda, aut pacem Troiano à rege petendum.

Vide Emmanuelem in constructione infinitiui, & de participiali in Dum. γραπτέον ἐμοὶ ἐπιστολήν. ad verbum, *scribendum est mihi epistolam*, pro, *scribenda est mihi*, vel, *à me epistola*.

XVII. Attici in his verbalibus vtuntur nonnunquam plurali pro singulari, οὐκ ἔτι πιστευτέα τῶν νῦν οὐδενὶ, pro, πιστευτέον. Lucian. *non est amplius vlli mortalium fidendum*. πορευτέα εἶναι, *eundum esse*, pro, πορευτέον, inquit Budæus.

XVIII. Aliquando cohærent verbalia hæc cum

ſuo ſubſtantiuo, more adiectiuorum, λυτέος καὶ οὐκ ἐατέος ὁ τοιοῦτος νόμος κύριος γίγνεσθαι νῦν. Demoſth. *Soluenda eſt huiuſmodi lex, & neque ſinendum, vt ſe dominam conſtituat.* οὐ παροπτέος ἀνὴρ οὐδὲ ἀμελητέος. Lucian. *non deſpiciendus vir, neque negligendus.* Soph. ἡ δ' ὁδὸς πορευτέα. via iucunda.

XVIIII. Videntur nonnunquam Græci Gerundia & ſupina circumloqui per participia, ἧκον ἀμυνοῦντες. Iſocrat. *veniebant opitulatum.* βαῖνον ἐποψόμεναι. Apoll. *ibant ſpectatum.* ὁ ἡττηθεὶς μαχόμενος, Ariſtot. *victus pugnando.* μεταξὺ λουόμενος, *inter lauandum.*

ANNOTAT.

Hæc tamen & his ſimilia exempla aliter Latinè reddi poſſunt, nempe veniebant opitulaturi, ibant ſpectaturæ, victus in pugna. Et hæc de infinitiuo.

De Conſtructione Participiorum.

Caput XVI.

ADMONITIO.

Vſus participiorum in lingua Græca adeò frequens eſt & elegans, vt non immeritò Græci dicantur, φιλομέτοχοι. id eſt, participiorum amantes. Plurima enim, quæ nos, non niſi periphraſi adhibita, pluribus efferre poſſumus, ipſi vnico participio venuſtiſſime exprimunt. quod Latinis mirari, raro verò imitari licet, præſertim pari lepore & venuſtate. imò tum quoque libenter

benter participiis vtuntur; cum aliis verbis æque commode, & breuiter vti possent, cuius rei hoc sit exemplum. Demosth. ὡς γὰρ εἰπεῖν ἁπλῶς, ἅπαντες ἐγνωκότες ὑπάρχειν μοι δοκεῖτε, *vt enim vno verbo dicam, omnes videmini mihi cognouisse*. poterat Demosthenes breuius dicere, γνῶναι, vel ἐγνωκέναι. Idem. ὅτι εἴη Νικόδημον ἀπεκτονώς, *quod Nicodemum peremerit*, pro, ὅτι ἀπέκτονε ἢ ἀπέκτανε. Idem. οὗτος δὲ ἦν ὁ πάντα ταῦτα διοικῶν, pro, οὗτος πάντα ταῦτα διῴκει, *hic omnia administrabat*.

Ceterum cum ex iis quæ superioribus capitibus de verbis præcepimus, multa participiis sint communia cum verbis, superuacaneum foret hic plures hac de re præceptiones tradere.

I. Participia imitantur verborum suorum constructionem, ut apud Latinos, ὀλιγωρῶν τῆς παιδείας, *negligens disciplinæ*. τίς ἦν ὁ βοηθήσας τοῖς Βυζαντίοις καὶ σώσας αὐτούς; Demosth. Quis fuit, qui Byzantijs opem tulit, eosque seruauit?

ANNOTAT.

Id Latini poetæ videntur imitari. Hor. 1 3. car. *Dulces docta modos, & citharam sciens*.

II. Participia cum fiunt nomina, genitiuum habent, ut apud Latinos, εἰδυῖα πόνου, *gnara laboris*. μάχης εὖ εἰδότε πάσης. Homer. *belli scientes*. δεδαηκόμενος πολέμοιο, Idem. *doctus belli*. τόξων εὖ εἰδώς, *sciens iaculorum*.

III. Aliquando adiunguntur participia verbis, vt eorum significationem augeant, οἶδα ἰδών, *videns vidi, sciens scio*. Sed hæc Hebraismum redolere videntur.

Inter-

IIII. Interdum abundant participia ᾤχετ' ἀπιὼν, *abijt, vel abiens abijt*. ληρεῖς ἔχων, *nugaris*. De qua re etiam capite secundo dictum est.

De Constructione Aduerbiorum.

Caput XVII.

ADVERBIA CVM NOMINE.

I. Aduerbia demonstrandi nominatiuum vel accusatiuum habent, ἴδε, ἰδοὺ, ἠνίδε, *en, ecce*, ἰδοὺ ῥόδος, ἰδοὺ πήδημα, Æsopus. *ecce Rhodus, ecce saltus*.

II. Genitiuum habent aduerbia loci, temporis, numeri, ordinis, caussæ, similitudinis, separationis, exceptionis, copiæ, celandi, & illa omnia, quæ formantur á nominibus genitiuum habentibus: vt sunt comparatiua & superlatiua, & alia quamplurima, quorum omnium ordine subijciam exempla. ἐγγὺς τῆς πόλεως, *prope ciuitatem*. πλησίον τῆς ἀγορᾶς, *prope forum*. εὐθὺ Βαβυλῶνος, *recta Babylonem*. πόῤῥω Διὸς καὶ κεραυνοῦ, *procul a Ioue & fulmine*. πρόσθε θυρῶν, *ante fores*. ἔξω τῆς πόλεως, *extra ciuitatem*. μεταξὺ κινδύνων, *inter pericula*. εὐθὺς τοῦ δείπνου, τοῦ ἀρίστου, *statim à cæna, à prandio*. μέχρι καὶ ἕως τῆς ἑσπέρας, *vsque ad vesperam*. πρωῒ τῆς ἡμέρας, *matutino tempore*. ἅπαξ, δὶς, τρὶς, τετράκις τοῦ ἐνιαυτοῦ, *semel, bis, ter, quater*

in anno. ἐφεξῆς τοῦ ἑνὸς, *deinceps post vnum*. ἐχομένως τούτων, *post hæc*. ἕνεκα τῆς ἀληθείας, εὐδαιμονίας, *propter veritatem, felicitatem*. χάριν τῶν πόνων, *gratia laborum*. ἕκατι τοῦ κέρδους, *propter lucrum*. ποταμοῦ δίκην, ἢ πυρὸς, *instar fluuij, vel ignis*. & apud Poetas. δίχα δώρων, *sine donis*. ἄτερθε πόνων, ἀπαίδευτε καμάτων, *sine labore*. νόσφι Διὸς, *sine Ioue*. χωρὶς τῶν ἄλλων, *absque alijs*. δίκην μαγείρων, *more cocorum*. πάντα ἔχει πλὴν χρημάτων, *omnia habet excepta pecunia*. παρεκτὸς μοιχείας, *excepto adulterio*. ἅλις ἁλὸς, *satis salis*. κρύβδα vel λάθρα τῶν ἄλλων, *clam alijs*. μᾶλλον τῆς φύσεως, *magis quàm natura ferat*. μάλιστα πάντων, *maxime omnium*. ἥκιστα πάντων, *minimè omnium*. ἀξίως τῶν προγόνων, *digne maioribus*.

III. Datiuum habent aduerbia congregandi. ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, *simul cum die*. prima luce. ἅμα τοῖς ἄλλοις, *simul cum alijs*. ὁμοῦ τοῖς συμμάχοις, *vna cum socijs*.

IIII. Datiuum etiam illa poscunt, quæ fiunt à nominibus cum Datiuo iungi solitis. ὁμοφώνως ἄλλοις, *conuenienter alijs*. ὁμοίως τοῖς μάλιστα. Demosth. quam qui maxime.

V. Vt nomina nonnulla genitiuum & datiuum postulant: ita quædam etiam aduerbia, πλησίον σοῦ καὶ σοί, *prope te*. ὁμοίως ἀνθρώπου, καὶ ἀνθρώπῳ, *similiter homini*. ἐγγὺς τῆς πόλεως, *prope ciuitatem*. ἐφεξῆς τοῖς εἰρημένοις. Arist. deinceps post supradicta.

VI. Aduerbia iurandi accusatiuum habent, νὴ τὸν Δία, μὰ τὸν Ἀπόλλω, passim apud scriptores. *ita per Iouem, non per Apollinem*.

VII. Si aduerbia negandi cum negatiuis nominibus, aliisve negantibus aduerbiis coniungantur;

gantur; magis negant, οὐκ ἔστιν ἀνδρὶ ἀγαθῷ κακὸν οὐδὲν οὔτε ζῶντι, οὔτε τελευτήσαντι. Plato, *Vir bonus nullum malum habet neque viuus, neque mortuus.*

VIII. ὦ aduerbium vocantis, exclamantis, & admirantis Græcis, Latinis etiam interiectio, coniungitur cum nominatiuo, genitiuo, accusatiuo & vocatiuo ὦ ἔβενος, ὦ χρυσὸς, Theocr. *o ebenum, o aurum*. ὦ πηγῆς πολυχεύμονος, S. Basil. *o fontem vberem*. ὦ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος, *o meam miseriam*. ὦ τῆς ἀναισχυντίας. *o impudentiam*. ὦ ἐμὲ δειλαίαν, *o me miseram*. Callimach. ὦ Ζεῦ τί λέξω; *o Iuppiter quid dicam?* Eurip. ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσα, *o mater, o genitrix*. Idē.

ANNOTAT.

1 Aduerbium ὦ oxytonũ aiunt esse admirantis, vel dolentis, ὦ perispomenon vocantis vel exclamantis.

2 ὦ *interdum sine casu*. ὦ πῶς ἀδακρυτὶ τὴν τούτων ἐνέγκω τὴν μνήμην: Nazianz. *o qua ratione horum memoriam sine lacrymis feram*. Sic Virg. *o cohibete iras*.

VIIII. Aliquando solus genitiuus ponitur, omisso aduerbio, τῆς τύχης, *fortuna*, pro, ὦ τῆς τύχης, τῆς ἀσελγείας. τῆς ἀναισχυντίας, *impuritatem, impudentiam*. pro, ὦ τῆς ἀσελγείας. ὦ τῆς ὠμότητος, Nazianz. *o crudelitatem*.

X. Græci in inuocationibus vocatiuo, & genitiuo vtuntur, vbi Latini vocatiuum & accusatiuum adhibent, ὦ ἄπολλον, δαιμονίας ὑπερβαλλούσης, *o Apollo magnam felicitatem*. ὦ γῆ τοῦ φθέγματος. Aristoph. o terra sonitum.

XI. Alia alios subinde casus habent, vt φεῦ genitiuum, φεῦ τῆς ἀλλαγῆς. Lucian. *hem mutationem*.

οἴμοι

οἴμοι τῶν κτημάτων, οἴμοι τῶν ἀγρῶν. Lucian. *heu mihi ob possessiones, heu mihi ob agros*. Sũt qui in his & horũ similibus subaudiẽdam putent particulam ἕνεκα. Cum recto quoque copulatur, οἴμοι κακοδαίμων, *hei misero mihi*.

XII. Vim superlatiuorum aduerbialium augent Græci adiectione harum particularum, ὡς, ὅτι, ὡς, ὅπῃ, & his similiũ. ὡς βέλτιστα, ὡς ὅτι βέλτιστα, ὅτι βέλτιστα, ὡς οἷόν τε ἄριστα, *optime*. ὡς ἐδύνατο κάλλιστα, *quàm potuit pulcherrimè*. ὡς μετριώτατα, Demost. *quam modestissime* ἐπειδὰν τάχιστα ἀνέλθῃς. Lucian. *simul atque ascenderis*.

ADVERBIA CVM VERBIS.

I. Aduerbia qualitatis frequenter & eleganter cohærent cum verbo ἔχω, διάκειμαι, διατίθεμαι, addito casu illius aduerbij, ἀφειδῶς ἔχει χρημάτων, *prodigus pecuniæ*. τῶν ἐν ἀγορᾷ οὐκ ἀπείρως ἔχει, *non est imperitus rerum forensium*. ἀρχαίως ἔχει, *homo antiquæ fidei*. εὖ διακείμενος καὶ καλῶς, *bene affectus*.

ANNOTAT.

Hæc & his similia Latine exprimi non possunt ad verbum. Male enim dixeris, Imperite habet rerum forensium.

II. Verbum ἔχω admittit nonnunquam aduerbium qualitatis, addito genitiuo, quem tamen alias aduerbium non exigit, πειράσομαι λέγειν ὡς ἔχω γνώμης, Halicar. *conabor explicare sententiam meã*. πῶς ἔχεις γνώμης; *quæ est tua sententia? quomodo affectus es?*

III. ὡς, ὥστε, ἐπειδὴ, πρὶν, πρὶν ἢ, ὅπου, sæpe apud Græcos

eos cum infinitiuo iunguntur. ταῦτ' οὖν ὡς μὲν ὑπομνῆσαι νοῦν, ἱκανῶς εἴρηται. Demost. *Hæc igitur vt admonendi gratia, nunc dixisse satis fuerit.* ὡς ἔπος εἰπεῖν. *vt ita dicam.* οὐδενὶ γὰρ τοσαύτην σχολὴν παρέλιπον, ὥστε ἑτέροις συναχθεσθῆναι. Isocr. *nulli enim tantum otij reliquerunt, vt malis alienis afficeretur.* πρὶν εἰπεῖν, *priusquam diceret.* πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς, Matth. 1. *antequam conuenirent.* μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν, Hom. 2. Iliad. *Non prius sol occidat, & tenebræ adueniant.* ἐπειδὴ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ Ἀγάθωνος, ἀνεῳγμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν. Plato. *Postquam vero ad Agathonis ædes venissent, apertas inuenisse fores.* πολλάκις γέγονεν, ὥστε τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆναι. Isocr. *Sæpe accidit vt qui potentiores essent, ab imbecillioribus vincerentur.*

ANNOTAT.

Aliqui hic subaudiri putant verbum συνέβαινε, vel aliud simile ἐπειδὴ δὲ συνέβαινε γενέσθαι. Est vero hæc constructio planè Græca, neque quidquam cum Latino more commune habet: quam expressisse videtur Horat. lib. 1. Od. 11. *vt melius quidquid erit pati*, idest, *vt melius patiaris*, Obtinet porro accusatiuus huiusmodi vim nominatiui. Illa enim sententia Isocr. vbi ὥστε cum infinitiuo & accusatiuo iungitur, ita reddi potest, πολλάκις γέγονεν, ὥστε οἱ μείζω δύναμιν ἔχοντες, ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῶσι.

IIII. Eædem particulæ ὡς, ὥστε, sæpe etiam cum indicatiuo, & cum optatiuo, & interdum cum subiunctiuo copulantur, vt apud Latinos, ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην. Theocrit. *vt vidi, vt insanij.* ὡς μηδὲν ὑπὸ τῶν ὄχλων βιασθείη. Halicar. *ne qua illi vis à turba inferretur.*

ferretur. ὥστε μηκέτι πολεμήσωμεν, *ne amplius bellum geramus.* τοσοῦτό μου καταπεφρόνηκεν, ὥστε ἐλπίζει ῥαδίως ἐπικρατήσειν. Isocrat. *adeo me contemsit; vt etiam speret me à se facile superatum iri.*

ANNOTAT.

ὡς aduerbiali significatione plerumque indicatiuum habet. Poterant autem duæ proxime antecedentes regulæ ad coniunctiones reijci, sed cum vocuslæ illæ in aduerbiis quoque numerentur; visum est eas hoc loco ponere.

V. Aduerbia hortandi, prohibendi, optandi, & alia eiusmodi eosdem fere modos habent, quos apud Latinos, φέρε δὴ σκέψασθε, *age uero considerate.* ἄγετε εἴπατε, Lucian. *agite, dicite.* μὴ ὀχλεῖ. Lucian. *ne sis molestus.* μὴ κέκραχθι, Lucian. *ne clama.* εἴθε γενοίμην, Theocrit. *utinam fierem.*

VI. Iungitur εἴθε etiam cum accusatiuo & infinitiuo. Phocyl. εἴθε σε μὴ θνητοῖσι γενέσθαι πῆμα ποθεινόν, *utinam non esses mortalibus expetendum malum.*

VII. Præponuntur præterea hæ optatiuæ particulæ, αἴθε, εἴθε, & ὡς præterito imperfecto, ὤφειλον, seu ὄφειλον, & aoristo secundo ὤφελον, siue ὄφελον, sequente infinitiuo. Homer.

ἤλυθες ἐκ πολέμου, ὡς ὤφελες αὐτόθ' ὀλέσθαι,

Venisti ex pugna, utinam ibi perijsses.

Idem. αἴθ' ὄφελές τ' ἄγονός τ' ἔμεναι ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι.

Viinam aut natus non esses, aut perijsses ante matrimonium.

ADVERBIA CVM ADVERBIIS.

I. Aliquando coniunguntur aduerbijs. Hesiod. νόσφιν ἄτερθε κακῶν, *absque malis.* Aristoph. μάλα σφόδρα,

δρα, ad verbum, *valde, valde, magnopere.* πάνυ σφόδρα, *omnino.* Plato. Tunc autem ſæpe videntur habere vim ſuperlatiui, cum eiuſdem ſignificationis aduerbia geminantur. id quod ab Hebræis ſumtum videri poteſt.

II. Aliquando adſciſcunt ſibi præpoſitionem, μέχρι πρὸς τὸν ἥλιον, *vſque ad ſolem.* Ariſtot.

De Conſtructione Præpoſitionum.

Caput XVIII.

ADMONITIO.

Cum bona pars elegantiæ Græci ſermonis in recto præpoſitionum vſu ſita ſit; merito multum operæ & ſtudii in illis accurate explicandis ponitur. Tam varie enim & intra & extra compoſitionem à ſcriptoribus vſurpantur; vt illarum regulæ breuiter expediri non poſſint. Quo fit, vt nos etiam ſolito longiores in hoc capite futuri ſimus. Multa tamen vſu & lectione bonorum ſcriptorum cognoſcenda prætermiſimus. Quis enim omnia regulis comprehendat? Neque tamen illa, quæ iam libro primo huius Grammatices dicta ſunt, hic duximus iteranda.

REGVLAE GENERALES De Præpoſitionibus.

I. Pleræque præpoſitiones, præpoſito articulo, locum nominis obtinent. οἱ ἐν ἀγρῷ, id eſt, ἀγροῖκοι *agreſtes.* οἱ ἐκ τῆς στοᾶς, *Stoici.* οἱ πρὸ ἡμῶν, *maiores noſtri.* οἱ σὺν Ἀντωνίῳ, id eſt, *Antoniani.* τὸ ἐπ᾽ ἐμέ, *officium meũ,* ſup-

supplendū enim καθῆκον, aut aliquid huiusmodi. οἱ μεθ' ἡμᾶς, *posteri*. οἱ μεθ' ἡμῶν, *præsentes, qui nobiscum viuunt*. τὰ ὑπὲρ γῆς, id est, γήϊνα, *terrestria*. τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, id est, οὐράνια, *cælestia*. οἱ πρὸς ταῖς κύλιξι, *pocillatores, ministri à poculis*. τὰ πρὸς ποσὶν, *obuia*. τὰ ὑπὸ γῆς, *quæ sub terra sunt*. οἱ ἄνω, *Superi*. οἱ κάτω, *Inferi*.

II. Præpositiones migrant in aduerbia quando casus suos amittunt, quod etiam apud Latinos contingit καὶ μικρόν τι πρός. Demost. *& aliquid amplius*. πᾶσα περὶ χθών. Hom. *omnis circum terra*. sic, *longo post tempore, paucis post diebus*.

III. Sæpe subticentur præpositiones, σὴν χάριν λέγω, idest, πρὸς, *tua causa dico*.

ANNOTAT.

De tmesi, alijsque disiunctionibus vel à suo casu, vel à suo verbo, nihil dicendum est, cum eædem Latinis quoque vsitatæ sint.

REGVLAE PRAECIPVAE De Præpositionibus.

I. Præpositiones sunt octodecim, ex quibus sex monosyllabæ, ἐν, εἰς, vel ἐς, ἐκ, vel ἐξ, πρὸ, πρὸς, σὺν, Attice ξύν.

II. Duodecim dissyllabæ, ἀνὰ, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντὶ, ἐπὶ, ἀμφὶ, περὶ, ἀπὸ, ὑπὸ, ὑπὲρ. Ex his quædam vnum dumtaxat casum, quædam plures habent, quamuis fere semper diuersa significatione.

SCHOLION.

Redigimus autem in tabulas fere quæ sunt vsitatiora. Reliqua vero, quæ vel elegantius, vel poetice vsurpantur, in Annotationes conycimus; vnde Magistri quæ videbuntur pro sua prudentia suis discipulis decerpant.

Neque incommodum erit totam præpositionum constructionem ante paucis versibus comprehensam memoriæ causa proponere, quam suis quæque præceptionibus, ac testimoniis illustrentur.

Ἐξ, ἀπὸ, ἀντὶ, πρὸ cum patrio solum sociabis.
Ἐν, σὺν cum dandi casu. dabis εἰς, ἀνὰ quarto.
Cum patrio, & quarto κατὰ ὑπὲρ, διὰ, καὶ μετὰ iunges.
Cum patrio, terno, & quarto παρὰ, πρὸς, περὶ, ἀμφὶ,
Καὶ ἐπὶ, καὶ ὑπό. sed vatum exemplaria versans
Repperies ἀνὰ cum terno, κατὰ καὶ μετὰ iuncta.

Præpositiones cum genitiuo.

Solum igitur genitiuum habent ex monosyllabis ἐξ & πρὸ, ex disyllabis ἀντὶ & ἀπό. ἐξ ante vocales, ἐκ ante consonantes adhibetur.

ἐξ cum genitiuo tantum. Significat.

Motum à loco	ἐξ ἀγορᾶς ex foro. ἐκ βουλευτηρίου. A senatu. κατεσπάσθη ἐκ τοῦ ἵππου. *Lucian.* de equo detractus est.
causam	ἐξ ἁμαρτίας, *id est*, διὰ τὴν ἁμαρτίαν, propter peccatum.
τὸ μετά τι	ἐκ δείπνου, *id est*, μετὰ τὸν δεῖπνον. A cœna. λόγον ἐκ λόγου λέγειν. *Demost.* verba ex verbis serere.
materiam	ἐκ πηλοῦ ὁ ἀνδριὰς ex luto statua, ἐξ ὕελου ἡ κύλιξ, ex vitro calix.
ὁμοίωσιν	ἐκ τοῦ διαγράμματος, *id est*, κατὰ τὸ διάγραμμα. ex decreto, iuxta sententiam. ἐκ τῶν ὄντων, *id est*, κατὰ τὸ δυνατόν. pro facultatibus, pro viribus.

ANNOTAT.

1 ἐξ non modo significat motum à loco, vt ἐκ πύλου, Ex Pylo,&c. Sed interdum etiam apud poetas, cum ad personam motus refertur. vt apud Theocr. ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα. *A Ioue ordiamur*. 2. Interdum idem atque ὑπό. ἐκ τῶνδε ἄρχομαι, id est, προδίδομαι. 3. indicat initium ortus. οἱ ἐξ ἐκείνου, ab illo oriundi; 4. patriam. ὁ ἐκ Λακεδαίμονος, *Lacedæmonius*. 5. ad tempus eleganter refertur. ἐκ τότε. *ex tunc*. ad verbum, id est, *Iam tum. Iam inde*. ἐκ νεότητος, ἐκ νέου, *ab adolescentia*. ἐκ μειρακίου, *ab adolescentulo, à pueritia*. ἐκ παιδὸς, *à puero*. ἐκ νηπίου, *ab infantia*. ἐκ πρώτης ἡλικίας, *à prima ætate*. ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων, *a teneris vnguiculis*. ἐκ παλαιοῦ, *supple*. χρόνου, *iam pridem*. ἐξ οὗ quod etiam dicitur ἀφ' οὗ, *ex quo, a quo*. 6. significat instrumentum, seu modum, ἐκ χειρὸς ἀπώλετο, hoc est, χειρὶ, *manu perijt*. ἐξ ὧν ἐφθείροντο, *quibus interibant*. ἐκ παντὸς τρόπου, *quacumque ratione*. ἐκ τούτου τοῦ λόγου, *hac oratione*. 7. idem sæpe ac διὰ, *propter*. ἐκ ψυχῆς δικαίας τοῦτο γίνεται, *ex iusto animo, ob animum probum hæc fiunt*. ἐκ ταύτης τῆς ἐπιμελείας, *ob hanc diligentiam*. ἐκ Τεύκρου φανοίμεθα κακοὶ, *ob Teucrum mali videamur*. ἐκ θαλάσσης, id est, διὰ θαλάσσης, *ex mari, propter mare*. 8. Nonnũquam pro ἐν vsurpatur, vt apud Demost. ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, id est, ἐν τῷ, *præterito tempore*. 9. Denique interdum pro ἔξω. ἐκ καπνοῦ καταθεῖναί τι, *extra fumum aliquid collocare*. ἐκ μέσου γενόμενος, id est, ἀφανισθεὶς, *de medio sublatus, &c.*

2. ἐξ aduerbii formam capit cum his. ἐξ ἑτοίμου pro ἑτοίμως, *promte*. ἐκ τοῦ φανεροῦ, ἐκ τοῦ περιφανοῦς pro φανερῶς, *aperte, palam*. ἐκ τεθαῤῥηκότως, θαῤῥούντως, *audacter*. ἐκ δευτέρου, id est, δευτέρως, *denuo, secundo*. ἐκ ῥιζῶν, ῥιζόθεν, *radicitus*. ἐκ θεοῦ, θεόθεν, *diuinitus*. ἐκ ποδῶν, πόῤῥω, *procul*. ἐκ περιουσίας, ὑπερβαλλόντως, *ex abundanti, supra modum*. ἐκ προαιρέσεως, προαιρετικῶς, *consulte, data opera*. ἐκ χειρὸς μάχεται, id est, ἐγγύθεν, *cominus pugnat*. ἐξ ἐναντίας ἵσταται, ἀντικρύ, *ex*

aduerso stat. ἐκ τ͂ παραχρῆμα ὑπῆλθέ μοι εἰς νοῦν, idest, ἀπρομελετήτως, *hoc mihi ex tempore in mentem venit*, id est, *non præmeditato*, *&c.* ἐξ ἴσε πάντες τιμῶνται, id est, ὁμοίως, *ex æquo omnes honorantur*, *æque*, ἐκ παραλόγου συνέβη, id est, παραλόγως, *inopinato accidit.*

3 Interdum redundat, ἐξ ἐρανόθεν, id est, ἐρανόθεν, *cælitus è cælo*. Interdum Latine non exprimitur, quod omnium prope præpositionum commune videtur. ἐκ πολλȣ͂, *multo tempore*, *dudum*, quod & in verbis accidit interdum ἐκμανεὶς, *furore percitus.*

4 Hinc illæ dicendi formulæ, ἐκ ἐκ δικαίε τὸν βίον κεκτημένοι, *non iure vita fruentes*. ἐκ χρυσῶν φιαλῶν πίνειν, *aureis pateris bibere*. ἐκ ταπεινῶν καὶ φαύλων μεγάλα πράττεσι. *quãuis humiles & viles magna gerunt*. οἱ ἐκ τȣ͂ περιπάτε, οἱ περιπατητικοὶ, *Peripatetici*. οἱ ἐξ Ἀρεί8 πάγου, οἱ Ἀρειοπαγῖται, *Areopagitæ*. ἐξ ὀνόματος εἰδέναι τινὰ, *nosse quempiam ex nomine*. ἐκ θυμοῦ φιλεῖν, *poetice, at oratorie* ἐκ καρδίας, *ex animo diligere*. ἐκ παρασκευῆς πάντα ἔπραξε, *ex apparatu*, idest, *bene paratus omnia gessit*. ἐξ ἀπροσδοκήτε μοι ἐπολέμησεν, *ex improuiso mecum pugnauit* : *imparatum*, *nec opinantem adortus est.*

5 ἐξ in compositione vim habet augendi, ἐξέπιε, *ebibit*. ἐξέφαγεν, id est, ὅλως ἔφαγεν, *exedit*. ἐξιθύνειν, id est, λίαν ἰθύνειν, *valde dirigere*. 2. ad longitudinem refertur, ἐκτείνω, *extendo*. ἔκτασις, *extensio*. 3. Significat extra, ἄφρων, *demens*, *amens*, ἐξεγέλασε, *effuse risit*. 4. Separationem. πάρεξ, idest, χωρὶς, *præter*, *citra*, ἐκτέμνειν, *excindere*. 5. principatum, ἔξοχος, *præstans*. ἐξοχὴ, *præstantia*. 6. Interdum redundat, ἐξεφίεμαι pro ἐφίεμαι, *expeto*. 7. Excessum, ἐκνομίως μ' ᾐσχύνετο. Plut. *summopere me verebatur*, ἐκνομιώτατα, *perditissime*, & apud Hom. ἐξάλλεται pro ὑπεράλλεται, *exsilit.*

Πρὸ semper cum genitiuo.

Significat autem,

locum — πρὸ τῆς θύρας, ante fores.

Ante tempus — { πρὸ τοῦ Περσικοῦ πολέμου ἐγένετο ὁ τρωϊκός, *ante Persicum bellum fuit Troianum.* πρὸ ἐμοῦ. *Ante me.* οἱ πρὸ ἡμῶν, *maiores nostri.* }

προτίμησιν. — { προὔργου & syncope, προὔργου, hoc est, ἐν προτιμήσει παντὸς ἔργου, *operæprecium.* πρὸ ὁδοῦ σοι γένοιτο. Lucian. *profuerit tibi, sit felix.* οὐδὲν ἔστι προὔργου τοῦτο ποιεῖν. *Non est operæprecium hoc facere.* }

Præ — { ὅμηρος καὶ ἡσίοδος πρὸ τῶν πάντων τὴν ὄρχησιν ἐπαινοῦσι. Luc. Homerus & Hesiodus præ omnibus saltationem laudant. }

ANNOTAT.

1. Πρὸ cum significat locum, etiam verbis motus aut status adiungitur. ἵσταται πρὸ τῆς πόλεως, *ante vrbem consistit.* ἄγετε πρὸ δόμων, *ducite ante ædes.* 2. cum προτίμησιν, significat, eleganter adhibetur pro μᾶλλον. πρὸ πολλῶν χρημάτων ἐτιμησάμην ἄν. Demost. *Multis pecunijs prætulissem*, vel, *præferrem.* νοῦν θαυμάζειν πρὸ τοῦ σώματος, *mentem potius quam corpus admirari.* 3. Cum refertur ad tempus ita fere vsurpatur. σοφώτερος τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐγένετο, *maioribus suis sapientior fuit,* ἐν τοῖς πρὸ τούτων λέλεκται, *in superioribus,* vel *supra dictum est.* πρὸ μοίρας ἐτελεύτησε, *ante fatum abijt. Immatura morte præreptus est.* πρὸ δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ἦλθε, *ante duos tresve dies venit.* πρὸ τοῦ, hoc est, πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, *antea, ante hoc tempus.* ὁ πρὸ τοῦ χρόνος, *superiora tempora.* ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ, *ante hoc tempus.* οἱ πρὸ τοῦ φίλοι, *veteres*

 amici.

amici. τὰ πρὸ τούτων, hoc est, τὰ πρότερα, *superiora*. 4. Denique auxilium significat perelegantèr, vt apud Latinos, pro, μάχεται πρὸ παίδων, *pro liberis pugnat*. πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν. Lucian. *pro communi vtilitate periculum suscipere*.

2 Cum præpositionibus etiam poetice cohæret. ἀπὸ πρὸ νεῶν, id est, πόῤῥω, *procul à nauibus*. ἐπὶ πρὸ, id est, ἔμπροσθεν, *coram*, διὰ πρὸ, id est, διὰ μέσου. εἰς τὸ πέραν, *per medium in vlteriora*.

3 In compositione fere πρὸ suam retinet significationem. προέχω, *antecello*. προκειμένη τιμωρία, *pœna proposita*. προάστειον, *suburbium*. Ergo ad locum refertur. πρόμαχος, ὁ ἔμπροσθεν τῶν ἄλλων μαχόμενος, *antesignanus*. 2. ad tempus. πρεσβύτερος, id est, ὁ παλαιότερος, *maior natu*. 3. ad rei perfectionem. πρόπαν ἦμαρ apud poetas, & πρὸ πάσας νῆας, id est, δι' ὅλου, *totum diem, cunctas naues*. 4. significat πρόοδον, *progressum*. πρὸ δέ μ' ἧκε θεά, Hom. *premisitq. me Dea*. 5. impetum, προέρχομαι, *procedo*. εἰς τοσοῦτον προῆλθον. Plato. *eo processerunt*. 6. statum. προκάθημαι, *obsideo*. προΐσταμαι, *antesto*. 7. rem in lucem in apertum prodire. προῆλθεν, id est, ἐγεννήθη, & ἐξῆλθεν, *orta est, prodijt in lucem*. 8. Denique interdum redundat. σκηνὰς προλιποῦσαι, id est, λιποῦσαι, *tabernaculis relictis*.

Ἀντὶ cum genitiuo tantum. Significat autem.

Pro. 1. loco, &c. — ἀντὶ οἰκέτου. Aristoph. *pro famulo, loco famuli*, ἀντὶ πολλῶν μοι ἔτος ἐγένετο, hoc est, εἷς ὤν, τόπον ἐπέχει πολλῶν παρ' ἐμοί, *cum sit vnus, locum apud me multorum obtinet*. δοῦλοι ζῶμεν ἀντ' ἐλευθέρων, *serui sumus, qui liberi esse debuimus*. ἀνθ' ἱμα-

Pro, I. loco, &c. — τὴν ῥάκος ἔχειν. Aristoph. *Pro pallio pannum habere.* αἱρετέον ἀντὶ τοῦ ζῆν τὸ ἀποθνήσκειν ἐνδόξως. *Pro vita mors est optanda gloriosa.*

comparationem — ἓν ἀνθ' ἑνὸς θεωρῶν, id est, ἓν ἑνὶ συγκρίνων, *vnum pro vno contemplans.* singula simul conferens.

διὰ propter ob — ἀντὶ τούτου διδάγματος μόνου, id est, διὰ τοῦτο μόνον, *propter hoc vnum,* ἀντὶ ποίας ἀρετῆς στεφανώσετε; *ob quam virtutem coronabitis?* ἀνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον, id est, δι' ὅ, vel, διότι. Aristoph. *Quamobrem me quæritis?* οὐκ οἶδ' ἀνθ' ὅτου, Greg. Naz. id est, δι' ὅτι, *nescio quamobrem.*

ANNOTAT.

In compositione 1. significat. τὸ ἴσον. *par.* vt ἀντίθεος, idest, ἰσόθεος, *par Deo,* ἀντιάνειρα ἢ ἰσανδρος, *par viro.* 2. pro, & *contra* ἀνθύπατος, *proconsul.* ἀνθίστασθαι, *repugnare.* ἀντιλέγειν, *contradicere.* ἀντίπαλος, *obluctator, aduersarius.* ἀντίδικος, *alter litigator.* 3. vicem. ἀντιπελαργεῖν, ἀντευεργετεῖν, *parem gratiam referre.* 4. opem, ἀντιλαβέσθαι τῶν πραγμάτων, *res capessere.* ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, *suscipere infirmos,* Act. 20. *iuuare.* 5. Denique ἰδιωτικῶς ἀντιποιεῖσθαι τῆς ἀρχῆς, *vindicare sibi imperium.* Xenoph.

Ἀπὸ semper genitiuo cohæret, & fere cum inanimis iungitur, vt παρὰ & ὑπὸ cum animatis. Significat autem.

è, vel ex — τὴν θάλασσαν ἀπὸ τῆς γῆς ὁρᾶν. Callimach. *è terra mare intueri.* ἀπὸ συνθήματος, *ex compacto, ex composito.*

motũ à loco [ἀπ' ἀθηνῶν, *Athenis*.

motũ à perso-na pro παρά { ἀπὸ τοῦ Σωκράτους, id est, παρὰ τοῦ. *A Socrate, &c.*

Post { ἀπὸ δείπνου. Hom. *à cæna*, id est, *post cænam*. ἀπὸ σάλπιγγος, ἀπὸ παραγγέλματος, id est, μετὰ τὸ ἀκοῦσαι σάλπιγγος, &c. *Post tubam, audita tuba, audito edicto.*

Per { κατελύθη πόλεμος ἀπὸ προσευχῆς. Chryſ. *per preces vel precibus bellum profligatum est.*

Abſque { δίδυμος ὁ ἀπ' ὀμμάτων, id eſt, ἄνευ ὀμμάτων, ὁ τυφλός, *Didymus cæcus*, οὐκ ἀπὸ τρόπου, *non præter morem*. οὐκ ἀπὸ τοῦ πράγματος, οὐκ ἔξω τοῦ προκειμένου, *non abs re*, ἀπὸ θυμοῦ, *ſine ira*.

partem ex toto { ἔπιεν ἀπὸ τοῦ ὕδατος, *bibit ex aqua*, hoc eſt, *aliquid aquæ*, &c. quod & ſine præpoſitione idem ſignificat, vt alibi monuimus.

ANNOTAT.

1 Ἀπὸ apud poetas interdum redundat. ἀπὸ νόσφιν, *ſine, ſeorſim*, ἀπ' οὐρανόθεν, *cælitus*.

2 Aduerbii locum ſæpe obtinet. vnde illa ſunt orta. ἀφ' οὗ, *ex quo*, ἀπ' ἄρτι, *amodo, ab hoc tempore*. ἀπ' ἐκείνου, *inde, ex eo tempore*, ἀπὸ τύχης, *caſu*, ἀπὸ ταὐτομάτου, *fortuito, vltro.*

3 ἀπὸ in compoſitione. 1. negandi vim habet. ἀπόφημι, *nego*, ἀπαγορεύω, ἀπαυδῶ, *interdico, nuncium remitto*. Ariſtoph. 2. habet ſæpe ἔμφασιν, ἀπεργάζομαι, *efficio*. 3. Indicat ſeparationem. ἀφίσταμαι, *deſiſto*, ἀπέχω, *abſtineo*. 4. reſtitutionem tum eius rei quæ datur. ἀποδίδωμι, *reddo*. tum eius quæ accipitur. ἀπολαμβάνω, *recipio*, ἀπέχω τὰ τροφεῖα, hoc eſt, ἀπολαβὼν

καλῶν ἔχω, receptam habeo educationis mercedem. 5. Hinc etiam ad alia transfertur significatio. ἀποκρίνομαι, respondeo. ἀπολογοῦμαι, me purgo verbis. 6. priuationem. ἀπέμαθεν, dedidicit, ἀποκληρονόμος, exhares, ἄποικος, colonus, peregrinus, à domo profugus, ἀπογάλακτοι, ablactatus. ἀπογαλακτίζω, ablacto. 7. partem ex aliquo. ἀποτεμεῖν, abscindere. 8. τὸ πεφειδυμένον, parsimoniæ studium, ut ἀποζῆν. δ' ἀτελῶς ζῆν. parce ac tenuiter viuere. 9. ἀδεῖαν καὶ ἀτονίαν, id est, animi abiectionem ac remissionem. Eur. ἀπεῖπον ἄλγει, dolori succumbo. ἀπαγορεύει τῷ κόπῳ, molestia frangitur.

10. Denique redundat interdum. ἀπεχυρίζομαι, obnitor, mordicus teneo. Synes.

Solùm datiuum postulant duæ præpositiones monosyllabæ, ἐν & σύν.

Ἐν communiter significat.

Inter { τοῦτο ἐν οἴνῳ ἐγένετο. Plutarch. *Hoc inter pocula accidit.*

Penes { ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τέλος τούτου ἦν, οὐκ ἐν ἐμοί. Demosth. *Huius rei exitus penes Deum erat, non penes me.*

Cum { ἐν πέλταις καὶ ἀκοντίοις. Xenoph. *cum peltis & spiculis.* Quæ syntaxis Hebraismum redolere videtur.

ANNOTAT.

1 Cohæret interdum ἐν cum genitiuo Attice, sed per ellipsin. ἐν ᾅδου, id est, ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ᾅδου. *In Plutonis*: scil. locis. *Apud inferos.* ἐν ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου. Eurip. subauditur, οἴκῳ. *In viri religiosissimi domo.* sic Latine, *In Veneris, in Dianæ.* subintelligitur, *ade, templo.*

2 Præpositio ἐν sæpe ponitur pro εἰς, ἐν ἑλλάδι ἐλθοι. Xenoph. pro εἰς τὴν ἑλλάδα, *in Græciam veniret*. θρασὺς ἐν ἐμοί, pro εἰς ἐμέ. Sophoc. *Audax in me, contra me*. sic Luc. 7. ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ, &c. pro εἰς ὅλην.

3 Contra quoque, vt infra dicetur, εἰς ponitur pro ἐν, τὸν θρόνον εἰς ὃν προκαθίζων ἐδίκαζεν. Herodot. εἰς ὃν pro ἐν ᾧ, *thronum in quo præsidens iudicabat*. Aristoph. κατακλίνειν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ κράτιστόν ἐστι. *Optimum est vt eum in Æsculapij templo reclinemus*.

4 Item cum datiuo significat, 1. motum in loco. περιπατεῖ ἐν ἀγορᾷ, *deambulat in foro*. 2. διὰ, ἐν χερσὶ κατέχει, pro, διὰ χειρῶν, *manibus continet*. 3. μεταξὺ, inter, ἐν οἷς ἦν, pro μεταξὺ ὧν ἦν, *inter quos erat*. Græcos imitantur Latini. In quibus erat. 4. coram. Plut. Symp. ἐν μάρτυσι μυρίοις, pro ἐμπροσθεν, *coram sexcentis testibus*. 5. significat interdum potestatem quandam, ἐν τῷ θεῷ id est, ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ θεοῦ, *in Dei potestate*. ἐν ἐμοί, *in mea potestate*, *in me est*. 6. sæpe refertur eleganter ad tempus, ἐν σπονδαῖς. Thucid. hoc est, ἐν καιρῷ σπονδῶν, *fœderis tempore*. ἐν τούτῳ ἦλθεν, pro, μεταξὺ τούτου τοῦ χρόνου, *Interea venit*. Italice, *in questo venne*. ἐν ἑπτὰ ἡμέραις, *intra septem dies*. 7. pro σὺν, vsurpatur. ἐν τάχει, pro σὺν τάχει, *in celeritate*, hoc est, *celeriter*. 8. significat intus. ἐν φυλακῇ, *in custodia*. 9. supra. ἐν θαλάσσῃ, *in mari*. Denique redundat interdum. ἐν ὀφθαλμοῖς ἴδωμαι, pro ὀφθαλμοῖς, *oculis cernam*.

5 Ἐν ἐπιρρηματικῶς vsurpatur pereleganter. vnde illa. ἐν δίκῃ, pro δικαίως, *iure*. ἐν καιρῷ, pro καιρίως, *opportune*. ἐν καλῷ pro καλῶς, *præclare*. ἐν τάχει, ταχέως, *celeriter*. ἐν σπουδῇ, σπουδαίως, *studiose, serio, diligenter*.

6 Ἐν in compositione significat stabilem quandam in re aliqua permansionem. ἐνέμεινεν, *perstitit*. ἐνέκυψεν, *incubuit*. Item, ἐναντίωσιν, vt ἐνίσταμαι, quod præter alia significat cohibere, inhibere. Plut. ἔνστασις, *instantia litis*. Aeschin. Denique ἐπίτασιν, *vehementiam*, vt ἐγκεῖται, *ingruit, vrget*.

ΣΥΝ.

ΣΥΝ.

Σὺν respondet Latinæ præpositioni, Cum, σὺν θεῷ. *Cum Deo.* ſæpe omittitur, in Latina interpretatione. σὺν χάρισι, *gratijs fauentibus.* σὺν θεῷ, *Deo bene iuuante.*

Σὺν ſemper cum datiuo. Et ſignificat.

ὁμόνοιαν, *ſocietatem.*	σὺν τῷ Ἰωάννῃ, *cum Ioanne.*
βοήθειαν, *opem.*	σὺν ἡμῖν ἔσται ὁ θεὸς, *erit nobiſcum, à nobis Deus.* ἐνίκησε σὺν Ἀθηνῇ. *vicit cum Pallade,* id eſt, *Pallade iuuante.* σὺν θεῷ εἰρήσεται. *Deo fauente dicetur.*
προσθήκην, *additamentum.*	σὺν τοῖς θεοῖς ἔχει δώδεκα μαθητὰς, ἤγουν, σὺν ταῖς ἐννέα μούσαις καὶ Ἀπόλλωνι ἔχει καὶ δύο μαθητάς. *Cum dijs, duodecim habet diſcipulos,* hoc eſt, *præter nouem Muſas & Apollinem habet diſcipulos duos.*
τὴν κατὰ	σὺν τῷ νόμῳ τὴν ψῆφον τίθεσθαι, ἤγουν, κατὰ τὸν νόμον, *ex lege ſententiam ferre.*
τὴν ἐν	φεύγωμεν σὺν νηυσὶ, ἤγουν, ἐν νηυσὶ, *fugiamus cum nauibus, in nauibus.*
Redundat interdum.	σὺν μεγάλῳ ἀπέτισαν, *cum magno luerunt.* hoc eſt, *magnas pœnas perſoluerunt.*

ANNO-

ANNOTAT.

1 Σὺν in compoſitione hæc ferme ſignificat. *κοινωνίαν τινά*. 1. ſocietatem quandam σύσσιτος, *ſodalis*. συμμαθητὴς, *condiſcipulus*, συστρατηγὸς, *collega imperij militaris*. Thuc. σύζυγος, *coniux*. 2. τὸ δὲ ὅλου. omnino. ἐγὼ μὲν συνέχαλυψάμην. equidem contexi me totum. 3. τὸ κατ' ὀλίγον, vt σύνοξυς, id eſt, ὀλίγον ὀξὺς, paululum in mucronem deſinens, ſubacutus. 4. ἔμφασιν vt συντελῶ, *conficio*. denique τὸ ὁμοῦ, *ſimul*. συνοικῶ, *ſimul habito*.

2 Σὺν in cõpoſitione modo mutat ν modo abijcit. vertit ante σ in σ, σύσσιτος, *commenſalis*, ante ρ in ρ, συρράπτω, *conſuo*. abiicit ante ζ, σύζυγος, *coniux*. ante σκ, σύσκηνος, *contuberna-lis*, ante σπ, συσπῶ, *conuello*, ante στ, σύστημα, *conſtitutio*, *turma*, *cœtus*. ante σφ, συσφίγγω, *conſtringo*, ante χ, συγχολάζω, *colludo*, *ſimul otior*.

3 In pronomine αὐτὸς ſæpe intelligitur præpoſitio σύν. Lucian. ἀποτεμὼν αὐτοῖς ὠλέναις τὰ πτερὰ, id eſt, σὺν αὐτοῖς, *vna cum alis amputans pennas*.

Accuſatiuus cum præpoſitione.

Solum accuſatiuum habent, εἰς, Attice ἐς, & ἀνά. Dicitur autem εἰς de inanimatis proprie, vt πρὸς de animatis.

Εἰς cum accuſatiuo tantum.

Significat.

In, cum refertur ad locum. { εἰς οἶκον εἰσελθεῖν, *domum ingredi*, εἰς οὖς λέγειν, *in aurem dicere*. εἰς λακεδαίμονα, *lacedæmona*.

Idē quod ἐν	καθέζομαι εἰς ἐκκλησίαν. Æschin. *sedeo in concione.* στὰς εἰς τὸ μέσον, *stans in medio* εἰς τὸ παρὸν, ἤγουν, ἐν τῷ παρόντι, *in præsenti,* γράψας εἰς στήλην, *scribens in columna.* Chrys. pro ἐν στήλῃ.
In eum ad tempus pertinet.	εἰς τὴν ἐπιοῦσαν, *in posterum diem.* εἰς ἐμὲ *usque ad ætatem meam.* εἰς τόδε τοῦ χρόνου, *in id temporis.* εἰς τὴν ὑστεραίαν, *in posterum diem.* εἰς ἑσπέραν, *in uesperam.* εἰς ἕω, *mane, sub auroram,* εἰς τρίτην ἡμέραν, *in diem tertium.*
In eum ad diuisionem spectat.	εἰς ἕνα ἔρχεται ἡ τάξις, ἢ εἰς δύο, ἢ τρεῖς, ἤγουν, ἐν ἑκάστῳ τόπῳ εἷς, ἢ δύο, ἢ τρεῖς. *Statio in unum diuiditur, uel duos, uel tres.* τὸ ὂν διαιρεῖται εἰς οὐσίαν καὶ συμβεβηκὸς, *id quod est diuiditur in essentiam, & in id quod accidit.*
In, id est, erga.	τῇ ὑμῶν εἰς ἐμὲ εὐνοίᾳ, *uestræ in me beneuolentiæ,*
Ad, siue ad personas, siue ad causam referatur.	εἰς ταῦτα, *ad hæc.* εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον. Hom. *Ad Agamemnonem dium.* ἀνήνεγκεν εἰς τὸν ἄρχοντα, *retulit ad Archontem.* ὠφελεῖ εἰς ἀνδραγαθίαν, *cōfert ad uirtutem.* εἰς τοῦτο ἐξελήλυθα, *propterea ueni.* εἰς τί ταῦτα λέγεις; *quorsum ista disputas?*
Apud	διαβεβλημένος εἰς τοὺς Μακεδόνας. Paus. *apud Macedones insimulatus.* εἶπον εἰς ὑμᾶς, *dixi apud uos.* γνώριμος εἰς πάντας, *notus apud omnes, omnibus.*

ad, id est, circiter & usq. { εἰς τριακοσίους. Paus. ad trecentos. εἰς θάνατον. Aesop. ad mortem usque.

Ob, propter { εἰς δικαιοσύνην ἐπαινεῖται. Aristoph. laudatur propter iustitiam. ἐπιφανεῖς εἰς κακίαν, improbitate nobiles. λοιδοροῦμαί σε εἰς δυσγένειαν, uitupero te ob ignobilitatem.

Contra { εἰς τοὺς σοφιστάς, contra sophistas. εἰς τὸν δῆμον, aduersus populum.

ANNOTAT.

1 εἰς Attice iungitur etiam genitiuo per ellipsin accusatiui. εἰς διδασκάλου, ἤγουν, εἰς οἰκίαν διδασκάλου. *In domum praeceptoris.* ita εἰς ᾅδου, *ad Plutonis, ad inferos.* vnde Latini sumserunt. *Ad Castoris, & Pollucis.* supple, *adem.* nos quoque dicimus. *ad S. Petri.* nimirum, templum, εἰς τοῦ ἁγίου Πέτρου.

2 Sumitur etiam ἐπιρρηματικῶς aduerbii loco, hoc modo. δυνατὸς λέγειν εἰς ὑπερβολήν, ἤγουν, ὑπερβαλλόντως, *supra modum acer in dicendo.* εἰς τὸ ἀκριβέστατον, id est, ἀκριβεστάτως, *accuratissime*, εἰς τὰ μάλιστα & ἐν τοῖς μάλιστα, hoc est, ἐξόχως, *eximie.* εἰς βάθος, id est, βαθέως, *profunde, alte*, εἰς καιρὸν, καιρίως, *opportune, in tempore.* εἰς καλὸν, id est, καλῶς, praeclare. εἰς δέον, id est, δεόντως, quod & ἐν δέοντι, ἐν καλῷ, *opportune, commode, ex officio, honeste, recte*, εἰς τὸ φανερὸν, *palam*. εἰς τὰ πρῶτα, *in primis*, εἰς τάχος γράφει, hoc est, ταχέως, *celeriter scribit*. εἰς τέλος ἀπώλετο, id est, παντελῶς, *funditus perijt*. οὐκ εἰς μακρὰν ἐλεύσεται, ἤγουν, οὐ βραδέως, μετ' οὐ πολὺν χρόνον, *non sero, non ita multo post veniet*, εἰς νέωτα. *insequentem annum, anno ineunte.* εἰς δύναμιν, καὶ εἰς τὸ δυνατὸν ἐπιμελοῦμαι, *pro viribus do operam.* dicitur etiam εἰς τὸ οἰκεῖον μέρος, *pro virili.* & εἰς τὸ ἐνδεχόμενον, εἰς τοὔπισθεν, *retro.* εἰς τοὐμφανὲς, *propalam.*

3 Cum quibusdam aduerbiis redundare videtur. εἰσέπειτα, *deinde.*

deinde. εἰσαῦθις, *rursus*. εἰς τὸ παραχρῆμα, *ex tempore*. εἰς αὔριον, *cras*. εἰσαεὶ, *semper, in perpetuum*. εἰς μακρὰν, *procul*. εἰς ὅσον, *quamdiu*. εἰσότε, *donec, quoad*. ἐς τὸ παραυτίκα, *in præsens*. εἰς τὰ νῦν, *in præsentiarum*. εἰς τὸ ἔπειτα, *in posterum*. εἰς τοὔμπαλιν, *contra*. εἰς ὅσον, *quamdiu*. εἰς ὅτι μάλιστα, *valde*. εἰσάπαξ, *semel*. ἐς πότε, *quando tandem*. ἐς τρὶς, *ter*.

4 In compositione significat intro, εἰσέρχομαι, *ingredior*. 2. violentam impressionem. εἰσέπεσεν, *irruit, incidit*.

Ἀνὰ in soluta oratione accusatiuo iungitur. Significat autem.

Per — ἀνὰ πόλιν, ἀνὰ στρατὸν, ἀνὰ ἑλλάδα. *per urbem, per exercitum, per Græciam.* ἀνὰ χρόνον, *temporis processu*. id est, *non initio*. ἀνὰ πᾶν ἔτος. Dioscor. *per singulos annos.*

In ἐπὶ — ἀνὰ τὴν ὁδὸν, hoc est, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, *in uia.*

In ἐν — ἀνὰ στόμα ἔχειν. ἤγουν, ἐν τῷ, *in ore habere collaudare.* Xenoph.

In εἰς — ἀνὰ τὴν πόλιν, id est, εἰς τὴν, *in urbem*, τέσσαρες ἀγῶνες ἀν' ἑλλάδα, id est, ἐν ἑλλάδι. Arch. *quatuor certamina sunt in Græcia.*

Aduersus contra — ἀνὰ ποταμὸν πλέειν. Herodot. *contra fluuium nauigare.*

distributionem — λαβὲ κηροῦ καὶ ῥητίνης ἀνὰ οὐγκίαν μίαν. Dioscorid. *cape ceræ & resinæ singulas uncias.* ἔλαβον αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. Matth. 20. *Acceperunt etiam ipsi*

singulos

aduerso stat. ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐπῆλθέ μοι εἰς νοῦν, id est, ἀπρομελετήτως, *hoc mihi ex tempore in mentem venit*, id est, *non premeditato*, &c. ἐξ ἴσου πάντες τιμῶνται, id est, ὁμοίως, *ex æquo omnes honorantur, æque*, ἐκ παραλόγου συνέβη, id est, παραλόγως, *inopinato accidit*.

3 Interdum redundat, ἐξ οὐρανόθεν, id est, οὐρανόθεν, *cælitus è cælo*. Interdum Latine non exprimitur, quod omnium prope præpositionum commune videtur. ἐκ πολλοῦ, *multo tempore, dudum*, quod & in verbis accidit interdum ἐκμανεὶς, *furore percitus*.

4 Hinc illæ dicendi formulæ, οὐκ ἐκ δικαίου τὸν βίον κεκτημένοι, *non iure vita fruentes*. ἐκ χρυσῶν φιαλῶν πίνειν, *aureis pateris bibere*. ἐκ ταπεινῶν καὶ φαύλων μεγάλα πράττουσι. *quãuis humiles & viles magna gerunt*. οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου, οἱ περιπατητικοὶ, *Peripatetici*. οἱ ἐξ Ἀρείου πάγου, οἱ Ἀρεοπαγῖται, *Areopagitæ*. ἐξ ὀνόματος εἰδέναι τινὰ, *nosse quempiam ex nomine*. ἐκ θυμοῦ φιλεῖν, poetice, at oratorie ἐκ καρδίας, *ex animo diligere*. ἐκ παρασκευῆς πάντα ἔπραξε, *ex apparatu*, id est, *bene paratus omnia gessit*. ἐξ ἀπροσδοκήτου μοι ἐπολέμησεν, *ex improuiso mecum pugnauit: imparatum, nec opinantem adortus est*.

5 ἐξ in compositione vim habet augendi, ἐξέπιε, *ebibit*. ἐξέφαγεν, id est, ὅλως ἔφαγεν, *exedit*. ἐξιθύνειν, id est, λίαν ἰθύνειν, *valde dirigere*. 2. ad longitudinem refertur, ἐκτείνω, *extendo*. ἔκτασις, *extensio*. 3. Significat extra, ἄφρων, *demens, amens*, ἐξεγέλασε, *effuse risit*. 4. Separationem. πάρεξ, id est, χωρὶς, *præter, citra*, ἐκτέμνειν, *excindere*. 5. principatum, ἔξοχος, *præstans*. ἐξοχὴ, *præstantia*. 6. Interdum redendat, ἐξεφίεμαι pro ἐφίεμαι, *expeto*. 7. Excessum, ἐκνομίως μ' ᾐσχύνετο. Plut. *summopere me verebatur*, ἐκνομιώτατα, *perditissime*. & apud Hom. ἐξάλλεται pro ὑπεράλλεται, *exsilit*.

Πρὸ ſemper cum genitiuo.

Significat autem,

locum — πρὸ τῆς θύρας, *ante fores.*

Ante tempus — πρὸ τοῦ Περσικοῦ πολέμου ἐγένετο ὁ τρωϊκός, *ante Perſicum bellum fuit Troianum.* πρὸ ἐμοῦ. *Ante me.* οἱ πρὸ ἡμῶν, *maiores noſtri.*

προτίμησιν — πρὸ ἔργου & ſyncope, προύργου, hoc eſt, ἐν προτιμήσει παντὸς ἔργου, *operæprecium.* πρὸ ὁδοῦ σοι γένοιτο. Lucian. *profuerit tibi, ſit felix.* οὐδὲν ἐστι προὔργου τοῦτο ποιεῖν. *Non eſt operæprecium hoc facere.*

Præ — ὅμηρος καὶ ἡσίοδος πρὸ τῶν πάντων τὴν ὄρχησιν ἐπῄνεσαν. Luc. Homerus & Heſiodus pre omnibus ſaltationem laudant.

ANNOTAT.

1. Πρὸ cum ſignificat locum, etiam verbis motus aut ſtatus adiungitur. ἵσταται πρὸ τῆς πόλεως, *ante vrbem conſiſtit.* ἄγετε πρὸ δόμων, *ducite ante ædes.* 2. cum προτίμησιν, ſignificat, eleganter adhibetur pro μᾶλλον. πρὸ πολλῶν χρημάτων ἐτιμησάμην ἄν. Demoſt. *Multis pecuniis pretuliſſem*, vel, *præferrem.* νοῦν θαυμάζειν πρὸ τοῦ σώματος, *mentem potius quam corpus admirari.* 3. Cum refertur ad tempus ita fere vſurpatur. σοφώτερος τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐγένετο, *maioribus ſuis ſapientior fuit,* ἐν τοῖς πρὸ τούτων λέλεκται, *in ſuperioribus,* vel *ſupra dictum eſt,* πρὸ μοίρας ἐτελεύτησε, *ante fatum abiit. Immatura morte præreptus eſt.* πρὸ δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ἦλθε, *ante duos treſve dies venit.* πρὸ τοῦ, hoc eſt, πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, *antea, ante hoc tempus.* ὁ πρὸ τοῦ χρόνος, *ſuperiora tempora.* ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ, *ante hoc tempus.* οἱ πρὸ τοῦ φίλοι, *veteres*

 amici.

amici. τὰ περὶ τούτων, hoc eſt, τὰ πρότερα, *ſuperiora*. 4. Denique auxilium ſignificat perelegantèr, vt apud Latinos, pro, μάχεται περὶ παίδων, *pro liberis pugnat*. περὶ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν. Lucian. *pro communi vtilitate periculum ſuſcipere*.

2 Cum præpoſitionibus etiam poetice cohæret. ἀπὸ περὶ νεῶν, id eſt, πόῤῥω, *procul à nauibus*. ἐπὶ περὶ, id eſt, ἔμπροσθεν, *coram*, διὰ πρὸ, id eſt, διὰ μέσου. εἰς τὸ πέραν, *per medium in vlteriora*.

3 In compoſitione fere περὶ ſuam retinet ſignificationem. περιέχω, *antecello*. περικειμένη τιμωρία, *pœna propoſita*. περιάστειον, *ſuburbium*. Ergo ad locum refertur. πρόμαχος, ὁ ἔμπροσθεν τῶν ἄλλων μαχόμενος, *anteſignanus*. 2. ad tempus. προγενέστερος, id eſt, ὁ παλαιότερος, *maior natu*. 3. ad rei perfectionem. πρόπαν ἦμαρ. apud poetas, & πρὸ πάσας νῆας, id eſt, δι' ὅλου, *totum diem, cunctas naues*. 4. ſignificat πρόοδον, *progreſſum*. πρὸ δέ μ' ἧκε θεά, Hom. *præmiſitq. me Dea*. 5. impetum, προέρχομαι, *procedo*. εἰς τοσοῦτον προῆλθον. Plato, *eo proceſſerunt*. 6. ſtatum. προκάθημαι, *obſideo*. προΐσταμαι, *anteſto*. 7. rem in lucem in apertum prodire. προῆλθεν, id eſt, ἐγεννήθη, & ἐξῆλθεν, *orta eſt, prodijt in lucem*. 8. Denique interdum redundat, σκηνὰς προλιποῦσαι, id eſt, λιποῦσαι, *tabernaculis relictis*.

Ἀντὶ cum genitiuo tantum. Significat autem.

Pro. 1. loco, &c. ἀντὶ οἰκέτου. Ariſtoph. *pro famulo, loco famuli*, ἀντὶ πολλῶν μοι ἔστι ἐγένετο, hoc eſt, εἷς ὢν, τόπον ἐπέχει πολλῶν παρ' ἐμοί, *cum ſit vnus, locum apud me multorum obtinet*. δοῦλοι ζῶμεν ἀντ' ἐλευθέρων, *ſerui ſumus, qui liberi eſſe debuimus*. ἀνθ' ἱμα-

Pro, 1. loco, &c. — τὶν ῥάκος ἔχειν. Aristoph. *Pro pallio pannum habere.* αἱρετέον ἀντὶ τοῦ ζῆν τὸ ἀποθνήσκειν εὐκλεῶς. *Pro vita mors est optanda gloriosa.*

comparationem — ἓν ἀνθ' ἑνὸς θεωρῶν, id est, ἓν ἐνὶ συγκρίνων, *vnum pro vno contemplans.* singula simul conferens.

διὰ propter ob — ἀντὶ τούτου διδάγματος μόνου, id est, διὰ τοῦτο μόνον, *propter hoc vnum,* ἀντὶ ποίας ἀρετῆς στεφανώσεται; *ob quam virtutem coronabitis?* ἀνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον, id est, δι' ὅ, vel, διότι. Aristoph. *Quamobrem me quaeritis?* οὐκ οἶδ' ἀνθ' ὅτου, Greg. Naz. id est, δι' ὅτι, *nescio quamobrem.*

ANNOTAT.

In compositione 1. significat τὸ ἴσον. par. vt ἀντίθεος, id est, ἰσόθεος, *par Deo,* ἀντιάνειρα ἢ ἰσανδρος, *par viro.* 2. pro, & contra ἀνθύπατος, *proconsul.* ἀνθίστασθαι, *repugnare.* ἀντιλέγειν, *contradicere.* ἀντίπαλος, *obluctator, aduersarius.* ἀντίδικος, *alter litigator.* 3. vicem. ἀντιπελαργεῖν, ἀντευεργετεῖν, *parem gratiam referre.* 4. opem, ἀντιλαβέσθαι τῶν πραγμάτων, *res capessere.* ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, *suscipere infirmos,* Act. 20. *iuuare.* 5. Denique ἰδιοποίησιν. ἀντιποιεῖσθαι τῆς ἀρχῆς, *vindicare sibi imperium.* Xenoph.

Ἀπὸ semper genitiuo cohaeret, & fere cum inanimis iungitur, vt παρὰ & ὑπὸ cum animatis. Significat autem.

ē, vel ex — τὴν θάλατταν ἀπὸ τῆς γῆς ὁρᾶν. Callimach. *è terra mare intueri.* ἀπὸ συνθήματος, *ex compacto, ex composito.*

motũ à loco	ἀπ' ἀθηνῶν, *Athenis*.
motũ à perso na pro παρὰ	ἀπὸ τοῦ Σωκράτους, id est, παρὰ τοῦ. *A Socrate, &c.*
Post	ἀπὸ δείπνου. Hom. *à cœna*, id est, *post cœnam*. ἀπὸ σάλπιγγος, ἀπὸ παραγγέλματος, id est, μετὰ τὸ ἀκοῦσαι σάλπιγγος, &c. *Post tubam, audita tuba, audito edicto.*
Per	κατελύθη πόλεμος ἀπὸ προσευχῆς. Chryſ. *per preces vel precibus bellum profligatum eſt.*
Abſque	δίδυμος ὁ ἀπ' ὀμμάτων, id eſt, ἄνευ ὀμμάτων, ὁ τυφλός, *Didymus cæcus*, οὐκ ἀπὸ τρόπου, *non præter morem*. οὐκ ἀπὸ τοῦ πράγματος, οὐκ ἔξω τοῦ προκειμένου, *non abs re*. ἀπὸ θυμοῦ, *ſine ira*.
partem ex toto	ἔπιεν ἀπὸ τοῦ ὕδατος, *bibit ex aqua*, hoc eſt, *aliquid aquæ, &c.* quod & ſine præpoſitione idem ſignificat, vt alibi monuimus.

ANNOTAT.

1 Ἀπὸ apud poetas interdum redundat. ἀπὸ νόσφιν, *ſine, ſeorſim*, ἀπ' οὐρανόθεν, *cœlitus*.

2 Aduerbii locum ſæpe obtinet. vnde illa ſunt orta. ἀφ' οὗ, *ex quo*, ἀπ' ἄρτι, *amodo, ab hoc tempore*. ἀπ' ἐκείνου, *inde, ex eo tempore*, ἀπὸ τύχης, *caſu*, ἀπὸ ταυτομάτου, *fortuito, vltro.*

3 ἀπὸ in compoſitione. 1. negandi vim habet. ἀπόφημι, *nego*, ἀπαγορεύω, ἀπαυδῶ, *interdico, nuncium remitto*. Ariſtoph. 2. habet ſæpe ἔμφασιν, ἀπεργάζομαι, *efficio*. 3. Indicat ſeparationem. ἀφίσταμαι, *deſiſto*, ἀπέχω, *abſtineo*. 4. reſtitutionem tum eius rei quæ datur. ἀποδίδωμι, *reddo*. tum eius quæ accipitur. ἀπολαμβάνω, *recipio*, ἀπέχω τὰ τροφεῖα, hoc eſt, ἀπο-

λαβὼν

λαβὼν ἔχω, *receptam habeo educationis mercedem*. 5. Hinc etiam ad alia transfertur significatio. ἀποκρίνομαι, *respondeo*. ἀπολογοῦμαι, *me purgo verbis*. 6. priuationem. ἀπέμαθεν, *dedidicit*, ἀποκληρονόμος, *exhares*, ἄποικος, *colonus, peregrinus, a domo profugus*, ἀπογάλακτος, *ablactatus*. ἀπογαλακτίζω, *ablacto*. 7. partem ex aliquo. ἀποτεμεῖν, *abscindere*. 8. τὸ πεφειδομένον, *parsimoniæ studium*, vt ἀποζῶ. δ᾽ ἀτελῶς ζῶ. parce ac tenuiter viuere. 9. ἀσθένειαν καὶ ἀτονίαν, id est, *animi abiectionem ac remissionem*. Eur. ἀπεῖπον ἄλγει, *dolori succumbo*. ἀπαγορεύει τῷ κόπῳ, *molestia frangitur*.

10. Denique redundat interdum. ἀπισχυρίζομαι, *obnitor, mordicus teneo*. Synes.

Solum datiuum postulant duæ præpositiones monosyllabæ, ἐν & σύν.

Ἐν communiter significat.

Inter { τοῦτο ἐν οἴνῳ ἐγένετο. Plutarch. *Hoc inter pocula accidit*.

Penes { ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τούτου τέλος ἦν, οὐκ ἐν ἐμοί. Demosth. *Huius rei exitus penes Deum erat, non penes me*.

Cum { ἐν πέλταις καὶ ἀκοντίοις. Xenoph. *cum peltis & spiculis*. Quæ syntaxis Hebraismum redolere videtur.

ANNOTAT.

1. Cohæret interdum ἐν cum genitiuo Attice, sed per ellipsin. ἐν ᾅδου, id est, ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ᾅδου. *In Plutonis*. scil. locis. *Apud inferos*. ἐν ἀνδρὸς δ᾽ εὐσεβεστάτου. Eurip. subauditur, οἴκῳ. *In viri religiosissimi domo*. sic Latine, *In Veneris, in Dianæ*. subintelligitur, *æde, templo*.

2 Præpoſitio ἐν ſæpe ponitur pro εἰς, ἐν ἑλλάδι ἔλθοι. Xenoph. pro εἰς τὴν ἑλλάδα, *in Græciam veniret*. θρασὺς ἐν ἐμοί, pro εἰς ἐμέ. Sophoc. *Audax in me, contra me.* ſic Luc. 7. ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ, &c. pro εἰς ὅλην.

3 Contra quoque, vt infra dicetur, εἰς ponitur pro ἐν, τὸν θρόνον εἰς ὃν προκαθίζων ἐδίκαζεν. Herodot. εἰς ὃν pro ἐν ᾧ, *thronum in quo præſidens iudicabat*. Ariſtoph. κατακλίνειν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ κράτιστόν ἐστι. *Optimum eſt vt eum in Æſculapij templo reclinemus.*

4 Item cum datiuo ſignificat, 1. motum in loco. περιπατεῖ ἐν ἀγορᾷ, *deambulat in foro*, 2. διὰ, ἐν χερσὶ κατέχει, pro, διὰ χειρῶν, *manibus continet*. 3, μεταξὺ, *inter*, ἐν οἷς ἦν, pro μεταξὺ ὧν ἦν, *inter quos erat*. Græcos imitantur Latini. In quibus erat. 4. coram. Plut. Symp. ἐν μάρτυσι μυρίοις, pro ἔμπροσθεν, *coram ſexcentis teſtibus*. 5. ſignificat interdum poteſtatem quandam, ἐν τῷ θεῷ, id eſt, ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ θεοῦ, *in Dei poteſtate*. ἐν ἐμοί, *in mea poteſtate*, *in me eſt*. 6. ſæpe refertur eleganter ad tempus, ἐν σπονδαῖς. Thucid. hoc eſt, ἐν καιρῷ σπονδῶν, *fœderis tempore*. ἐν τούτῳ ἦλθεν, pro, μεταξὺ τούτου τοῦ χρόνου, *Interea venit*. Italice, *in queſto venne*. ἐν ἑπτὰ ἡμέραις, *intra ſeptem dies*. 7. pro σὺν, vſurpatur. ἐν τάχει, pro σὺν τάχει, *in celeritate*, hoc eſt, *celeriter*. 8. ſignificat intus. ἐν φυλακῇ, *in cuſtodia*. 9. ſupra. ἐν θαλάσσῃ, *in mari*. Denique redundat interdum. ἐν ὀφθαλμοῖς ἴδωμαι, pro ὀφθαλμοῖς, *oculis cernam*.

5 Ἐν ἐπιρρηματικῶς vſurpatur pereleganter. vnde illa. ἐν δίκῃ, pro δικαίως, *iure*. ἐν καιρῷ, pro καιρίως, *opportune*. ἐν καλῷ pro καλῶς, *præclare*. ἐν τάχει, ταχέως, *celeriter*. ἐν σπουδῇ, σπουδαίως, *ſtudioſe, ſerio, diligenter*.

6 Ἐν in compoſitione ſignificat ſtabilem quandam in re aliqua permanſionem. ἐνέμεινεν, *perſtitit*. ἐνέκυψεν, *incubuit*. Item, ἐναντίωσιν, vt ἐνίσταμαι, quod præter alia ſignificat cohibere, inhibere. Plut. ἔνστασις, *inſtantia litis*. Aeſchin. Denique ἐπίτασιν, *vehementiam*, vt ἔγκειται, *ingruit, vrget*.

ΣΥΝ.

Σ Υ Ν.

Σὺν respondet Latinæ præpositioni, Cum, σὺν θεῷ. *Cum Deo*. ſæpe omittitur, in Latina interpretatione. σὺν χάρισι, *gratijs fauentibus*. σὺν θεῷ, *Deo benè iuuante*.

Σὺν ſemper cum datiuo. Et ſignificat.

ὁμόνοιαν, ſocietatem. σὺν τῷ Ἰωάννῃ, *cum Ioanne*.

βοήθειαν, opem. σὺν ἡμῖν ἔσται ὁ θεὸς, *erit nobiſcum, à nobis Deus*. ἐνίκησε σὺν Ἀθηνᾷ. *vicit cum Pallade, id eſt, Pallade iuuante*. σὺν θεῷ εἰρήσεται: *Deo fauente dicetur*.

προσθήκην, additamentum. σὺν τοῖς θεοῖς ἔχει δώδεκα μαθητάς, ἤγουν, σὺν ταῖς ἐννέα μούσαις καὶ Ἀπόλλωνι ἔχει καὶ δύο μαθητάς. *Cum dijs, duodecim habet diſcipulos*, hoc eſt, *præter nouem Muſas & Apollinem habet diſcipulos duos*.

τὴν κατὰ σὺν τῷ νόμῳ τὴν ψῆφον τίθεσθαι, ἤγουν, κατὰ τὸν νόμον, *ex lege ſententiam ferre*.

τὴν ἐν φεύγωμεν σὺν νηυσὶ, ἤγουν, ἐν νηυσὶ, *fugiamus cum nauibus, in nauibus*.

Redundat interdum. σὺν μεγάλῳ ἀπέτισαν, *cum magno luerunt*. hoc eſt, *magnas pœnas perſoluerunt*.

ANNO-

ANNOTAT.

1 Συν in compositione hæc ferme significat. κοινωνίαν τινά. i. societatem quandam σύσσιτος, *sodalis*. συμμαθητὴς, *condiscipulus*, συστρατηγὸς, *collega imperij militaris*. Thuc. σύζυγος, *coniux*. 2. τὸ δι' ὅλου. omnino. ἐγὼ μὲν συνεξαλυψάμην. equidem contexi me totum. 3. τὸ κατ' ὀλίγον, vt σύνοξις, id est, ὀλίγον ὀξύς, paululum in mucronem desinens, subacutus. 4. ἔμφασιν vt συντελῶ, *conficio*. denique τὸ ὁμοῦ, *simul*. συνοικῶ, *simul habito*.

2 Συν in cōpositione modo mutat ν modo abijcit. vertit ante σ in σ, σύσσιτος, *commensalis*, ante ρ in ρ, συῤῥάπτω, *consuo*. abiicit ante ζ, σύζυγος, *coniux*. ante σκ, σύσκηνος, *contubernalis*, ante σπ, συσπῶ, *conuello*, ante στ, σύστημα, *constitutio*, *turma*, *cœtus*. ante σφ, συσφίγγω, *constringo*, ante χ, συγχολάζω, *colludo*, *simul otior*.

3 In pronomine αὐτός sæpe intelligitur præpositio σὺν. Lucian. ἀποτεμὼν αὐτοῖς ὠλέναις τὰ πτερὰ, id est, σὺν αὐτοῖς, *vna cum alis amputans pennas*.

Accusatiuus cum præpositione.

Solum accusatiuum habent, εἰς, Attice ἐς, & ἀνά. Dicitur autem εἰς de inanimatis proprie, vt πρὸς de animatis.

Εἰς cum accusatiuo tantum.

Significat.

In, cum refertur ad locum. { εἰς οἶκον εἰσελθεῖν, *domum ingredi*, εἰς οὖς λέγειν, *in aurem dicere*. εἰς Λακεδαίμονα, *lacedæmona*.

Idē quod ἐν — καθέζομαι εἰς ἐκκλησίαν. Æschin. *sedeo in concione.* στὰς εἰς τὸ μέσον, *stans in medio.* εἰς τὸ παρὸν, ἤγουν, ἐν τῷ παρόντι, *in præsenti,* γράψας εἰς στήλην, *scribens in columna.* Chrys. pro ἐν στήλῃ.

In cum ad tempus pertinet. — εἰς τὴν ἐπιοῦσαν, *in posterum diem.* εἰς ἐμὲ *vsque ad ætatem meam.* εἰς τόδε τοῦ χρόνου, *in id temporis.* εἰς τὴν ὑστεραίαν, *in posterum diem.* εἰς ἑσπέραν, *in uesperam.* εἰς ἕω, *mane, sub auroram,* εἰς τρίτην ἡμέραν, *in diem tertium.*

In cum ad diuisionem spectat. — εἰς ἕνα ἔρχεται ἡ τάξις, ἢ εἰς δύο, ἢ τρεῖς, ἤγουν, ἐν ἑκάστῳ τόπῳ εἷς, ἢ δύο, ἢ τρεῖς. *Statio in vnum diuiditur, uel duos, uel tres.* τὸ ὂν διαιρεῖται εἰς οὐσίαν καὶ συμβεβηκός, *id quod est diuiditur in essentiam, & in id quod accidit.*

In, id est, erga. — τῇ ὑμῶν εἰς ἐμὲ εὐνοίᾳ, *uestræ in me beneuolentiæ.*

Ad, siue ad personas, siue ad causam referatur. — εἰς ταῦτα, *ad hæc.* εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον. Hom. *Ad Agamemnonem dium.* ἀνήνεγκεν εἰς τὸν ἄρχοντα, *retulit ad Archontem.* ὠφελεῖ εἰς ἀνδραγαθίαν, *cōfert ad uirtutem.* εἰς τοῦτο ἐξελήλυθα, *propterea ueni.* εἰς τί ταῦτα λέγεις; *quorsum ista disputas?*

Apud — διαβεβλημένος εἰς τοὺς Μακεδόνας. Paus. *apud Macedones insimulatus.* εἶπον εἰς ὑμᾶς, *dixi apud uos.* γνώριμος εἰς πάντας, *notus apud omnes, omnibus.*

ad, id est, circiter & usq. — εἰς τριακοσίους. Paus. ad trecentos. εἰς θάνατον. Aesop. ad mortem usque.

Ob, propter — εἰς δικαιοσύνην ἐπαινεῖται. Aristoph. laudatur propter iustitiam. ἐπιφανεῖς εἰς κακίαν, improbitate nobiles. λοιδορῶ μαί σε εἰς δυσγένειαν, uitupero te ob ignobilitatem.

Contra — εἰς τοὺς σοφιστάς, contra sophistas. εἰς τὸν δῆμον, aduersus populum.

ANNOTAT.

1 εἰς Attice iungitur etiam genitiuo per ellipsin accusatiui. εἰς διδασκάλου, ἤγουν, εἰς οἰκίαν διδασκάλου. *In domum praeceptoris.* ita εἰς ᾅδου, *ad Plutonis, ad inferos.* vnde Latini sumserunt. *Ad Castoris, & Pollucis.* supple, *aedem.* nos quoque dicimus. *ad S. Petri.* nimirum, templum, εἰς τοῦ ἁγίου Πέτρου.

2 Sumitur etiam ἐπιρρηματικῶς aduerbii loco, hoc modo. δυνατὸς λέγειν εἰς ὑπερβολήν, ἤγουν, ὑπερβαλλόντως, *supra modum acer in dicendo.* εἰς τὸ ἀκριβέστατον, id est, ἀκριβεστάτως, *accuratissime*, εἰς τὰ μάλιστα & ἐν τοῖς μάλιστα, hoc est, ἐξόχως, *eximie.* εἰς βάθος, id est, βαθέως, *profunde, alte*, εἰς καιρὸν, καιρίως, *opportune, in tempore.* εἰς καλὸν, id est, καλῶς, praeclare. εἰς δέον, id est, δεόντως, quod & ἐν δέοντι, ἐν καλῷ, *opportune, commode, ex officio, honeste, recte*, εἰς τὸ φανερὸν, *palam*. εἰς τὰ πρῶτα, *in primis*, εἰς τάχος γράφει, hoc est, ταχέως, *celeriter scribit.* εἰς τέλος ἀπώλετο, id est, παντελῶς, *funditus periit.* οὐκ εἰς μακρὰν ἐλεύσεται, ἤγουν, οὐ βραδέως, μετ᾽ οὐ πολὺν χρόνον, *non sero, non ita multo post veniet*, εἰς νέωτα. *insequentem annum, anno ineunte.* εἰς δύναμιν, καὶ εἰς τὸ δυνατὸν ἐπιμελοῦμαι, *pro viribus do operam.* dicitur etiam εἰς τὸ οἰκεῖον μέρος, *pro virili.* & εἰς τὸ ἐνδεχόμενον, εἰς τ᾽ οὔπισθεν, *retro.* εἰς τ᾽ ἐμφανές, *propalam.*

3 Cum quibusdam aduerbiis redundare videtur. εἰσέπειτα, *deinde.*

deinde. εἰσαῦθις, *rursus*. εἰς τὸ παραχρῆμα, *ex tempore*. εἰς αὔριον, *cras*. εἰσαεὶ, *semper, in perpetuum*. εἰς μακρὰν, *procul*. εἰς ὅσον, *quamdiu*. εἰσότι, *donec, quoad*. ἐς τὸ παρεόντικα, *in præsens*. εἰς τὰ νῦν, *in præsentiarum*. εἰς τὸ ἔπειτα, *in posterum*. εἰς τοὔμπαλιν, *contra*. εἰς ὅτου, *quamdiu*, εἰς ὅτι μάλιστα, *valde*. εἰσάπαξ, *semel*. ἐς πότε, *quando tandem*. ἐς τρὶς, *ter*.

4 In compositione significat intro, εἰσέρχομαι, *ingredior*. 2. violentam impressionem. εἰσέπεσεν, *irruit, incidit*.

Ἀνὰ in soluta oratione accusatiuo iungitur. Significat autem.

Per	ἀνὰ πόλιν, ἀνὰ στρατὸν, ἀνὰ ἑλλάδα. *per urbem, per exercitum, per Græciam*. ἀνὰ χρόνον, *temporis processu*. id est, *non initio*. ἀνὰ πᾶν ἔτος. Dioscor. *per singulos annos*.
In ἐπὶ	ἀνὰ τὴν ὁδὸν, hoc est, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, *in uia*.
In ἐν	ἀνὰ στόμα ἔχειν. ἤγουν, ἐν τῷ, *in ore habere collaudare*. Xenoph.
In εἰς	ἀνὰ τὴν πόλιν, id est, εἰς τὴν, *in urbem*. τέσσαρες ἀγῶνες ἀν' ἑλλάδα, id est, ἐν ἑλλάδι. Arch. *quatuor certamina sunt in Græcia*.
Aduersus contra	ἀνὰ ποταμὸν πλέειν. Herodot. *contra fluuium nauigare*.
distributionem	λαβὲ κηροῦ καὶ ῥυτίνης ἀνὰ οὐγκίαν μίαν. Dioscorid. *cape ceræ & resinæ singulas uncias*. ἔλαβον αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. Matth. 20. *Acceperunt etiam ipsi singulos*

aduerso stat. ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐπῆλθέ μοι εἰς νοῦν, idest, ἀπρομελετήτως, *hoc mihi ex tempore in mentem venit*, id est, *non premeditato, &c.* ἐξ ἴσου πάντες τιμῶνται, id est, ὁμοίως, *ex æquo omnes honorantur, æque*, ἐκ παραλόγου συνέβη, id est, παραλόγως, *inopinato accidit.*

3 Interdum redundat, ἐξ οὐρανόθεν, id est, οὐρανόθεν, *cælitus è cælo*. Interdum Latine non exprimitur, quod omnium prope præpositionum commune videtur. ἐκ πολλοῦ, *multo tempore, dudum*, quod & in verbis accidit interdum ἐκμανείς, *furore percitus.*

4 Hinc illæ dicendi formulæ, οὐκ ἐκ δικαίου τὸν βίον κεκτημένοι, *non iure vita fruentes.* ἐκ χρυσῶν φιαλῶν πίνειν, *aureis pateris bibere.* ἐκ ταπεινῶν καὶ φαύλων μεγάλα πράττουσι. *quãuis humiles & viles magna gerunt.* οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου, οἱ περιπατητικοί, *Peripatetici.* οἱ ἐξ Ἀρείου πάγου, οἱ Ἀρειοπαγῖται, *Areopagitæ.* ἐξ ὀνόματος εἰδέναι τινά, *nosse quempiam ex nomine.* ἐκ θυμοῦ φιλεῖν, *poetice, at oratorie* ἐκ καρδίας, *ex animo diligere.* ἐκ παρασκευῆς πάντα ἔπραξε, *ex apparatu*, idest, *bene paratus omnia gessit.* ἐξ ἀπροσδοκήτου μοι ἐπολέμησεν, *ex improuiso mecum pugnauit: imparatum, nec opinantem adortus est.*

5 ἐξ in compositione vim habet augendi, ἐξέπιε, *ebibit.* ἐξέφαγεν, id est, ὅλως ἔφαγεν, *exedit.* ἐξιθύνειν, id est, λίαν ἰθύνειν, *valde dirigere.* 2. ad longitudinem refertur, ἐκτείνω, *extendo.* ἔκτασις, *extensio.* 3. Significat extra, ἄφρων, *demens, amens*, ἐξεγέλασε, *effuse risit.* 4. Separationem. πάρεξ, idest, χωρίς, *præter, citra*, ἐκτέμνειν, *excindere.* 5. principatum, ἔξοχος, *præstans.* ἐξοχή, *præstantia.* 6. Interdum redundat, ἐξεφίεμαι pro ἐφίεμαι, *expeto.* 7. Excessum, ἐκνομίως μ' ᾐσχύνετο. Plut. *summopere me verebatur*, ἐκνομιώτατα, *perditissime*, & apud Hom. ἐξάλλεται pro ὑπεράλλεται, *exsilit.*

Πρὸ semper cum genitiuo.

Significat autem,

locum [πρὸ τῆς θύρας, *ante fores.*

Ante tempus { πρὸ τοῦ Περσικοῦ πολέμου ἐγένετο ὁ τρωϊκός. *ante Persicum bellum fuit Troianum.* πρὸ ἐμοῦ. *Ante me.* οἱ πρὸ ἡμῶν, *maiores nostri.*

προτίμησιν { πρὸ ἔργου & syncope, προὔργου, hoc est, ἐν προτιμήσει παντὸς ἔργου, *operæprecium.* πρὸ ὁδοῦ σοι γένοιτο. Lucian. *profuerit tibi, sit felix.* οὐδὲν δεῖ προὔργου τοῦτο ποιεῖν. *Non est operæprecium hoc facere.*

Præ { ὅμηρος καὶ ἡσίοδος πρὸ τῶν πάντων τὴν ὄρχησιν ἐπῄνεσαν. Luc. Homerus & Hesiodus præ omnibus saltationem laudant.

ANNOTAT.

1. Πρὸ cum significat locum, etiam verbis motus aut status adiungitur. ἵσταται πρὸ τῆς πόλεως, *ante vrbem consistit.* ἄγετε πρὸ δόμων, *ducite ante ædes.* 2. cum προτίμησιν, significat, eleganter adhibetur pro μᾶλλον. πρὸ πολλῶν χρημάτων ἐτιμησάμην ἄν. Demost. *Multis pecunijs pretulissem*, vel, *præferrem.* νοῦν θαυμάζειν πρὸ τοῦ σώματος, *mentem potius quam corpus admirari.* 3. Cum refertur ad tempus ita fere vsurpatur. σοφώτεροι τῶν πρὸ αὐτοῦ γενομένων, *maioribus suis sapientior fuit.* ἐν τοῖς πρὸ τούτων λέλεκται, *in superioribus*, vel *supra dictum est.* πρὸ μοίρας ἐτελεύτησε, *ante fatum abijt. Immatura morte præreptus est.* πρὸ δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ἦλθε, *ante duos tresue dies venit.* πρὸ τοῦ, hoc est, πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, *antea, ante hoc tempus.* ὁ πρὸ τοῦ χρόνος, *superiora tempora.* ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ, *ante hoc tempus.* οἱ πρὸ τοῦ φίλοι, *veteres*

 amici.

amici. τὰ περὶ τούτων, hoc est, τὰ πρότερα, *superiora*. 4. Denique auxilium significat perleganter, vt apud Latinos, pro, μάχεται περὶ παίδων, *pro liberis pugnat*. περὶ τοῦ κοινοῦ κινδυνεύειν. Lucian. *pro communi vtilitate periculum suscipere*.

2 Cum præpositionibus etiam poetice cohæret. ἀπὸ περὶ νεῶν, id est, πόῤῥω, *procul à nauibus*. ἐπὶ περὶ, id est, ἔμπροσθεν, *coram*, διὰ πρὸ, id est, διὰ μέσου. εἰς τὸ πέραν, *per medium in vlteriora*.

3 In compositione fere περὶ suam retinet significationem. περιέχω, *antecello*. περικείμενη ποινὴ προκειμένη, *pœna proposita*. προάστειον, *suburbium*. Ergo ad locum refertur. πρόμαχος, ὁ ἔμπροσθεν τῶν ἄλλων μαχόμενος, *antesignanus*. 2. ad tempus. πρεσβύτερος, id est, ὁ παλαιότερος, *maior natu*. 3. ad rei perfectionem. πρόπαν ἦμαρ. apud poetas, & περὶ πάσας νῆας, id est, δι' ὅλου, *totum diem, cunctas naues*. 4. significat πρόοδον, *progressum*. πρὸ δέ μ' ἧκε θεὰ, Hom. *præmisitq. me Dea*. 5. impetum, προέρχομαι, *procedo*. εἰς τοσοῦτον προῆλθον. Plato. *eo processerunt*. 6. statum. προκάθημαι, *obsideo*. προΐσταμαι, *antesto*. 7. rem in lucem in apertum prodire. προῆλθεν, id est, ἐγγενήθη, & ἐξῆλθεν, *orta est, prodijt in lucem*. 8. Denique interdum redundat, σκηνὰς προλιποῦσαι, id est, λιποῦσαι, *tabernaculis relictis*.

Ἀντὶ cum genitiuo tantum. Significat autem.

Pro. 1. loco, &c. { ἀντὶ οἰκέτου. Aristoph. *pro famulo, loco famuli*, ἀντὶ πολλῶν μοι ἕτος ἐγένετο, hoc est, εἷς ὢν, τόπον ἐπέχει πολλῶν παρ' ἐμοὶ, *cum sit vnus, locum apud me multorum obtinet*. δοῦλοι ζῶμεν ἀντ' ἐλευθέρων, *serui sumus, qui liberi esse debuimus*. ἀνθ' ἱματίω

Pro, 1. loco, &c.

τὶκ ῥάκος ἔχειν. Aristoph. *Pro pallio pannum habere.* αἱρετέον ἀντὶ τοῦ ζῆν τὸ ἀποθνήσκειν εὐκλεῶς. *Pro vita mors est optanda gloriosa.*

comparationem

ἓν ἀνθ' ἑνὸς θεωρῶν, id est, ἓν ἐνὶ συγκρίνων, *vnum pro vno contemplans.* singula simul conferens.

διὰ propter ob

ἀντὶ τούτου διδάγματος μόνου, id est, διὰ τοῦτο μόνον, *propter hoc vnum,* ἀντὶ ποίας ἀρετῆς στεφανώσετε; *ob quam virtutem coronabitis?* ἀνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον, id est, δι' ὅ, vel, διότι. Aristoph. *Quamobrem me quæritis?* οὐκ οἶδ' ἀνθ' ὅτου, Greg. Naz. id est, δι' ὅτι, *nescio quamobrem.*

ANNOTAT.

In compositione 1. significat. τὸ ἴσον. par. vt ἀντίθεος, idest, ἰσόθεος, *par Deo,* ἀντιάνειρα ἢ ἰσανδρος, *par viro.* 2. pro, & *contra* ἀνθύπατος, *proconsul.* ἀνθίστασθαι, *repugnare.* ἀντιλέγειν, *contradicere.* ἀντίπαλος, *obluctator, aduersarius.* ἀντίδικος, *alter litigator.* 3. vicem. ἀντιπελαργεῖν, ἀντευεργετεῖν, *parem gratiam referre.* 4. opem, ἀντιλαβέσθαι τῶν πραγμάτων, *res capessere.* ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, *suscipere infirmos,* Act.20. *iuuare.* 5. Denique ἰδιωτικῶς, ἀντιποιεῖσθαι τῆς ἀρχῆς, *vindicare sibi imperium.* Xenoph.

Ἀπὸ semper genitiuo cohæret, & fere cum inanimis iungitur, vt παρὰ & ὑπὸ cum animatis. Significat autem.

è, vel ex

τὴν θάλατταν ἀπὸ τῆς γῆς ὁρᾶν. Callimach. *è terra mare intueri.* ἀπὸ συνθήματος, *ex compacto, ex composito.*

motũ à loco	ἀπ' ἀθηνῶν, *Athenis.*
motũ à perso na pro παρὰ	ἀπὸ τοῦ Σωκράτους, id est, παρὰ τοῦ. *A Socrate, &c.*
Post	ἀπὸ δείπνου. Hom. *à cœna,* id est, *post cœnam.* ἀπὸ σάλπιγγος, ἀπὸ παραγγέλματος, id est, μετὰ τὸ ἀκοῦσαι σάλπιγγος, &c. *Post tubam, audita tuba, audito edicto.*
Per	κατελύθη πόλεμος ἀπὸ προσευχῆς. Chrys. *per preces vel precibus bellum profligatum est.*
Absque	δίδυμος ὁ ἀπ' ὀμμάτων, id est, ἄνευ ὀμμάτων, ὁ τυφλός, *Didymus cæcus,* οὐκ ἀπὸ τρόπου, *non præter morem.* οὐκ ἀπὸ τοῦ πράγματος, οὐκ ἔξω τοῦ προκειμένου, *non abs re.* ἀπὸ θυμοῦ, *sine ira.*
partem ex toto	ἔπιεν ἀπὸ τοῦ ὕδατος, *bibit ex aqua,* hoc est, *aliquid aquæ, &c.* quod & sine præpositione idem significat, vt alibi monuimus.

ANNOTAT.

1 Ἀπὸ apud poetas interdum redundat. ἀπὸ νόσφιν, *sine, seorsim,* ἀπ' οὐρανόθεν, *cælitus.*

2 Aduerbii locum sæpe obtinet. vnde illa sunt orta. ἀφ' οὗ, *ex quo,* ἀπ' ἄρτι, *amodo, ab hoc tempore.* ἀπ' ἐκείνου, *inde, ex eo tempore,* ἀπὸ τύχης, *casu,* ἀπὸ ταὐτομάτου, *fortuito, vltro.*

3 ἀπὸ in compositione. 1. negandi vim habet. ἀπόφημι, *nego,* ἀπαγορεύω, ἀπαυδῶ, *interdico, nuncium remitto.* Aristoph. 2. habet sæpe ἔμφασιν, ἀπεργάζομαι, *efficio.* 3. Indicat separationem. ἀφίσταμαι, *desisto,* ἀπέχω, *abstineo.* 4. restitutionem tum eius rei quæ datur. ἀποδίδωμι, *reddo.* tum eius quæ accipitur. ἀπολαμβάνω, *recipio,* ἀπέχω τὰ τροφεῖα, hoc est, ἀπο-

λαβὼν

λαζὼν ἔχω, *receptam habeo educationis mercedem*. 5. Hinc etiam ad alia transfertur significatio. ἀποκρίνομαι, *respondeo*. ἀπολογοῦμαι, *me purgo verbis*. 6. priuationem. ἀπέμαθεν, *dedidicit*, ἀποκληρονόμος, *exhæres*, ἄποικος, *colonus, peregrinus, à domo profugus*, ἀπογάλακτος, *ablactatus*. ἀπογαλακτίζω, *ablacto*. 7. partem ex aliquo. ἀποτέμνειν, *abscindere*. 8. τὸ πεφειδομένον, *parsimoniæ studium*, vt ἀποζῶν. ἀφελῶς ζῶν. parce ac tenuiter viuere. 9. ἀθυμίαν καὶ ἀτονίαν, id est, *animi abiectionem ac remissionem*. Eur. ἀπεῖπον ἄλγει, *dolori succumbo*. ἀπαγορεύει τῷ κόπῳ, *molestia frangitur*.

10. Denique redundat interdum. ἀπεχυρίζομαι, *obnitor, mordicus teneo*. Synes.

Solum datiuum postulant duæ præpositiones monosyllabæ, ἐν & σύν.

Ἐν communiter significat.

Inter { τοῦτο ἐν οἴνῳ ἐγένετο. Plutarch. *Hoc inter pocula accidit*.

Penes { ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τοῦ τέλος ἦν, οὐκ ἐν ἐμοί. Demosth. *Huius rei exitus penes Deum erat, non penes me*.

Cum { σὺν πέλταις καὶ ἀκοντίοις. Xenoph. *cum peltis & spiculis*. Quæ syntaxis Hebraismum redolere videtur.

ANNOTAT.

1 Cohæret interdum ἐν cum genitiuo Attice, sed per ellipsin. ἐν ᾅδου, id est, ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ᾅδου. *In Plutonis*: scil. locis. *Apud inferos*. ἐν ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου. Eurip. subauditur, οἴκῳ. *In viri religiosissimi domo*. sic Latine, *In Veneris, in Dianæ*. subintelligitur, *ade, templo*.

2 Præpositio ἐν sæpe ponitur pro εἰς, ἐν Ἑλλάδι ἔλθοι. Xenoph. pro εἰς τὴν Ἑλλάδα, *in Græciam veniret*. θρασὺς ἐν ἐμοί, pro εἰς ἐμέ. Sophoc. *Audax in me, contra me.* sic Luc. 7. ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ, &c. pro εἰς ὅλην.

3 Contra quoque, vt infra dicetur, εἰς ponitur pro ἐν, τὸν θρόνον εἰς ὃν προκαθίζων ἐδίκαζεν. Herodot. εἰς ὃν pro ἐν ᾧ, *thronum in quo præsidens iudicabat*. Aristoph. κατακλίνειν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ κράτιστόν ἐστι. *Optimum est vt eum in Æsculapij templo reclinemus*.

4 Item cum datiuo significat, 1. motum in loco. περιπατεῖ ἐν ἀγορᾷ, *deambulat in foro*. 2. διὰ, ἐν χερσὶ κατέχει, pro, διὰ χειρῶν, *manibus continet*. 3. μεταξὺ, *inter*, ἐν οἷς ἦν, pro μεταξὺ ὧν ἦν, *inter quos erat*. Græcos imitantur Latini. In quibus erat. 4. coram. Plut. Symp. ἐν μάρτυσι μυρίοις pro ἔμπροσθεν, *coram sexcentis testibus*. 5. significat interdum potestatem quandam. ἐν τῷ θεῷ, id est, ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ θεοῦ, *in Dei potestate*. ἐν ἐμοί, *in mea potestate, in me est*. 6. sæpe refertur eleganter ad tempus, ἐν σπονδαῖς, Thucid. hoc est, ἐν καιρῷ σπονδῶν, *fœderis tempore*. ἐν τούτῳ ἦλθεν, pro, μεταξὺ τούτου τοῦ χρόνου, *Interea venit*. Italice, *in questo venne*. ἐν ἑπτὰ ἡμέραις, *intra septem dies*. 7. pro σὺν vsurpatur. ἐν τάχει, pro σὺν τάχει, *in celeritate*, hoc est, *celeriter*. 8. significat intus. ἐν φυλακῇ, *in custodia*. 9. supra. ἐν θαλάσσῃ, *in mari*. Denique redundat interdum. ἐν ὀφθαλμοῖς ἴδωμαι, pro ὀφθαλμοῖς, *oculis cernam*.

5 Ἐν ἐπιρρηματικῶς vsurpatur pereleganter. vnde illa. ἐν δίκῃ, pro δικαίως, *iure*. ἐν καιρῷ, pro καιρίως, *opportune*. ἐν καλῷ pro καλῶς, *præclare*. ἐν τάχει, ταχέως, *celeriter*. ἐν σπουδῇ, σπουδαίως, *studiose, serio, diligenter*.

6 Ἐν in compositione significat stabilem quandam in re aliqua permansionem. ἐνέμεινεν, *perstitit*. ἐνέκυψεν, *incubuit*. Item, ἐναντίωσιν, vt ἐνίσταμαι, quod præter alia significat cohibere, inhibere. Plut. ἔνστασις, *instantia litis*. Aeschin. Denique ἐπίτασιν, *vehementiam*, vt ἐγκεῖται, *ingruit, vrget*.

ΣΥΝ

Σὺν reſpondet Latinæ præpoſitioni, Cum, σὺν θεῷ. *Cum Deo.* ſæpe omittitur, in Latina interpretatione. σὺν χάρισι, *gratijs fauentibus.* σὺν θεῷ, *Deo bene iuuante.*

Σὺν ſemper cum datiuo. Et ſignificat.

ὁμόνοιαν, ſocietatem.
- σὺν τῷ Ἰωάννῃ, *cum Ioanne.*
- σὺν ἡμῖν ἔσται ὁ θεός, *erit nobiſcum, à nobis Deus.* ἐνίκησε σὺν Ἀθηνᾷ. *vicit cum Pallade, id eſt, Pallade iuuante.* σὺν θεῷ εἰρήσεται. *Deo fauente dicetur.*

Βοήθειαν, opem.

προσθήκην, additamentum.
- σὺν τοῖς θεοῖς ἔχει δώδεκα μαθητάς, ἤγουν, σὺν ταῖς ἐννέα μούσαις καὶ Ἀπόλλωνι ἔχει καὶ δύο μαθητάς. *Cum dijs, duodecim habet diſcipulos, hoc eſt, præter nouem Muſas & Apollinem habet diſcipulos duos.*

τὴν κατὰ
- σὺν τῷ νόμῳ τὴν ψῆφον τίθεσθαι, ἤγουν, κατὰ τὸν νόμον, *ex lege ſententiam ferre.*

τὴν ἐν
- φεύγωμεν σὺν νηυσὶ, ἤγουν, ἐν νηυσὶ, *fugiamus cum nauibus, in nauibus.*

Redundat interdum.
- σὺν μεγάλῳ ἀπέτισαν, *cum magno luerunt.* hoc eſt, *magnas pœnas perſoluerunt.*

ANNO-

ANNOTAT.

1 Σὺν in compositione hæc ferme significat. *κοινωνίαν τινά*. i. societatem quandam σύσσιτος, *sodalis*. συμμαθητὴς, *condiscipulus*, συστρατηγὸς, *collega imperij militaris*. Thuc. σύζυγος, *coniux*. 2. τὸ δὲ ὅλως. omnino. ἐγὼ μὲν συνεκαλυψάμην. equidem contexi me totum. 3. τὸ κατ' ὀλίγον, vt σύνοξυς, id est, ὀλίγον ὀξὺς, paululum in mucronem desinens, subacutus. 4. ἔμφασιν vt συντελῶ, *conficio*. denique τὸ ὁμοῦ, *simul*. συνοικῶ, *simul habito*.

2 Σὺν in cõpositione modo mutat ν modo abijcit. vertit ante σ in σ, σύσσιτος, *commensalis*, ante ρ in ρ, συῤῥάπτω, *consuo*. abiicit ante ζ, σύζυγος, *coniux*. ante σκ, σύσκηνος, *contubernalis*, ante σπ, συσπῶ, *conuello*, ante στ, σύστημα, *constitutio, turma, cœtus*. ante σφ, συσφίγγω, *constringo*, ante σχ, συσχολάζω, *colludo, simul otior*.

3 In pronomine αὐτὸς sæpe intelligitur præpositio σύν. Lucian. ἀποτεμὼν αὐταῖς ὠλέναις τὰ πτερὰ, id est, σὺν αὐταῖς, *vna cum alis amputans pennas*.

Accusatiuus cum præpositione.

Solum accusatiuum habent, εἰς, Attice ἐς, & ἀνά. Dicitur autem εἰς de inanimatis proprie, vt ὡς de animatis.

Εἰς cum accusatiuo tantum.

Significat.

In, cum refertur ad locum.	εἰς οἶκον εἰσελθεῖν, *domum ingredi*, εἰς οὖς λέγειν, *in aurem dicere*. εἰς Λακεδαίμονα, *lacedæmona*.

Idē quod ἐν: καθέζομαι εἰς ἐκκλησίαν. Æſchin. *ſedeo in concione*. σαὶς εἰς τὸ μέσον, *ſtans in medio* εἰς τὸ παρὸν, ἤγουν, ἐν τῷ παρόντι, *in præſenti*, γράψας εἰς στήλην, *ſcribens in columna*. Chryſ. pro ἐν στήλῃ.

In cum ad tempus pertinet.: εἰς τὴν ἐπιοῦσαν, *in poſterum diem*. εἰς ἐμὲ *vſque ad ætatem meam*. εἰς τόδε τοῦ χρόνου, *in id temporis*. εἰς τὴν ὑστεραίαν, *in poſterum diem*. εἰς ἑσπέραν, *in ueſperam*. εἰς ἕω, *mane, ſub auroram*, εἰς τρίτην ἡμέραν, *in diem tertium*.

In cum ad diuiſionem ſpectat.: εἰς ἕνα ἔρχεται ἡ τάξις, ἢ εἰς δύο, ἢ τρεῖς, ἤγουν, ἐν ἑκάστῳ τόπῳ εἷς, ἢ δύο, ἢ τρεῖς. *Statio in vnum diuiditur, uel duos, uel tres*. τὸ ὂν διαιρεῖται εἰς οὐσίαν καὶ συμβεβηκός, *id quod eſt diuiditur in eſſentiam, & in id quod accidit*.

In, id eſt, erga.: τῇ ὑμῶν εἰς ἐμὲ εὐνοίᾳ, *ueſtræ in me beneuolentiæ*.

Ad, ſiue ad perſonas, ſiue ad cauſam referatur.: εἰς ταῦτα, *ad hæc*. εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον. Hom. *Ad Agamemnonem dium*. ἀνήνεγκεν εἰς τὸν ἄρχοντα, *retulit ad Archontem*. ὠφελεῖ εἰς ἀνδραγαθίαν, *cōfert ad uirtutem*. εἰς τοῦτο ἐξελήλυθα, *propterea ueni*. εἰς τί ταῦτα λέγεις; *quorſum iſta diſputas?*

Apud: διαβεβλημένος εἰς τοὺς Μακεδόνας. Pauſ. *apud Macedones inſimulatus*. εἶπον εἰς ὑμᾶς, *dixi apud uos*. γνώριμος εἰς πάντας, *notus apud omnes, omnibus*.

deinde. εἰσαῦθις, *rursus*. εἰς τὸ παραχρῆμα, *ex tempore*. εἰς αὔριον, *cras*. εἰσαεὶ, *semper, in perpetuum*. εἰς μακρὰν, *procul*. εἰς ὅσον, *quamdiu*. εἰσότε, *donec, quoad*. ἐς τὸ παρεὸν, *in præsens*. εἰς τὰ νῦν, *in præsentiarum*. εἰς τὸ ἔπειτα, *in posterum*. εἰς τοὔμπαλιν, *contra*. εἰς ὅσον, *quamdiu*, εἰς ὅτι μάλιστα, *valde*. εἰσάπαξ, *semel*. ἐς πότε, *quando tandem*. ἐς τρὶς, *ter*.

4 In compositione significat intro, εἰσέρχομαι, *ingredior*. 2. violentam impressionem. εἰσέπεσεν, *irruit, incidit*.

Ἀνὰ in soluta oratione accusatiuo iungitur. Significat autem.

Per	ἀνὰ πόλιν, ἀνὰ στρατὸν, ἀνὰ ἑλλάδα. *per urbem, per exercitum, per Græciam*. ἀνὰ χρόνον, *temporis processu*. id est, *non initio*. ἀνὰ πᾶν ἔτος. Dioscor. *per singulos annos*.
In ἐπὶ	ἀνὰ τὴν ὁδὸν, hoc est, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, *in uia*.
In ἐν	ἀνὰ στόμα ἔχειν. ἤγουν, ἐν τῷ, *in ore habere collaudare*. Xenoph.
In εἰς	ἀνὰ τὴν πόλιν, id est, εἰς τὴν, *in urbem*. τέσσαρες ἀγῶνες ἀν' ἑλλάδα, id est, ἐν ἑλλάδι. Arch. *quatuor certamina sunt in Græcia*.
Aduersus contra	ἀνὰ ποταμὸν πλέειν. Herodot. *contra fluuium nauigare*.
distributionem	λαβὲ κηροῦ καὶ ῥυτίνης ἀνὰ οὐγκίαν μίαν. Dioscorid. *cape ceræ & resinæ singulas uncias*. ἔλαβον αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. Matth. 20. *Acceperunt etiam ipsi singulos*

distributionem — ſingulos denarios. ἀνὰ πέντε ἔτεκεν, id eſt, καθ' ἕκαστον τόκον πέντε, quinos peperit.

Inter — ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων, inter montes. ἀνὰ μέσον τῶν ἀκανθῶν, inter ſpinas.

Super — ἀνὰ χθόνα, ſuper terram.

ANNOTAT.

1 Eleganter vſurpatur ἀνὰ, pro διὰ μέσου. ἀνὰ στρατὸν, *per medium exercitum*. ἀνὰ δῆμον, *per medium populum*. ἀνὰ ἄστυ, *per mediam vrbem*. 2. pro κατά. ὦρσεν ἀνὰ στρατόν. Hom. *excitauit per exercitum*. 3. pro ἐν, ἀνὰ μέρος, id eſt, ἐν μέρει, *per partes, viciſſim*. 4. pro ἐπάνω, θῆκεν ἀνὰ μυρίκην, *poſuit ſuper myricam*. ἀνά τ' ἔντεα, *& ſuper arma*.

2 Poetice cum datiuo iunctum reperitur, pro ἐπάνω, ſupra, In; & cum genitiuo pro ἐπὶ, ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ, *in præclaro humero*. ἀνὰ γαργάρῳ ἄκρῳ, *in ſummo Gargaro*. ὣς εἰπὼν ἀνὰ νηὸς ἔβην. Hom. *ſic fatus ad nauem perrexi*.

3 Pro σὺν. χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ. Hom. *aureo cum ſceptro*.

4 Pro ἐπὶ, *ſuper*. ἀνὰ βωμοῖς. Hom. *ſuper aris*.

Genitiuum & accuſatiuum habent quatuor, διὰ, μετὰ, κατὰ, ὑπὲρ.

Per — διὰ βίου. Plutar. *per totam uitam*. διὰ γῆς καὶ θαλάσσης, *terra mariq.* διὰ σοῦ τοῦτο γένοιτο, *per te hoc fiat*. διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐβάδιζεν, *per medium forum tranſijt*. διὰ μήλων τανυσσάμενος κεῖτο, id eſt, διὰ πάντων τῶν μήλων, *per omnes oues extenſus iacebat*. διὰ νυκτὸς, id eſt, διὰ πάσης, *tota nocte*.

Ex { δἰ ἀλφίτε πεποιημένος. Plut. ex farina confectus. ἔμπλαςρον διὰ φοινίκων καὶ διὰ ῥόδων, emplastrum ex dactylis & rosis.

In { διὰ χειρὸς ἔχειν, Halic. In manu habere. διὰ ςόματος ἔχω τὸν Αριςοτέλlω. In ore habeo Aristotelē. διὰ μνήμης ἔχω, memoria teneo. διὰ τιμῆς καὶ θαύματος τοῦτον ἔχω, in honore & admiratione hunc habeo. διὰ φρερᾶς ἔχω, custodiendum habeo.

ANNOTAT.

Διὰ, significat etiam eleganter.

1 Interuallum loci. διὰ δέκα ἐπάλξεων πύργοι ἦσαν, ἤγουν, καθ' ἕκαςον διάςημα δέκα ἐπάλξεων εἷς πύργος lῶ. Decimo quoque propugnaculo turris erat.

2 Interuallum temporis. διὰ πολλοῦ, longo interuallo, διὰ μακροῦ πρὸς ἡμᾶς ἐπέστειλας, ἤγουν, παρελθόντος μακροῦ χρόνου, longo ad nos interuallo litteras misisti. διὰ χρόνου ἑωράκειν αὐτὸν, ἤγουν, κατὰ πολὺν χρόνον, iam pridem illum non videram. δἰ ἔτους πέμπτου, ἤγουν, δἰ ἑκάςlω πενταετηρίδα, quinto quoque anno. διὰ τρίτης. Gal. tertio die. δἰ ἐτῶν δὲ πλειόνων παραγενόμlω, post annos multos adueni. διὰ παντὸς, semper, perpetuo. διὰ βίου, per totam vitam. Aesop.

3 Instrumentum. διὰ μέλανος γράφει, id est, μέλανι, atramento scribit.

4 Rationem seu proportionem. διὰ πασῶν, ex omnibus, quod est in dupla proportione. διὰ πέντε, quod est in sesquialtera ratione.

5 Efficit interdum eleganter pluribus vocibus, quod vno ver-

bo alioquin diceretur. δι' ἐλπίδος ἔχω, idem, quod ἐλπίζω, *spem habeo*. διὰ φροντίδος ἔχω, φροντίζω, *curæ mihi est*, curo. δι' αἰτίας ἔχω, αἰτιῶμαι, *criminor, causam affero*. δι' ὀργῆς ἔχω, ὀργίζομαι, *irascor*. δι' ὑποψίαν ἔχω, ὑποπτεύω, *suspicor*. διὰ φόβου γίνομαι, φοβοῦμαι, *in metu sum*. δι' ὄχλου εἰμὶ σοὶ, ἐνοχλῶ σοι, *molestus tibi sum*. διὰ σπουδῆς ταῦτά μοι ἐστι. σπουδάζονται, *hæc studiose ago*. διὰ τιμῆς ἄγειν, *in honore habere*. διὰ μνήμης ἄγειν, *memoriam alicuius scriptis mandare*. δι' αἰδοῦς ἄγειν, id est, αἰδεῖσθαι, *venerari*.

Διὰ cum accusatiuo. Significat.

Causam: διὰ τὰ χρήματα πάντα γίνεται, *pecuniæ obediunt omnia*. διὰ τί, *quamobrem*. διὰ τοῦτο, *propterea*. δι' ὅτι, & διότι, *propterea quod*. διό, *quare*.

per, poetice, id est, κατὰ: διὰ τ' ἔντεα μέλαν αἷμα. Hom. *per arma & atrum sanguinem*. διὰ δώματα, *in ædibus*. δι' ἄκρας, id est, κατὰ τὰς ἄκρας, διὰ νύκτα μέλαιναν, *per atram noctem*. διὰ στόμα, *per os*.

τὸ ὅσον ἀνήκει. *quod attinet*: διά γε ἡμᾶς αὐτοὺς πάλαι ἂν ἀπωλώλοιμεν, id est, ὅσον εἰς ἡμᾶς ἀνήκει. *Quod ad nos attinet, iam diu periissemus*, δι' ἐμέ γε, *quod ad me attinet*.

Idē interdū quod, διὰ, cū genitiuo: διὰ τοὺς θεοὺς ἐσώθην, id est, διὰ τῶν θεῶν. *Deorū beneficio seruatus sum*. διὰ τὴν τύχην μέγας γέγονεν, id est, διὰ τῆς τύχης, *Fortunæ beneficio creuit*. ὅντε διὰ βροτοί. Hes. id est, δι' οὗ. *per quē mortales*.

ANNO-

ANNOTAT.

Διὰ in compoſitione ſignificat *χωρισμὸν, ſeparationem*. *vt* διαφωνεῖν, *diſcordare*, διασκεδάζειν, *diſſipare*. 2. τὸ μέσον, *medium*. διεκπλεῖν, ἤγουν, διὰ μέσου τῶν ἄλλων πλοίων τρέχειν, *per medias naues enauigare, elabi*, διεξελαύνειν, διὰ μέσου τῶν ἄλλων ἐλαύνειν, *per medium tranſire*. Plut. διεξελάσαι τὸν πόρον ἵππῳ, *alueum fluminis equo tranare*. διαμπὰξ, *vtrinque, per vniuerſum*.

Μετὰ cum genitiuo.

Significat.

Cum — μετὰ φίλων, *cum amicis*. μετὰ σοῦ, *tecum*. μετὰ λύπης ἡ μάθησις. Ariſt. *diſcere cum moleſtia iungitur*.

Μετὰ cum datiuo.

pro genitiuo, cũ, & in, præſertim apud poetas — μετὰ τριτάτοισιν ἄνασσε, id eſt, μετὰ τῶν τριῶν, *cum tribus regnabat*. μεθ' αἵματι καὶ κονίῃσι, id eſt, ἐν αἵματι καὶ κονίαις, *in ſanguine ac puluere*. Lucian. ὀρφεὺς μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύραν, *orphæus in manibus lyram tenens*.

Inter, poetice. — καὶ τὰ μὲν εὖ δάσαντο μετὰ σφίσιν υἷες Ἀχαιῶν. Hom. *& illa recte inter ſe diuiſerunt Græci*.

Μετὰ cum accuſatiuo.

Poſt — μετὰ σὲ ἐγὼ ἦλθον, *ego poſt te veni*. μεθ' ἡμέρας δύο. Demoſth. *poſt duos dies*.

ANNOTAT.

1 Μετὰ in compositione significat participem esse. *μετέλαβον, particeps fui.* partem aliquam. *μετέχω τοῦ πλούτου, partem aliquam cepi diuitiarum.* 2. ex vna re in aliam conuersionem. *μεθαρμόζω, transponendo concinno. μεταδιδάσκω, dediscens priora, noua disco.* 3. ex loco in locum immigrationem. *μέτοικος, inquilinus, nouus incola. μετανάστης, profugus, extorris.*

2 Sumitur etiam ἐπιρρηματικῶς, hoc est aduerbii loco cum genitiuo. *μετὰ δικαιοσύνης,* pro, *δικαίως, iuste, μετ' ἀνδρείας,* pro, *ἀνδρείως, fortiter. μετὰ φόβου,* pro, *ἐμφόβως, timide. μετ' ὀργῆς,* pro *ὀργίλως, iracunde. μετ' ἐπιστασίας, ἐπιστατικῶς, diligenter, attente.*

3 Item eleganter cum genitiuo significat, *vt alicui videtur,* siue, *ex cuiuspiam sententia. οὐ σοὶ δοκεῖ μετὰ Πλάτωνος;* pro *οὐ σοὶ δοκεῖ κατὰ Πλάτωνι, non ne sentis cum Platone?* 2. Auxilium. *ἔσονται μετὰ τούτων τοὺς θεούς,* hoc est, *βοηθήσειν, fore cum his deos,* id est, *συμμαχήσοντες ἀλλήλοις, simul pugnantes.* 3. Instrumentum. *μετὰ τούτων τῶν χρημάτων ὠφελοῦμεν τοὺς γνωρίμους,* hoc est, *τούτοις τοῖς χρήμασι, his rebus iuuamus necessarios.*

4 Cum datiuo significat poetice. *Inter. μετὰ πᾶσιν ἀπηνέστατη θεός,* id est, *μεταξὺ πάντων. Inter omnes.* ita *μετὰ κρήτεσσι. inter Cretenses. μετὰ σφίσι, inter se.* Interdum pro ἐν poetice, *μετὰ στρατῷ, in exercitu. μετὰ φρεσί, in mente. μετὰ χερσί, in manibus.* 3. Denique instrumentum. *μετὰ χερσὶν ἐρύσατο φοῖβος Ἀπόλλων, manibus eripuit Phœbus, Apollo.*

5 Cum accusatiuo significat, εἰς, poetice, *μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας, ad optimos Æthiopes.* 2. ἐν, *πᾶσι μετὰ πληθύν, ἥρωων, ἐν τῷ πλήθει, in multitudine. μετὰ χεῖρας ἔχει, in manibus habet.* 3. *διὰ ἑὸν μετὰ κάλλος.* Hom. ob eius pulchritudinem. 4. *τὸ δεύτερον,* vt Latine, secundum. *μέγιστον μεθ' ἑαυτὸν δυναμένου. qui plurimum secundum se poterat.* 5. Denique tempus, *μεθ' ἡμέραν.* Demosth. in Mid. *de die, interdiu.*

ΚΑΤΑ.

Κατὰ cum genitiuo & accuſatiuo, diuerſa tamen ſignificatione, copulatur.

Κατὰ cum genitiuo. Significat.

τὸ ἐναντίον contra	κατὰ σοφιστῶν λέγειν. Iſocr. *contra Sophiſtas dicere*. κατὰ Κτησιφῶντος ὁ λόγος, *contra Cteſiphontem oratio*.
In	κατὰ πετρῶν ἀπείρες, *in petris ſeris*.
τὸ ἐπάνω, ſupra	κατὰ γῆς κάθημαι, *ſupra terram ſedeo*.
motum ad inferiora	φέρεται κατὰ κρημνῶν, *fertur in præceps*.
τὸ ὑποκάτω Infra.	τὰ κατὰ γῆς κολαστήρια, *ſubterraneæ carnificinæ*. ἔδυ κατὰ τῆς γῆς, *ſub terram deſcendit*.

Κατὰ cum accuſatiuo. Significat.

Pro vel A	κατ᾽ ἀξίαν, *pro dignitate*. κατὰ δύναμιν, *pro viribus*. κατὰ νῶτον, *à tergo*.
ſimilitudinem.	καθ᾽ ὅμηρον γράφει, *ſecundum Homerum ſcribit*, hoc eſt, *Homerum ſcribendo imitatur*.
locum. In	κατ᾽ ἀγορὰν, *in foro*.
tempus.	καθ᾽ ἡμᾶς ἐγένετο ἀνὴρ σοφὸς, *noſtra ætate fuit vir ſapiens*.
Iuxta.	ὁ κατὰ τοὺς ἐκεῖ, *qui iuxta illos erat*.

ANNOTAT.

1 Μετὰ in compositione significat participem esse. *μετέλαβον, particeps fui.* partem aliquam. *μετέχω τοῦ πλούτου, partem aliquam cepi diuitiarum.* 2. ex vna re in aliam conuersionem. *μεθαρμόζω, transponendo concinno.* *μεταδιδάσκω, dediscens priora, noua disco.* 3. ex loco in locum immigrationem. *μέτοικος, inquilinus, nouus incola.* *μετανάστης, profugus, extorris.*

2 Sumitur etiam ἐπιρρηματικῶς, hoc est aduerbii loco cum genitiuo. μετὰ δικαιοσύνης pro, δικαίως, *iuste,* μετ' ἀνδρείας, pro, ἀνδρείως, *fortiter.* μετὰ φόβου, pro, ἐμφόβως, *timide.* μετ' ὀργῆς, pro ὀργίλως, *iracunde.* μετ' ἐπιστασίας, ἐπιστατικῶς, *diligenter, attente.*

3 Item eleganter cum genitiuo significat, *vt alicui videtur,* siue, *ex cuiuspiam sententia.* οὐ σοὶ δοκεῖ μετὰ Πλάτωνος; pro ὡς δοκεῖ καὶ Πλάτωνι, *non ne sentis cum Platone?* 2. Auxilium. ἔσεσθαι μετὰ τούτων τοὺς θεούς, hoc est, βοηθήσειν, *fore cum his deos,* id est, συμμαχήσοντες ἀλλήλοις, *simul pugnantes.* 3. Instrumentum. μετὰ τούτων τῶν χρημάτων ὠφελοῦμεν τοὺς γνωρίμους, hoc est, τούτοις τοῖς χρήμασι, *his rebus iuuamus necessarios.*

4 Cum datiuo significat poetice. *Inter.* μετὰ πᾶσιν ἀπηνέστατη θεός, id est, μεταξὺ πάντων. *Inter omnes.* ita μετὰ κρήτεσσι. *inter Cretenses.* μετὰ σφίσι, *inter se.* Interdum pro ἐν poetice, μετὰ στρατῷ, *in exercitu.* μετὰ φρεσί, *in mente.* μετὰ χερσί, *in manibus.* 3. Denique instrumentum. μετὰ χερσὶν ἐρύσατο φοῖβος Ἀπόλλων, *manibus eripuit Phœbus, Apollo.*

5 Cum accusatiuo significat, εἰς, poetice, μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας, *ad optimos Æthiopes.* 2. ἐν, πᾶσι μετὰ πληθύν, ἡρώων, ἐν τῷ πλήθει, *in multitudine.* μετὰ χεῖρας ἔχει, *in manibus habet.* 3. διά. ἐὸν μετὰ κάλλος. Hom. ob eius pulchritudinem. 4. τὸ δεύτερον, vt Latine, secundum. μέγιστον μεθ' ἑαυτὸν δυναμένου. *qui plurimum secundum se poterat.* 5. Denique tempus, μεθ' ἡμέραν. Demosth. in Mid. *de die, interdiu.*

ΚΑΤΑ.

Κατὰ cum genitiuo & accusatiuo, diuersa tamen significatione, copulatur.

Κατὰ cum genitiuo. Significat.

τὸ ἐναντίον contra	κατὰ σοφιστῶν λέγειν. Isocr. *contra Sophistas dicere*. κατὰ Κτησιφῶντος ὁ λόγος, *contra Ctesiphontem oratio*.
In	κατὰ πετρῶν σπείρεις, *in petris seris*.
τὸ ἐπάνω, supra	κατὰ γῆς κάθημαι, *supra terram sedeo*.
motum ad inferiora	φέρεται κατὰ κρημνῶν, *fertur in præceps*.
τὸ ὑποκάτω Infra.	τὰ κατὰ γῆς κολαστήρια, *subterraneæ carnificinæ*. ἔδυ κατὰ τῆς γῆς, *sub terram descendit*.

Κατὰ cum accusatiuo. Significat.

Pro vel A	κατ' ἀξίαν, *pro dignitate*. κατὰ δύναμιν, *pro viribus*. κατὰ νῶτον, *à tergo*.
similitudinem.	καθ' ὅμηρον γράφει, *secundum Homerum scribit*, hoc est, *Homerum scribendo imitatur*.
locum. In	κατ' ἀγορὰν, *in foro*.
tempus.	καθ' ἡμᾶς ἐγένετο ἀνὴρ σοφὸς, *nostra ætate fuit vir sapiens*.
Iuxta.	ὁ κατὰ τοὺς ἐκεῖ, *qui iuxta illos erat*.

Per — { καθ' αὑτὸ, *per se*. κατὰ συμβεβηκὸς, *per accidens*.

motum ad aliquid — { κατὰ νῆας, *ad naues*. sed hoc poeticum videtur.

ex siue secundum. — { κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ παιδαγωγοῦ, *ex præscripto Magistri*, κατὰ Ἰωάννην, *secundum Ioannem*, id est, *auctore seu scriptore Ioanne*.

ANNOTAT.

1 In compositione significat. ἔμφασιν, vel ἐπίτασιν, vt κατέφαγον, *deuorauit*. 2. ἐναντιότητα, vt κατηγορῶ, *accuso*. 3. τὸ κάτω, vt, Κατέρχομαι, *descendo*. 4. impetum in aliquem, vt καταβοὴ, *conuicium*. 5. ad idem conuersionem. vt, κάθοδος, *reuersio in patriam*.

2 Κατὰ, cum genitiuo significat poetice ἀπὸ, vt κατ' Ὀλύμποιο καρήνων, *ab olympi vertice*. κατὰ τῶν πετρῶν ῥίπτειν. Plut. *De saxis deijcere*. καθ' ἵππων ἀΐξαντες. *ex equis desilientes*. 2. τὴν περὶ, De, ἔπαινος κατὰ τῆς πόλεως. *laus de ciuitate, laus vrbis*, ἐγκώμιον καθ' ἡμῶν, *Encomium de nobis*. 3. κατηγορίαν λογικὴν, quam logicam prædicationem vocant. vt, τὸ ζῶον λέγεται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, *animal dicitur de homine*. cum dicimus videlicet, *Homo est animal*. 4. τὴν εἰς, *In*, poetice, κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας, *in terram defixis oculis*. 5. διὰ, *per*. vel *in*. κατὰ σπλάγχνων ὤθει τὸ ξίφος, *per viscera*, vel *in viscera ensem adigit*. 6. Iusiurandum. ἐπομοσάμενος κατὰ πάντων τῶν θεῶν. Lucian. *Iurans per omnes Deos*. 7. τὸ ὄπισθεν, *post*. κατὰ νώτου βοηθοῦντας. Thucid. *Post tergum*, siue, *à tergo opem ferentes*.

3 Cum datiuo vsurpatur interdum apud Poetas, pro ἐν, vt κατ' ὄρεσφιν, pro ἐν ὄρεσι, *in montibus*. 2. pro ἀπὸ, κατὰ δὲ σφιν αἷμα λείβετο, pro ἀπ' αὐτῶν. *& ex eis sanguis fundebatur*.

Cum

4 Cum accusatiuo significat. εἰς, poetice. κατὰ στῆθος βάλλει. *in pectus iaculatur.* 2. ἐν. καθ' ὁδὸν, *in via* κατὰ χώραν, *in regione.* Idque communiter. 3. τὸ ἀνῆκον, *quod spectat*, vt, τὰ κατ' ἐμὲ, ἤγουν, τὰ ἀνήκοντα εἰς ἐμὲ, *quæ ad me attinent.* 4. τὸ ἔμπροσθεν *coram.* κατ' ὀφθαλμοὺς σοι λέγει, coram. *In oculis tibi dicit. Te inspectante, te audiente.* Quod Itali vsurpant. *Tel dice ne gli occhi.* 5. τὸ ἀντικρὺ, *è regione, aduersus.* κατὰ βορέαν ἑστηκὼς, *cum ad Boream constitisset.* 6. τὴν διὰ, vt, κατὰ στόμα ᾄδειν, pro διὰ τοῦ στόματος, *per os*, hoc est, *ore canere.* κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, id est, διὰ γῆς, &c. *terra marique.* αὐτὸς καθ' αὑτὸν, *ipse per se.* κατὰ σφέας μαχέσονται, *per se ipsi pugnabunt.* 8. distributionem. κατὰ φύλας καὶ κατὰ φρήτρας, *per tribus & familias.* ἀνεχώρησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι, κατ' ἐνιαυτὸν, vel κατ' ἔτος *singulis annis.* κατὰ μῆνα, *singulis mensibus.* 9. τὸ συμφώνως, ex. κατὰ τοὺς νόμους, *ex legibus*, id est, συμφώνως τοῖς νόμοις *vt leges præcipiunt.* κατὰ τάδε σπένδεσθαι, *ex his pacisci.* κατὰ νοῦν καὶ κατὰ γνώμην χωρεῖ, *ex animo, & ex sententia succedit.* κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν, *mea sententia.* 10. opinionem cuiuspiam. κατὰ Δημοσθένην, κατὰ Πλάτωνα, ἤγουν, κατὰ τὴν δόξαν ἐκείνων, *ex Demosthenis sententia, authore Platone.* 11. τὸ εὐθὺ, vt, βάλλει κατὰ σκοπὸν, id est, εὐθὺ τοῦ σκοποῦ, *iaculatur recta ad scopum, scopum attingit, petit.* 12. τὸ πρέπον, *decorum.* ταῦτα οὐ κατ' αὐτὸν, ἤγουν, οὐ πρέποντα αὐτῷ, *hæc non illum decent.* 13. τὸ δυνατὸν, vt illa, οὐ κατ' ἐμὲ, hoc est, οὐ κατὰ τὴν ἐμὴν δύναμιν, *hæc non pro meis viribus.* ἐμαχόμην κατ' ἐμαυτὸν, *per me ipse pugnaui*, hoc est, *solus, nullo adiutore.* πλέον ἢ κατὰ ἄνθρωπον, *plus quam hominis ferat natura, &c.* 14. Denique idem quod διὰ, apud Thuc. cuius illa sunt. οὐδ' αὖ κατὰ πενίαν, ἤγουν, διὰ πενίαν, *neque vicissim per inopiam.* κατὰ τὸ Ἀθηναίων διάφορον, ἤγουν, διὰ τὸ, *propter Atheniensium dissidium.* κατὰ στάσιν, *ob seditionem.* πέμψαντες εἰς τοὺς Ἀθηναίους κατά τε παλαιὰν συμμαχίαν, *cum ad Athenienses misissent, & ob veterem societatem, &c.* Latini hæc sæpe præpositione, *per*, efferre solent. Hinc Horatius. Neque per no-

strum patimur scelus, &c. Cic. pro Deiot. Per dexteram te istam oro, &c.

ΥΠΕΡ.

Tum genitiuo, tum datiuo, diuersa fere significatione cohæret.

Ὑπὲρ cum genitiuo.

Significat.

auxiliū seu defensionē. — ὑπὲρ Κτησιφῶντος ὁ λόγος, *pro Ctesiphonte oratio.* ὑπὲρ ἐμοῦ, *pro me.*

τὴν περί. De — ὑπὲρ ἧς διαλέξομαι ἐν οἰκείῳ τόπῳ. Halic. *de qua suo loco disseram.*

τὸ ἐπάνω. *supra, super.* — ὑπὲρ καπνοῦ τίθησι τὸ πηδάλιον. *Temonem fluuam supra fumum ponit.* ὑπὲρ γῆς. Plato, *super terram.* τὰ ὑπὲρ γῆς καὶ τὰ ὑπὸ γῆν, *quae supra atque infra terram sunt.*

Ὑπὲρ cum accusatiuo.

Significat.

τὸ πλέον, *plus, vel supra.* — τοὺς χαλδαίοις ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη βιοῦν λόγος. Lucian. *fama est Chaldæos supra centum annos viuere.*

τὸ ἐπέκεινα, *trans, vltra.* — ὑπὲρ τὴν θράκην ἡ Μακεδονία, *trans vel vltra Thraciam sita est Macedonia.*

τὸ ἐπάνω, *supra.* — ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης. Hom. *supra magnum hiatum maris.*

Per. — ὑπὲρ ἅλα ναυτίλλεσθαι. Apoll. *nauigare per mare.*

Præter. — ὑπὲρ μόρον. Hom. *præter fatum.*

ANNO-

ANNOTAT.

1 Ὑπὲρ in compoſitione ſignificat auxilium, vt ὑπερμαχῶ, *propugno*. 2. τὸ ἐπέκεινα, *vltra*. ὑπερακοντίζω, *vltra iaculor, ſupero*. 3. ὑπερβολὴν, vt ὑπερπληκτῶ, *ſupra quam dici poſſit ducesco*. ὑπερφρονεῖν, *plus æquo ſapere*. 4. τὸ ἐπάνω, vt ὑπερέχειν τῆς κεφαλῆς τὴν χεῖρα, *manum ſupra caput habere*.

2 Ὑπὲρ quando genitiuo adiungitur; eleganter ad cauſam refertur. ὑπὲρ δὲ δόξης ἀποθνήσκειν, pro *fama & exiſtimatione mortem oppetere*. δοῦναι δίκην ὑπὲρ παντοίων ἁμαρτημάτων, *dare ſcelerum pœnas*. 2. ſignificat idem ac περὶ de. ὑπὲρ ἀρχομένων δέδοικα, *de ſubiectis vereor*. 3. ἀντί. ἐρώτησον αὐτούς, μᾶλλον δὲ τοῦτ' ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ ποιήσω. Demoſt. *Illos interroga, vel potius ego id pro te faciam*. 4. Denique idem ac πρὸς in iureiurando. ὑπὲρ Χριστοῦ δέομαί σου, id eſt, πρὸς. *Per Chriſtum te obſecro*. καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητρὸς λίσσεο, *& illum per patrem ac matrem obteſtare*.

3 Ὑπὲρ accuſatiuo iuncta ſignificat. 1. τὸ ἐπέκεινα, *trans, vltra*. ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ἅλλεται, *vltra foſſas ſalit*. ὑπὲρ τὴν ἀξίαν εὖ πράττει, *ſupra*, vel *præter dignitatem ſecundis vtitur rebus*. ὑπὲρ ἄνθρωπον φρονεῖ, *ſupra hominem ſapit. plus æquo. pluſquam ferat hominis ingenium*. 2. τὸ μᾶλλον, ὑπὲρ χιόνα λάμπει, id eſt, μᾶλλον τῆς χιόνος, *ſupra niuem nitet*. 3. τὸ πρότερον, *prius*. τὸν ὑπὲρ τὰ μηδικὰ πόλεμον, *bellum quod res Medicas præceſſit*. 4. Denique, τὸ ἔξω καὶ παρά τι, *extra, & præter*. κατ' αἶσαν οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν, *ex fato, nec ſupra fatum*, vel, *ex decoro, nec ſupra decorum, &c.*

Genitiuum, datiuum, & accuſatiuum habent hæ ſex præpoſitiones, πρὸς, παρά, ὑπό, ἐπί, ἀμφί, περί.

ΠΡΟΣ cum genitiuo. Significat.

motũ à persona A vel Ab.	πρὸς θεοῦ τὰ ἀγαθὰ, *id est,* ἀπὸ θεοῦ, *A Deo sunt bona.*
ὅρκον, *adiurandi vim.*	ποίησον πρὸς θεοῦ, *fac per Deum.* πρὸς διὸς φεύγων. Ariſtoph. *Cedo per Iouem.*
ἔμπροσθεν, *coram.*	πρός τε θεῶν μακάρων πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων, *& coram beatis dijs, & coram mortalibus hominibus.*
τὸ καθῆκον, *officium.*	οὐ πρὸς ἰατροῦ σοφοῦ, *non est sapientis medici.*

Πρὸς cum datiuo. Significat.

τὸ πλησίον, *prope, ante, præterea.* cum de re inanima eſt ſermo	πρὸς τοῖς ποσὶ, *ante pedes.* πρὸς τοῖσδε, *præterea.* πρὸς τούτοις. *ad hæc.*
προσθήκη, vel σὺν, *cum, præter.*	πρὸς τῷ ἱματίῳ δός μοι ἀργύριον, *cum veste*, vel, *præter vestem da mihi argentum.*
ἐγγὺς, *prope.*	πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου. Lucian. *sub vitæ finem.*

Πρὸς cum accuſatiuo. Significat.

κίνησιν ἐπὶ ἀψύχου, *motum,* cum de re animata agitur. Ad.	ἔρχομαι πρὸς τὸν φίλον, *eo ad amicum.*

ὡς

ἀναλογίαν, proportionem. { ὡς ἔχει τὰ δύο πρὸς τὰ τέσσαρα, οὕτω τὰ τέσσαρα πρὸς τὰ ὀκτὼ, quæ est ratio duorum & quatuor, eadem est quatuor & octo.

παράδειγμα. [πρὸς αὐλὸν ᾄδει, ad tibiam canit.

κατὰ secundum. { πρὸς τὸ πνεῦμα πέτονται, uolant secundum ventum.

τὸ ὁμοῦ, simul. { πρὸς τὸν θεὸν, id est, μετὰ θεοῦ, cum Deo, σπονδὰς ποιεῖται πρὸς αὐτούς. Halic. fœdus cum illis facit.

ANNOTAT.

1 In compositione significat. ἐγγύτατα, propinquitatem. προσέρχεταί τις, accedit quispiam. 2. καταφυγὴν, perfugium. προσφεύγων πρὸς τὸν φίλον, ad amicum confugiens. 3. σχέσιν τινὰ, habitum & affectionem quandam. προσβάλλει ἡ ἀκτὶς τῷ ἀγάλματι, ferit radius simulacrum. τίς ἡ φωνὴ προσέβαλεν; quæ vox eminus pepulit aures nostras? 4. interdum extenuandi vim habet. προσψαύω, προσάπτομαι, id est, ἄκροις δακτύλοις ἅπτομαι, summis digitis attingo.

2 πρὸς sæpe aduerbii vim habet in his, & horum similibus. πρὸς ὀργὴν ἔχει, pro ὀργίλως, iracunde se gerit. πρὸς καιρὸν ἐφύετο, pro καιρίως, opportune, in tempore factum est. πρὸς ἀφθονίαν ἔχομεν, pro ἀφθόνως, abunde, affatim habemus. πρὸς βίαν ἄρχει, pro βιαίως, per vim imperat. πρὸς ἀφοσίωσιν εἶπεν, pro ἀφοσιωτικῶς, ad expiandum dixit. Denique vsurpatur etiam sine casu, vt δέκα μναῖ καὶ πρός. hoc est, καὶ πρός τι, καὶ πλέον τι, decem minæ & eo amplius.

3 πρὸς genitiuo iuncta. 1. indicat κέλευσιν, iussionem. πρὸς ἄλλης ἱστὸν ὑφαίνοις, id est, κελευομένη ὑφαίνοις, ab alia telam texas, id est, iussa texas. 2. Refertur ad genus indicandum. Ἡρακλεῖδαι τὰ πρὸς πατρὸς, ἢ πρὸς μητρὸς, Heraclidæ, quod

ad fratrem, vel ad matrem spectat, id est, κατ' γένος τοῦ πατρὸς, &c. Italice, *da canto di padre, &c.* οἱ πρὸς αἵματος, id est, οἱ συγγενεῖς, *cognati*. Ital. *del sangue*. 3. significat ἔλλειψιν τοῦ μέρους, vt πρὸς βορέαν, id est, πρὸς τὸ μέρος τοῦ βορέου, *ad Borea*, supple. *partem*. 4. Idem quod ὑπὲρ, cum ad opem spectat. πρὸς ἡμῶν ἔσται, *pro nobis*, vel, *à nobis erit*. πρὸς ἐμοῦ λέγει, *pro me dicit*. 5. Sumitur pro ἀπὸ, *ex, de*. ἔπεσε πρὸς οὐρανοῦ, *cecidit è cœlo*. 6. pro ἐναντίον, *coram*. πρὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἀναίτιος. Synes. *coram Deo & hominibus innocens*. 7. pro κατὰ, *contra*. πρὸς ἐχθροῦ ἐπιφέρων τὴν ψῆφον, *contra inimicum sententiam ferens*.

4 πρὸς cum datiuo interdum significat *prope*, etiam cum de inanimis agitur. πρὸς τοῖς πολεμίοις, *prope hostes*. 2. vsurpatur pro ἐν, πρὸς τοῖς ἱεροῖς ὀρχοῦνται, *in sacris saltant*. 3. occupationem indicat in re quapiam. εἰμὶ πρὸς τούτῳ, *totus in hoc sum*. πρὸς μείζοσιν ὄντας, *in rebus maioribus occupatos*. πρὸς θυσίαις διατρίβει. Plut. *in sacrificijs versatur*. 4. Sumitur pro κατὰ apud poetas. πρὸς Ἀτρείδαισιν ἤχμασας χέρα, *contra Atridas armasti manum*.

5 Πρὸς denique cum accusatiuo varium habet vsum & elegantem. nam 1. motum significat etiam ad inanima, vt πρὸς τὸ τέμενος ᾖμεν τοῦ θεοῦ, *ad delubrum ibamus Dei*. πρὸς τὸ χεῖρον ἐπιρρέπει. S. Basil. *In peius ruit*. 2. vsurpatur pro ἐν. πρὸς τὸ παρὸν, pro ἐν τῷ παρόντι, *in præsenti*. 3. commutationem indicat. καταλλάττομαι τὰ χρήματα πρὸς σέ. *pecunias secum permuto*. πρὸς ἀργύριον πωλεῖ, *argento vendit*. 4. prope. βότρυς πρὸς βότρυν πεπαίνεται, *racemus apud racemum maturescit*. Inde apud Latinos. *ad ignem, ad aquam*, pro, *apud*. Cic. Att. signa ad Caietam exposita sunt. Hor. *Nunc ad aquæ lene caput sacræ*. 5. Inter. ἡ πρὸς ἡμᾶς φιλία, *nostra amicitia*, id est, *quæ inter nos intercedit, &c.* ἡ πρὸς τοὺς ξένους φιλανθρωπία, *humanitas erga peregrinos*. 6. indicat ἐναντιότητα, vt, μὴ πρὸς λέοντα δορκάς; *num aduersus leonem dama?* 7. comparationem. πρὸς ῥόδα ἀνεμώνη, *cum rosis papauer*

8. idem

8. idem quod παρὰ, apud, καταγέλασα πρὸς τοὺς πολλοὺς, pro παρὰ τοῖς πολλοῖς, *ridicula in vulgus*. πρὸς ἐμαυτὸν σκέπτομαι, pro παρ᾽ ἐμαυτῷ, *mecum ipse reputo*. 9. sumitur pro κατὰ, *contra*. πρὸς θεὸν ἁμαρτίας, pro κατὰ θεοῦ, *peccata aduersus Deum*. τοῦτο ποιεῖ πρὸς ἀμβλυωπίαν. *Hoc facit contra oculorum hebetationem*. σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν, *durum est tibi contra stimulum calcitrare*. 10. Idem ac διὰ, propter. πρὸς ταῦτα μὴ τύπτε με. Aristoph. *ob hæc ne me verbera*. πρὸς ταῦτα ὀδυσσεὺς ὑβριζέτω. *ob hæc Vlysses iniuriam faciat*. 11. sumitur & pro, μετὰ, *cum*, πρὸς τὸ ἀξίωμα. Demost. *pro dignitate*. πρὸς ἀρετὴν τὰς τιμὰς νέμειν. Plut. *pro meritis*, vel, *ex virtute honores tribuere*. 12. collationem indicat siue comparationem. μικρὰ βλάβη τὰ ἄλλα πρὸς ταῦτα, *exigua reliqua damna ad hæc*. id est, si cum his conferantur. μικρὸν ὥς γε πρὸς τὸν ἅπαντα, *paruum si cum vniuerso comparetur*. ὡς πρὸς ἐμὲ οἱ ἄλλοι ἀνδράποδα, *mancipia sunt alij si mecū conferantur*. Hinc illud fortasse apud Latinos. *Nihil ad Platonem. Nihil ad Cæsarem*. hoc est, nihil si cum Platone conferatur. Ital. *Non ha che far con Platone*. 13. τὸ τελικὸν, id est, vim habet causæ finalis. πρὸς τί ταῦτα λέγω; id est, διὰ τί, &c. *Quorsum hæc disputo?* 14. Denique τὸ ἀνῆκον, *id quod attinet*. Ita dicunt. οὐδὲν πρὸς ἐμὲ, ἥρως, οὐδὲν ἀνήκει πρὸς ἐμὲ, *nihil ad me attinet*. Latini quoque dicitur. *Nihil ad me. quid ad te?* σμικρὰ ἂν εἴη πρὸς ταῦτα. Plat. *parua fuerint præ his*. 15. Redditur etiam Latine apud, inter. διαβάλλει ἡμᾶς πρὸς θεὸν καὶ πάλιν ἡμᾶς πρὸς ἀλλήλους. *Traducit nos apud Deum, & rursus nos inter nos*.

Παρὰ cum genitiuo.
Significat.

Motū à persona A vel Ab. { παρὰ τοῦ βασιλέως ἡ δικαιοσύνη, *à rege iustitia*. παρὰ θεοῦ, *à Deo*. παρὰ πατρὸς, *à patre*.

Παρὰ

Παρὰ cum datiuo.
Significat.

prope, vel apud. & fere de re animata dicitur. { παρὰ τῷ βασιλεῖ κάθηται, *prope regem ſedet.*

Παρὰ cum accuſatiuo.
Significat.

prope, iuxta, ſecus, ſed de re inanima. { παρὰ τὴν θάλασσαν, iuxta, vel, pro- pe mare. παρὰ τὴν ὁδὸν, *ſecus viam.*

motum ad aliquid. Ad { παρὰ σὲ ἔρχομαι, *ad te venio.* Δεῦρο παρ' ἡμᾶς φοίτα. Plato. *veni ad nos.*

τὸ διὰ τί, *cauſſam.* { παρὰ τὸ ἀδικεῖν ἡ τιμωρία, *ex pecca- to ſupplicium.* παρ' οὐδὲν ἕτερον. *ob nihil aliud.* παρὰ τί; Dinar chus. *Quare?*

τὸ ἔξω, *præter, vel contra.* { παρὰ τὸ δίκαιον πράττει, *præter ius agit.* παρὰ λόγον, *præter ratio- nẽ.* παρὰ γνώμην συμβαίνει, *præ- ter opinionem accidit.* παρὰ τὴν φύσιν, *præter naturam.* παρὰ πάντα τὰ δίκαια, *præter vel con- tra omnia iura.*

ANNOTAT.

1 παρὰ in compoſitione ſignificat σύγκρισιν, *comparationem.* παρατίθημι, παραβάλλω, cum ſignificat, *confero.* 2. τάσιν πλη-

σίον, *propinquitatem*. πάρεσιν, adeſt. 3 διάβασιν, *tranſitum*. παραμείβω, τὸ διαβαίνω, cum ſignificat, tranſeo. 4. τὸ παρῳχημένον, vt παρῆλθεν ὁ καιρὸς, *praeterijt tempus*. 5. motum & propinquitatem. παρέβαλεν εἰς Σικελίαν, *appulit in Siciliã*. ταῖς ἀμπέλοις παραβάλλειν κόπρον. *fimum vitibus admouere*, vel, *fimum miſcere*, vt Plin. dixit. 6. aliquid cum aliquo facere vel pati. παραπολαύειν, pro συναπολαύειν, *ſimul frui*. παραδυναστεύειν, pro συνάρχειν, *vna regnare*.

2 παρὰ cum genitiuo etiam cum inanimis ſignificat *A* vel *Ab*, pro ἀπὸ, apud poetas fere. παρὰ νηῶν. pro, ἀπὸ νηῶν. Hom. *à nauibus*. 2. idem quod, ἀπὸ μέρους. nomine alicuius, verbis, &c. λέγειν ταῦτα παρ' ἐμοῦ. Xenoph. *haec illi ex me dicere: meo nomine*. τοῖς πλουσίοις ἀπάγγελε ταῦτα παρ' ἡμῶν. Lucian *haec diuitibus renuncia noſtris verbis*. Ital. *da mia parte, in nome mio*. 3. Præ. vel ſupra, apud poetas. ἔχει τιν' ὄγκον Ἄργος Ἑλλήνων πάρα. Eurip. *habet aliquid excellens Argus prae ceteris Graecis*.

3 παρὰ, cum datiuo interdum etiam cum de animatis eſt ſermo, *prope*. ſignificat, præſertim apud poetas. παρὰ νηυσίν. Hom. *prope naues*. interdum ad tempus refertur, vt apud Plut. παρὰ τοῖς ἐμφυλίοις πολέμοις θνήσκειν. *in ciuilibus bellis mori*.

4 παρὰ cum accuſatiuo ſignificat, ἐτυμολογικῶς, idem quod, ἀπὸ, vt Ἀπόλλων λέγεται παρὰ τὸ Ἀπόλλειν, pro ἀπὸ τοῦ ἀπόλλειν, ἀπόλλω dicitur ab ἀπόλλειν, à perdendo. 2. refertur eleganter ad tempus. παρὰ πάντα τὸν χρόνον, pro διὰ παντὸς, *in*, vel *per omne tempus*. παρ' ὅλον τὸν βίον. pro διὰ παντὸς τοῦ βίου, *per totam vitam*. παρὰ τὸ δεῖπνον, hoc eſt, ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ δείπνου. *inter caenandũ*. παρ' αὐτὰ τὰ ἀδικήματα, Demoſt *recẽtibus delictis*. παρὰ τὸν πλοῦν, *inter nauigandũ*. παρὰ τὰς χρείας, *cum eſt operaepretium*. παρὰ τοὺς κινδύνους. Halic. *inter pericula*. 3. ſignificat ſtatum. παρὰ τὰς ἐπάλξεις ἑστῶτες. Plut. *inter propugnandum ſtantes*. 4. comparationem. παρ' ἀλλήλους ἐξεταζόμενοι, cum, πορφύραν παρὰ πορφύραν κρίνειν. 5. τὸ καθότι ἡ διοσμία καὶ ἡ εὐχροια παρὰ τοὺς τόπους εἰσὶν, hoc eſt, καθὼς

ἔχουσιν

ἔχουσιν τόποι *fragrantia & coloris bonitas pro locis*, vel, *pro locorũ varietate censentur*. 6. alternũ tẽpus aut rem. ἡμέραν παρ' ἡμέραν, hoc est, μίαν ναὶ, καὶ ἄλλην οὐχὶ, *alternis diebus*. παρὰ μῆνα τρίτον. Aristot. *tertio quoque mense*. πληγὴν παρὰ πληγήν. Aristoph. *Alternas plagas incutiens*. 7. τὸ πολὺ καὶ ἔξω, vnde illa. παρὰ πολὺ κατεδικάσθη, id est, οὐ παρ' ὀλίγον καὶ παρ' ὀλίγας ψήφους, *multis suffragijs damnatus est, nec leuibus de causis, &c.* quod etiam pro, λίαν, *valde*, vsurpatur. vt apud Aristoph. παρὰ πολὺ δεινότατον ἔργον, *longe grauissimum facinus*. παρὰ τοσοῦτο ἦλθεν ἡ μιτυλήνη ἀπολέσθαι, hoc est, τοσοῦτο ἐδέησεν ὀλίγου, *tam parum abfuit qui periret Mitylene*. παρ' οὐδὲν ἦλθεν ἀποθανεῖν, id est, ὀλίγου ἐδέησεν ἀποθανεῖν, *nihil propius factum est, quam vt moreretur. parum abfuit quin interiret*. 8. Nonnunquam *prope vel, cum*, etiam de re animata. ἀεὶ κολοιὸς παρὰ κολοιὸν, *graculus cum graculo facile congregatur*.

5 In compositione eadem fere significat. præter, contra. παραλογίζεσθαι, male ratiocinari. παραβουλεύεσθαι, male suadere. παράλογον, præter opinionem. παράδοξον, inopinatum. 2. prope. παραβάλλομαι, comparor. παρατίθημι, appono. 3. ab. παράγω, abduco. 4. ad. παραδέχομαι, admitto, suscipio. Alios denique vsus habet quamplurimos, vt ex lexicis & scriptoribus intelligi potest.

Ὑπὸ cum genitiuo. Significat.

Caussam, id est, *propter*. *Tra.*: ὑπὸ νόσου οὐ περιπατεῖ, id est, διὰ νόσου, *propter morbum non ambulat*. ὑπὸ σπουδῆς. Halic. *prae diligentia*.

vel Ab.: ὑπὸ τοῦ πυρὸς καταναλίσκεται, *ab igne consumitur*.

Ex,

Ex, de. — ὑπὸ συνθήματος, *ex composito, ex compacto.*

Per. — ὑπὸ κήρυκος προηγόρευσε τοῖσιν Ἴωσιν. Herodot. *Per praecones edixit Ionibus.*

Sub. — ὑπὸ χιτῶνος, *sub tunica.* ὑπὸ μάλης βιβλίον ἔχων, *sub hala librum habens.* ὑφ᾽ εἵματος, *sub veste.*

Ὑπὸ cum datiuo. Significat.

Sub. — ὑπὸ δένδρῳ, *sub arbore.* ὑπὸ τῇ λεοντῇ γελοῖόν τινα πίθηκον περιστέλλει, *sub pelle leonina ridiculam tegit simiam.*

Cum. — ὑπὸ φωτὶ πολλῷ. Plut. *multa cũ luce, multo lumine.* pro, μετὰ φωτὸς πολλοῦ. ὑπὸ δικαιοσύνῃ διάγειν τὸν βίον. Plut. pro, μετὰ δικαιοσύνης, *iuste vitam traducere.*

A vel Ab apud poetas — ὑπὸ δουρὶ τυπείς, pro ὑπὸ δουρός, *hasta percussus.* χερσὶν ὑφ᾽ ἡμετέροισιν ἑλοῦσα, *ex nostris manibus capiens.*

Coram. — λέγω δὲ ὡς ὑπὸ θεῷ μάρτυρι, *dico tanquam coram Deo teste.*

Ex. — ὑπὸ τραύματι ἐταλαιπώρει. Halic. *male habebat ex uulnere.*

Ὑπὸ cum accusatiuo. Significat.

Sub. — ὁ στρατιώτης ὑπὸ τὸν στρατηγόν, *miles sub duce.*

Infra. ὁ μὲν ὑπεραίω, ὁ δ' ὑπ' αὐτόν. Lucian. *alter supra, alter infra ipsum.*

ANNOTAT.

1 In compoſitione ſignificat. τὸ ὑποκάτω, *ſub, &c.* ὑπέχω, *ſuſtineo*, ὑπακούω, *ſubaudio, obedio.* 2. τὸ ὀλίγον. ὑπέρυθρος, *ſubrufus.* ὑπόλευκος, *ſubalbidus.candicans.* 3. τὸ κατὰ μικρὸν, vt, ὑπέρχομαι, *ſubeo, obrepo.* ὑπάγω, *in fraudem impello.* 4. τὸ λάθρα, *clam*, vt, ὑφείλετο, *ſubtraxit, ſurripuit.* 5. περικοπὴν καὶ περιβοπὴν πηχα, vt, ὑπέτεμεν, *ſuccidit.* ὑπέκρουσεν, *ſubcrepuit, interpellauit.* ὑποσκέλισεν, *ſupplantauit.* 6. Redundat interdum vt, ὑπολείπω, *relinquo.* ὑπέδειξεν, *indicauit.* ὑπέφηνεν, *demonſtrauit.* ὑποκάτω, *infra.*

2 ὑπὸ cum genitiuo ſæpe ſignificat rem ſeu perſonam efficientem cum verbo paſſiuo. ὑπὸ κυμάτων ἄγομαι, φέρομαι, *fluctibus agor, feror.* & cum verbo neutro. συμφορᾷ περιέπεσα ὑπὸ σοῦ, *in calamitatem incidi à te*, hoc eſt, *per te, tua cauſa, &c.* 2. ſignificat. διὰ, per, τοῖς πολλοῖς τὰ τῶν ὀλίγων ὑπὸ ψηφισμάτων διανέμων, *multitudini res paucorum per decreta diſtribuens.* 3. Denique. μετὰ cum ὑπὸ πτερύγων, *cum alis.*

3 ὑπὸ cum datiuo ſignificat interdum. ὑποκάτω, *ſub*, vel μετὰ *cum.* καλὴ ὑπὸ πλατανίστῳ, *pulchra ſub platano.* vel, *cum platano.* 2. ὑποταγὴν, *ſubiectionem.* ὑπ' Ἀθηναίοις εἰσὶν, *ſubiecti ſunt Athenienſibus.* ὑπὸ σοὶ διδασκάλῳ, *te magiſtro.* ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐγένοντο, *in poteſtatem Romanorum venerunt.* ὑπ' Ἀδμήτῳ τέκεν. Hom. ὑπ' Ἀγχίσῃ. *ſub Admeto, ſub Anchiſe peperit*, hoc eſt ex Anchiſe, ex Admeto; &c.

4 ὑπὸ cum accuſatiuo ſæpe refertur ad tempus. ὑπὸ νύκτα, id eſt, τῷ καιρῷ τῆς νυκτὸς, *ſub noctem.* ὑπὸ τὸν Λακωνικὸν πόλεμον, *Laconici belli tempore.* ὑπὸ τὴν κατάλυσιν τοῦ πολέμου, *ſub belli finem.* ὑπὸ τὸν σεισμὸν, *terræmotus tempore.* ὑπὸ τὸν κύνα, *ſub caniculam. cum Sol eſt in canicula.* ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, per eadem tempora.

Ἐπὶ cum genitiuo. Significat.

Super.	τὰ ζῶα ἐπὶ γῆς, *animalia super terram.* ἐφ' ἵππε χρυσοχαλίνε. Xenoph. *super equo aureum frenum habente.*
Tempus.	ἐπὶ ἄρχοντος Πιθακλέυς. *Archonte Pithacle.* ἐπὶ Ποντίε Πιλάτε, *sub Pontio Pilato, id est, Pilato præside.* ἐπὶ Κρόνε. Lucian. *Saturno Rege.*
In.	ἐπὶ πολλῶν αὐτις ἴδοι τὰ λεγόμενα, *in multis rebus quæ dicuntur videre quis possit.* ὀρχούμενος ἐπὶ τ̃ θεάτρων, *saltans in theatris.*
Attice motum. Ad.	ἐπὶ σκοπε̃ τοξάζειν. Lucian. *ad scopum iaculari.*
Versus.	ἐπ' οἴκε ἀπῆλθον, *domum versus abij.* ἐπὶ τῆς χώρας, *in regionem.*
Penes.	ἐπὶ τε̃ δήμε ἔστω, *penes populum esto.*
Per.	ἐπὶ σχολῆς, *per otium.*
Cum.	ἐπὶ πολλῆς ἐξεσίας. Halic. *magna cum potestate.*
Erga.	ἐπὶ τῶν δεομένων πρᾶος. Chrys. *erga egentes mitis.*

Ἐπὶ cum datiuo. Significat.

Super.	ἐπὶ πίνακι, *super tabula, seu disco.* ἐπὶ τρόπιδι ἡ ναῦς, *super carina nauis.*
Potestatem Penes.	ἐπὶ σοὶ ἔσται, *penes te erit. In tua potestate.* ἐπὶ τῷ ἀρχιερεῖ τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα, *penes Episcopum res Ecclesiæ.*

propter, Causam	ἐπ᾽ ἀγαθῷ ἐδημηγόρει. Italice. Predicaua per bene. ταῦτα ποιεῖν ἐπὶ τῷ κέρδει. Xenoph. *Hæc facere propter lucrum.*
ὕστερον. *post, postea, præter.*	τίς πρῶτος, τίς δ᾽ ἐπὶ πρώτῳ; Eurip. *Quis primus, quis deinde?* ἐπὶ τούτοις καὶ ἕτερος διηγεῖτο, *post hos etiam alius enarrabat.* ἐπὶ τῷ σίτῳ οὐδὲν ἄλλο ἔχειν. Xenoph. *Præter victum nihil aliud habere.*
In.	ἐγένοντο ἐπὶ τῇ πόλει κινήσεις. Halic. *ortae sunt in vrbe seditiones.*
Contra.	ἐπὶ τῷ δήμῳ, pro κατὰ τοῦ δήμου, *contra populum.*

Ἐπὶ cum accusatiuo. Significat.

Motum. Ad Versus. In.	ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἐπορεύετο, *ibat in Atticam.* ἐπὶ δεξιάν, *ad dexteram.* ἐπ᾽ οἶκον, *domum versus.* ἐπὶ γλῶσσαν ἐλθεῖν. Halic. *in buccam uenire.*
ἄλλον, *aduersus. contra.*	ἐφ᾽ ἡμᾶς ὥρμησεν, *in nos impetum fecit.*
caussam. Propter.	πρὸς σὲ ἦλθον ἐπ᾽ ἀργύριον. Xenoph. *ueni ad te propter argentum. argenti gratia.*

ANNOTAT.

1 ἐπὶ in compositione significat ἐπίτασιν, hoc est, augendi vim habet. vt, ἐπίψογος; *admodum vituperabilis.* ἐπιμωμητά, *valde reprehendenda.* 2. στάσιν μετὰ τὴν κίνησιν, *statum post motum, significat.* ἐπέστη, *constitit.* 3. ἐν, *in.* ἐπουράνιος, hoc est,

ὁ ἐν οὐρανῷ, *qui est in cælo, cæli incola, &c.* 4. μετὰ, *post.* ἐπίλογος, *quasi* μετὰ λόγον, *peroratio.* 5. προσθήκην, *additamentum.* vt καὶ ἐπιθήκην τέσσαρας. Aristoph. *& additamenti loco quatuor.* 6. τὴν ἐπίπνοις θέσιν. vt, ἐπίθεμα, τὸ ἐπίπνος τιθέμενον, *quod alicui additur. quod imponitur, vel superponitur.* 7. ἀκολούθησιν. vt, ἔπωσις, *impulsio.* ὅτε ὠθῶν τις ἕπηται, *quum quis pellens insequitur.*

2 ἐπὶ cum genitiuo tria præcipue eleganterq. significat. ἀρχὴν. *magistratum, præfecturam,* οἱ ἐπὶ τῶν φονικῶν καθεστῶτες, *quibus potestas vitæ ac necis commissa est, causis criminalibus præfecti,* οἱ ἐπὶ τῶν ἀπορρήτων, *A secretis.* οἱ ἐπὶ τῶν ἐπισολῶν, *ab epistolis.* ὁ ἐπὶ τοῦ γραμματείου, *tabellarius.* ὁ ἐπὶ τοῦ νέκταρος ταχθείς, *A poculis.* Pincerna. 2. τὸ ἔμπροσθεν, *coram.* ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων. Luc. *coram tot testibus.* γράψομαί σε ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος, *accusabo te coram Rhadamantho.* 3. κατὰ, *per, &c.* ἐφ' ἑαυτοὺς, pro, καθ' ἑαυτοὺς, *per se ipsos.* Thucid. ἐπὶ σφῶν αὐτῶν, pro, καθ' ἑαυτοὺς, *ex se ipsis.* ἐφ' ἑνὸς τεταγμένοι, pro, καθ' ἕνα. ἐπὶ τεσσάρων ταξάμενοι τὰς ναῦς, pro κατὰ τέσσαρας.

3 ἐπὶ cum datiuo, significat. προσθήκην, *additionem.* νεκροὶ, τετρακόσιοι ἐπὶ μυρίοις καὶ χιλίοις, *Mortui quadringenti supra vndecim millia.* 2. motum, præsertim apud poetas. πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν. pro, ἐπ' ἄνθεα, *volant ad flores vernos.* ἦλθεν ἐπ' αἰάντεσσιν: ἤγουν, πρὸς τοὺς αἴαντας. 3. παρὰ, ἐπὶ ποταμῷ, ἐπὶ θαλάσσῃ, *prope seu propter fluuium, ad mare.* 4. ἐν, *in.* ἐπὶ φρεσὶ θῆκεν, ἤγουν, ἐν φρεσίν. Hom. ἐπὶ γούνασι θῆκα, *in genibus posui.* Idem. 5. συνθήκην, *pacta, conuenta.* ἐπὶ τούτοις ἔδοσαν καὶ ἔλαβον τὰ πιστὰ, ἤγουν, κατὰ ταύτας τὰς συνθήκας, *his condicionibus fidem dederunt & acceperunt.* ἀφίεμέν σε ἐπὶ τούτῳ ἐφ' ᾧ μὴ ληρεῖν, *hac te condicione dimittimus, vt ne nugeris.* Ita dicunt. δουλεύειν ἐπὶ τοῖς ῥητοῖς, *seruire ex còpacto.* ἐπὶ μεγάλαις δωρεαῖς, *magnis propositis muneribus.*

4 ἐπὶ cum accusatiuo significat tempus, ἐπὶ κύνα, ἤγουν, ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ κυνὸς, *sub caniculam.* 2. κατὰ, *contra.* ἐπὶ τοὺς αἰτα-

γωνιστὰς ἀσκεῖν. Isocr. ἥρωυ, κατὰ τῶν ἀνταγωνιστῶν, *contra aduersarios exercere*. 3. τὸ ἐπάνω, *supra*, apud poetas præsertim, ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν. Hom. *super terram fertilem*. 4. Denique, τὸ μέχρι, vsque νοσήσας ἐπὶ θάνατον, *cum agrotasset ad mortem*, hoc est, periculose, &c.

Ἀμφὶ cum genitiuo.
Significat.

Circum.	τοῖς ἀμφὶ ταύτης τῆς πόλιος οἰκέουσι. Herodot. *iis qui circum hanc urbem habitant.*
De.	ἀμφὶ τοῦ ἀστέρων ἡ γραφή. Lucian. *erit sermo de cælo.*
ὅρκον, *Per poetice.*	Φοίβου τ' ἀμφὶ λίσσομαι, Apollon. ἤγουν πρὸς τοῦ Φοίβου, *per Phœbum tè oro, &c.*

Ἀμφὶ cum datiuo. Significat.

Circum poetice & historice.	ἀμφὶ πόδεσσ' ἀράεισκε πέδιλα. Hom. *Circum pedes aptabat talaria.* ἀμφ' ὤμοισιν. Hesiod. *Circum humeros.* οἱ ἀμφὶ λόγοις ὄντες. Herodot. *studiosi litterarum.*
αἰτίαν, *propter poet.*	ἀμφ' ὀδυσῆι δαίεται ἦτορ, ἤγουν, διὰ τὸν ὀδυσσέα, *propter Vlyssem vritur cor.* ἀμφὶ αὐτῇ, *propter eam.* Lucian.
De, poetice	ἀμφ' ἐμοί, *de me*. Hom.
Contra.	ἀμφ' ὀδυσσεῖ. Sophoc. *contra Vlyssem.*

Ἀμφὶ cum accuſatiuo. Significat.

Circa, comm.	ἀμφὶ κάμινον ἔχω τὰ πολλά. Lucian. *circa focum frequenter verſor.* ἀμφὶ δέ μιν ζῶα μυρία ἔστησαν. Idem. *Innumerabiles illum beſtiae circumſteterunt.* ἀμφὶ δεῖπνον εἶχε. Xenoph. *circa cænam habebat.* τὰ ἀμφὶ τὸ ἄριστον. Thucid. *quæ ad prandium ſpectant.*
περὶ. *De.*	ἀμφὶ τὰς συνθήκας κυλινδουμένων, ἤγουν περὶ. Lucian.
Circiter, ferme Com.	ἡμέρα ἤδη ἀμφὶ τὸ λυκαυγές. Lucian. *diluculum ferme eſt.*
τὸ κύκλῳ ἀριθμητικῶς, *com.*	ἀμφὶ τοὺς πεντακισχιλίους, *ad quindecim* millia. Lucian.

ANNOTAT.

1 Articulus pluralis cum præpoſitione περὶ, vel ἀμφὶ, idem eſt, ac proprium nomen ſolum. Hom. οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον, καὶ Πάνθοον ἠδὲ Θυμοίτην, ἤγουν, ὁ Πρίαμος, καὶ Πάνθοος, καὶ Θυμοίτης, *Priamus, Panthous, Thymoetes.* οἱ περὶ Παῦλον, *Paulus.*

2 Οἱ ἀμφὶ, vel οἱ περὶ Πρίαμον, & alia eiuſdem generis cohærent cum verbo ſingulari, eo quod ſub voce plurali vnum tantum hæc locutio ſignificet. Herodot. καὶ οἱ ἀμφὶ Πεισίστρατον ἀπικνέεται ἐπὶ Παλληνίδος Ἀθηναίης ἱερὸν, καὶ ἀντία ἔθετο τὰ ὅπλα, *Piſiſtratus venit ad templum Palladis Pallenia, & è regione poſuit arma.*

3 Aliquando tamen ſignificant hæ locutiones comitatum, vel ſocios. οἱ περὶ Καίσαρα, *qui ſunt partium Caſaris.* οἱ ἀμφὶ Κορινθίους, *Corinthij.* οἱ ἀμφὶ τὸν Ἐπίκουρον, *Epicurai.* οἱ ἀμφὶ

Κόδρον, &c. Herodot. *Qui cum Codro.* οἱ ἀμφὶ τὸν ὀρφέα, Plato. *orphei sectatores.* οἱ περὶ τὸν Παῦλον. Act. 13 *socij Pauli.*

Περὶ cum genitiuo. Significat.

Causam. Pro. uel Propter.	μάχομαι περὶ σοῦ, *pugno pro te, vel propter te.* περὶ ψυχῆς μάχεσθαι. Plato. *pro uita pugnare.* περὶ καλοῦ ἔργου, *pro bono opere, propter bonũ opus.*
τὸ μᾶλλον. *Potius Magis Præ.*	περὶ παντὸς ποιοῦμαι, hoc est, μᾶλλον παντὸς, *maximi facio, pluris quam omnia.* περὶ ἄλλων, ἤδειν, περισσότερον τῶν ἄλλων, *præ alijs, priusquam alij.* περὶ οὐδενὸς ἡγεῖσθαι, *pro nihilo putare.* περὶ ἁπάντων. Halic. *præ omnibus.*
De.	περὶ ὧν ἔρχομαι λέξων. Halic. *de quibus dicturus venio.* περὶ ψυχῆς, *de anima.*
Studium.	περὶ ὧν σπουδάζω. Plato, *quæ studiose tamquam seria meditor.*

Περὶ cum datiuo. Significat.

Apud.	πολλοὺς ἀπέβαλον περὶ ταῖς ἁμάξαις. Plato. *multos amiserunt apud currus.*
Circa.	περὶ τῇ δέρῃ. Xenoph. *circa collum.*

Περὶ cum accusatiuo. Significat.

Apud.	καταράτους ἀνθρώπους εἶχε περὶ αὑτόν. Lucian. *habebat apud se homines execrandos.*

Ad.

Ad. ὡς ἔλθοιμι περὶ τοὺς φιλοσόφους. Lucian. *ut uenissem ad philosophos.*

In. τὰ περὶ ψυχὴν *quæ sunt in animo.*

Circa. περὶ βωμὸν, *circa altare.* περὶ τὰ φοβερὰ ἡ ἀνδρεία, *circa trrribilia fortitudo uersatur.* Aristot. περὶ τὴν πόλιν τὸ στράτευμα, *circa urbem exercitus.*

Circa. χρονικῶς. περὶ ἀρίστου ὥραν. Xenoph. *Ad horam prandij.* περὶ μέσην νύκτα, *circa mediã noctem. Nocte intempesta.*

Erga. χρηστὸς περὶ ἡμᾶς ἀνήρ. Halic. *uir erga nos benignus.*

Pro. studium. τῶν περὶ ἐμὲ σπουδαζόντων, *eorum qui pro me studebant, qui mihi fauebant.* περὶ ἃ σπουδάζομεν. Aesop. *quæ studia colimus.* περὶ τὰ γελοῖα σπουδάζων. Isocr. *In rebus ridiculis serio agens.*

ANNOTAT.

1 Περὶ etiam cum genitiuo poetice significat interdum circum, vt apud Hom. περὶ σπείους, *circa speluncam.* 2. materiam. βουλευόμεθα περὶ πολέμου, *de bello consultamus.*

2 Περὶ cum datiuo significat interdum causam apud poetas. δείδοικα περὶ ξανθῷ Μενελάῳ. Hom. *Timeo flauo Menelao.* & apud Thucid. φοβηθεὶς περὶ τῷ χωρίῳ ἐρήμῳ ὄντι, *cum timeret de loco, quippe deserto.* 2. In, vel circa, ἐρωήσει περὶ δουρί. ἤγουν, περιρρυήσεται τῷ δόρατι, circumfluet hastam. περὶ πύργῳ, ἤγουν, κύκλῳ, *circa turrim.* 3. ex. ὃν περὶ κηρὶ φίλει. Hom. quem ex animo amabat.

3. Περὶ cum accusatiuo amicos, vel asseclas indicat, vt supra

dictum

dictum est. φέροντας Δημοσθένει ἀργύριον καὶ τοῖς περὶ αὐτόν. *Demostheni & eis assectis afferentes argentum.* 2. pro ipsa persona. οἱ περὶ Σωκράτην, ἤγουν, ὁ Σωκράτης, Socrates. 3. occupationem aliquam. ὄντων ἡμῶν περὶ ταύτην τὴν πραγματείαν. *cum in hoc negotio versaremur.* συνδῆσαι περὶ Μέλισσον, *Melisso opem dare.* Plut. σπουδάζειν περὶ φιλίαν, περὶ δικαιοσύνην. Arist. colere amicitiam, iustitiam, &c. 4. πρὸς, erga. μὴ περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς χείρους εἶναι δόξωμεν, *ne in nos ipsi iniquiores esse videamur.* 5. τὸ κύκλῳ, ἀριθμητικῶς, *circiter, ferme.* περὶ ἑβδομήκοντα ναῦς, *ad septuaginta naues.* περὶ πεντήκοντα ἀνθρώπους, *ad quinquaginta homines.* ἔτη γεγονὼς περὶ τοῦ ἑκκαίδεκα *annos natus ferme sexdecim.* ἐπεὶ ἤδη περὶ τοῦ ὀγδοηκοστὸν ἐληλακὼς, *cum ad annum iam ferme octogesimum processisset.* 6. excellentiā. ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, *qui superat mentes hominum.*

4 Περὶ in compositione significat circum. vt περιφερὴς, circumferentia. περιδινῶ, circumago. 2. τὸ κρεῖττον, *melius.* περιγίνομαι, περίειμι, superstes sum, supersum. οὐ περιῆν τὰ χρήματα. Demost. non supererant pecuniæ. περίφοβος, valde trepidus. περιάγνυμι, confringo. 3. πλῆθος. vt, περιουσία, copia luxus.

Et hęc de prępositionibus.

De Constructione coniunctionum.

Caput XVIIII.

I. Coniunctiones copulatiuæ & disiunctiuæ eodem fere modo, quo apud Latinos construũtur.
II. Coniungitur εἰ cum quouis tempore indi-

catiui

catiui modi: cum præſenti, εἰ ἐθέλεις ἐπέραστος εἶναι. Lucian. *ſi uis amabilis eſſe*. Cum imperfecto, εἴπερ καὶ ἐβούλετο καὶ ἐδόκει αὐτῷ συκοφαντεῖν. Iſocr. *Si uelit & Sycophantam agere*. Cum perfecto, πειρᾷς μου εἰ μέμηνα, ad verbum. *Tentas me, ſi inſaniui. tentas me num inſaniam*. τινὲς ἐκείνους ἀλογοῦνται, οὓς οὐκ ἴσασιν εἰ γεγόνασι. Iſocr. *quidam illos laudant, qui utrum nati ſint, ignorant*. Cum futuro, οὐκ οἶδα εἰ γαμήσεις ἔτι. Lucian. *neſcio num ducturus ſis amplius uxorem*. Cum aoriſto ſecundo, εἰ καί τι ἥμαρτον, συγγνῶθί μοι. Lucian. *Si quid peccaui, ignoſce mihi*. Cum aoriſtis, ἀγνοῶ εἰ ἔτυψεν, *ignoro an uerberauerit*.

III. Coniungitur eadem particula εἰ cum optatiuo & ſubiunctiuo, τῶν ξένων εἰ μετάσχοιεν. Demoſt. *ſi peregrinorum eſſent participes*. εἴσῃ εἴ σοι προσέλθῃ μόνον. Lucian. *ſcies, ſi tantum te adierit*. εἰ δὲ καὶ μὴ δώωσι. Homer. *ſi non dederint*.

IIII. Eoſdem fere modos habent ἐὰν, ἤν, ἄν, ἵνα, ὡς, ὥστε, ὅπως, μὴ, & harum ſimiles coniunctiones: quarum exempla paſſim ſunt obuia. κἂν vero fere coniunctiuo gaudet. ὥστε, & ὡς, frequentius Infinitiuo & Indicatiuo. ὥστε σωθῆναι. Demoſt. *vt ſeruarentur*. ὥστε νέον ὄντ' ἔτι συννοῦς ὁρμᾶσθαι τὰ πολλὰ ἑαυτῷ. Plut. *ut adhuc iuuenis ſecum multa cogitaret*. ὥστε λέγεταί τις. Idem, *ut narretur quidam*.

V. Coniunctio ἂν dupliciter vſurpatur. primum δυνητικῶς, id eſt, ita vt potentiam & facultatem ſignificet: deinde ἀοριστολογικῶς, id eſt, indefinite & indeterminate. Primo modo coniungi poteſt cum omnibus modis & temporibus: ſe-

cundo

cundo modo plerumque coniunctiuum habet; *ὅ,τι ἂν λέγῃς, quodcumque dicas. ὅσῳ ἂν διαφέρῃς, quantumcunque differas*. Interdum etiam optatiuum. *ἡνίκ' ἂν εἰπεῖν τι κατὰ τούτων δέοι, cum oporteret quidpiam dicere aduersus hæc*. De particula *ἂν* multa iam diximus libro primo.

VI. *ὅταν, ὁπόταν, quando, siquando. ἐπὰν, ἐπειδὰν, postquam*, coniunctiuo plerumque iunguntur. Demosth. *χαίρομεν ὅταν τις ἐπαινῇ τοὺς προγόνους ἡμῶν, gaudemus, quum quis maiores nostros laudat. ἐπεὶ*, nam & *ἐπειδὴ, postquam, quoniam*, indicatiuum habent.

VII. *ὅτι, quod*, habet indicatiuum & coniunctiuum.

ANNOTAT.

Neque vero plura dicēda videntur de cōiunctionibus, quum earum cognitio non tam regulis quam vsu & lectione egeat, vixq. fieri possit, vt iuuentus minutias illas grammaticas de coniunctionibus memoriæ mandet.

DE FIGVRATA CONSTRVCTIONE.

Caput XX.

Vt apud Latinos, ita apud Græcos tres virtutes oratio habere debet: vt emendata, vt dilucida, vt ornata sit: quibus virtutibus totidem vitia contraria sunt: nam emendatæ, barbara; dilucida, obscuræ; ornatæ inornata aduersatur.

De Solœcismo & Barbarismo.

De his, cum ab Emmanuele optime explicentur, nihil hic dicendum arbitramur, præsertim cum iisdem ferme modis solœcismus & barbarismus committantur in Græca lingua, quibus in Latina. Illud vero diligenter cauendum est, ne si quid in scriptoribus Græcis occurrat, quod solœcismi & barbarismi speciem præseferat; continuo solœcismum barbarismumve ab illis admissum pronunciemus. Non enim solœcismi sed solœcophane dici solent illa, quæ non ex ignoratione, sed de industria, vel ex quadam docta incuria a magnis viris scripta sunt. cuiusmodi plurima occurrũt apud Græcos; vt illud Aristotelis, οἱ δ᾽ οὐδὲ τοῖς συνδιαμένουσιν ἐν ταῖς ἀτυχίαις ἀξιοῦσι πιστεύειν, ὡς ἐξαπατῶντας καὶ προσποιουμένους, *alij ne ijs quidem qui in rebus aduersis nobiscum permanent, credendũ existimant, quippe qui simulent atque decipiant.* Recta cõstructio exposcebat, ὡς ἐξαπατῶσι καὶ προσποιουμένοις. Demosth. οὐ προσεκτέον ἡμῖν ἐστι τοῖς τούτων λόγοις, εἰδότας, ὅτι ἐκ πάντων, &c. pro εἰδόσι, *non attendendum est horum sermonibus à vobis, scientes pro scientibus.* Isocr. δεόμεθα δ᾽ ἂν ἡμῶν ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετ᾽ εὐνοίας ἀκροάσασθαι τῶν λεγομένων, ἐνθυμουμένοις, vbi a genitiuo ad accusatiuum contra commũnem regulam fit transitus. Cuiusmodi alia multa exempla adfert Budæus, vt sunt illa Sophoclis de duabus sororibus loquentis; ἴδετε τώδε τὼ κασιγνήτω, *videte duas sorores,* pro τὰ κασιγνήτα, & paulo post, ψυχῆς ἀφειδήσαντε, *vita prodiga,* pro ἀφειδήσαντα, & τηλικοῦτος, epithetum electræ, & alia multa. Sed his omissis, figuras, quæ & verbis & orationi ornamento sunt, breuiter attingamus, quia Græcis cum Latinis sunt fere communes.

ENALLAGE.

Enallage est quũ vna orationis pars pro alia, vel attributum pro attributo ponitur; cuius

rei

rei paſſim iam in toto hoc libro, & in primo quoque varia exempla protulimus. Nam & nomina pro aduerbijs, & hæc cum articulo pro illis, & præpoſitiones cum articulo pro nomine, & ſæpe quamuis ſine articulo, pro aduerbijs, itemq. participia pro nominibus vſurpantur. Modus item modo, & ſæpe tempus tempore, itemq. genus genere, & caſus caſu, & numerus numero permutatur.

ECLIPSIS.

Eclipſis figura eſt, quum id, quod in oratione deeſt, foris omnino petendum eſt, ζηλῶ σε τοῦ νοῦ, τῆς δ' δειλίας στυγῶ. Sophoc. aſſumendum eſt foris ἕνεκα. *Laudo te ob iſtam mentem, aſt ob timiditatem odi.* ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης ὦ τέκνον, ſubauditur, ὕπνον. Lucian. *quam profundum dormiuiſti ſomnum,* ò fili.

Patet autem hæc figura latiſſime: ac fere per omnes orationis partes manat, vt apud Latinos, eiuſque ſatis multa exempla paſsim toto hoc libro ſunt allata.

ZEVGMA.

Zeugma figura eſt, quum id, quod in oratione deſideratur, e proximo aſſumitur, manente eodem genere, numero, caſu, ceteriſq. attributis. Iſocr. Τελαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος ἐγεννήθη, Πηλέως δὲ Ἀχιλλεύς, *Telamone Aiax & Teucer natus eſt; Peleo autem Achilles.* & eſt meſozeugma.

Quod ſi quis hoc exemplum omnibus numeris explere velit; dicendum erit: Τελαμῶνος μὲν ἐγεννήθη Αἴας, καὶ Τελαμῶνος ἐγεννήθη Τεῦκρος καὶ Πηλέως

ἐγεννήθη

ἐγχωνῆδη Ἀχιλλεύς. Anacreon. ἱερὸν γάρ ἐστι Φοίβῳ κιθάρη, δάφνη, τρίπους τε, *sacra enim Phœbo sunt cithara, laurus, tripus*. Oratio hæc explenda est, vt prior, repetitione verbi ἐστὶν ad singulos rectos. est autem protozeugma. Vide Emmanuelem.

SYLLEPSIS.

Syllepsis est, cum id, quod in oratione deest, e proximo assumitur, mutato tamen genere, aut numero, aut casu, aut aliquo e ceteris accidentibus. Hom. παρθενικαί τε καὶ ἠΐθεοι ἀπαλὰ φρονέοντες, *uirgines & iuuenes teneri*. πενία καὶ πλοῦτος ἀναγκαῖα τοῦ βίου. Theodor. *paupertas & diuitiæ necessaria sunt vitæ*. Ἄλοχοί τε καὶ νήπια τέκνα εἵαται ἐν μεγάροις ποτιδέγμεναι. Hom. *vxores & liberi sedent in ædibus expectantes*. ἀὴρ καὶ ὕδωρ καθ' ἑαυτὰ τῇ φύσει λευκά, Aristot. *aer & aqua suapte natura alba sunt*. αἱ δυναστεῖαι, καὶ ὁ πλοῦτος, διὰ τὴν τιμήν ἐστιν αἱρετά, Aristot. *potestas & diuitiæ propter honorem expetendæ sunt*. ἐλπὶς καὶ φόβος ἐν φίλοις ἀξιόπιστα, Brutus epist. *Spes & metus in amicis sunt fide digna*.

ANNOTAT.

In his atque alijs huiusmodi exemplis, vt oratio suis numeris plena sit, necessario genus & numerus mutanda erunt, *παρθενικαὶ ἀπαλὰ φρονέουσαι, tenera virgines*. καὶ ἠΐθεοι ἀπαλὰ φρονέοντες. ἀὴρ καθ' ἑαυτὸν τῇ φύσει λευκός ἐστι, καὶ ὕδωρ καθ' ἑαυτὸ τῇ φύσει λευκόν ἐστι. Et sic de ceteris.

PROLEPSIS.

Prolepsis est cum dictio aliqua totum significans præcessit, quæ rursum in partibus intelligitur, neque explicatur, ὁμοπάτριοι πολλάκις ἐκ μιᾶς

γαστρὸς,

γαστρὸς, ὁ μὲν ἄρσεν, ἡ δὲ θῆλυ γίνονται. Lucian. *Sæpenumero ex eodem patre, eademq. matre nascuntur, alter masculus, altera femina.* τῶν δὲ γυπῶν δύο ἐστὶν εἴδη ὁ μὲν μικρὸς, ὁ δὲ μείζων. Arist. *Vulturum duæ sunt species, unus paruus, alter maior.* ἔχουσιν ὁ μὲν αἴσθησιν, ὁ δὲ ἐπιστήμην. Aristot. *Habent alter sensum, alter scientiam.*

ANNOTAT.

In his exemplis dictio totum significans est, ὁμοπάτριοι, ἄρσεν καὶ θῆλυ, vbi rursus ὁμοπάτριος ἄρσεν, ὁμοπάτριος θῆλυ, dicendum erit, si orationem velis integram efficere, quod etiam in altero exemplo faciendum est, ὁ μὲν ἔχει αἴσθησιν, ὁ δὲ ἐπιστήμην.

Et hic finis sit Syntaxeos. Nam quæ orationem inornatam & obscuram reddunt vt Cacophaton, Tautologia, macrologia, Pleonasmi, hyperbata, cum suis speciebus, studiosus adolescens apud Emmanuelem accurate explicata reperiet, quumq. a Græcis nihil omnino differant; non est quod hic inutiliter iterentur.

FINIS.

Errata huius Secundi Libri ita corrige.

Pagina 5. linea 6. à conuiuiis. Ibidem linea 27. αὐτὴ τοῦ. pag. 6. lin. 20. ἐξέπηδ..σαν. 25. 12 beneuolum. 31. 16. Ἰταλιώτης. 36. 30. μεγάλοις. 51. 16. desinendi. 55. 23. ἐλλειστ..ρινός. 59. 7. Nestorem officii adm- 63. 6. ex iis quæ 80. 6. suauius bi- Ibid. lin. 16. à Latina. Ibid. lin. 22. τῇ ὑγρότητι χαίρουσι τοῦ. 93. 8. ὡς, ὅτι, ὡς ὅτι. 127. 27. Apollo dicitur. 128. 11. quin peri-